

Tertialrapportering per 30.04.2024

Stavanger kommune

Sammendrag

Stavanger kommune sin økonomi står under press. Samlet har tjenesteområdene et merforbruk per 30. april på kr 135 mill., noe som utgjør 3,6 prosent over vedtatt budsjett. Inntektene øker ikke som forutsatt og avviksprøgnosen for året viser et merforbruk på kr 442 mill. dersom det ikke gjennomføres kostnadsreduserende tiltak.

Det økonomiske presset øker

Trenden fra 2023 med at utgiftene øker mer enn inntektene har fortsatt inn i 2024 og viser med all tydelighet behovet for omstilling. Flyktningssituasjonen og sykefravær er to av de største utfordringene.

Det store antallet flyktninger som er bosatt, samt et økende antall personer som har krav på tjenester innen helsesektoren, gjør at kostnadene vokser mer enn forutsatt.

Bosetting av flyktninger

Stavanger har per 16. mai bosatt 292 av 750 flyktninger som kommunen har sagt ja til å bosette i 2024.

Det koster mer enn antatt å skaffe boliger og Stavanger kommune anskaffer nå modulbygg for å bidra til å dekke behovet.

Bare 18 prosent av flyktningene som har kommet til Stavanger er i arbeid etter gjennomført introduksjonsprogram. Flere flyktninger legger press på kommunens tjenester. Kommunedirektøren vil foreta en helhetlig gjennomgang av denne utviklingen fram mot neste tertialgjennomgang.

Rekordhøyt sykefravær

Sykefraværet i kommunen har vært økende de 10 siste årene. Per 30. april var det et samlet sykefravær i Stavanger kommune på 10,1 prosent. Det er 0,5 prosentpoeng høyere enn samme periode i 2023 og 2,2 prosentpoeng høyere enn i 2020.

Langtidsfraværet i 1. tertial var 7 prosent. Det er 0,7 prosentpoeng høyere enn samme periode i 2023. Korttidsfraværet var på 3,1 prosent og 0,3 prosentpoeng lavere enn i 2023.

Sykefraværet i kommunen øker fortsatt og er svært høyt. Dette er en nasjonal trend, og gir en stor utfordring for organisasjonen ettersom det fører til mangel på kompetanse og økte kostnader. Det kan også føre forsinkelser og lavere tjenestekvalitet på en rekke områder.

Selv om sykefraværet øker er det gledelig at arbeidet med å få flere inn i heltidsstillinger ser ut til å gi resultater. Fra vi startet denne satsningen i 2021 har andelen heltidsstillinger økt fra 66,5 til 70,7 prosent.

Redusert netto driftsresultat

Revidert nasjonalbudsjett som ble lagt fram 14. mai hadde kun mindre justeringer for kommunene og inntektsrammene til kommunene blir ikke økt.

Forventede merinntekter som foreslås justert utgjør 70 millioner kroner, og gjelder i all hovedsak økt integreringstilskudd og refusjoner til ressurskrevende brukere. Kommunedirektøren foreslår justeringer for 162 millioner kroner, som i hovedsak er økte utgifter til flyktnings situasjonen, enkelte lovpålagte tjenester, klima- og miljøtiltak, økning av lønnsreserven og overføringer fra investering til drift. Det er ikke funnet rom for å budsjettjustere for merforbruk på tjenesteområdene. Det har heller ikke vært mulig å finne finansiering til en rekke politiske vedtak som er forutsatt finansiert i 1. tertial.

Kommunedirektørens forslag til justeringer per 30. april gir et netto driftsresultat på 1,0 prosent. Dette er en reduksjon på 0,5 prosentpoeng fra vedtatt budsjett i *Handlings- og økonomiplan 2024-2027*.

Økte investeringer og lav egenfinansiering

Investeringsnivået øker til 15,5 prosent i 1. tertialrapport. Rundt halvparten av økningen skyldes økte kostnader på allerede vedtatte prosjekt. Når investeringsnivået er høyt over tid bidrar dette til å øke presset på driftsbudsjettet, noe som krever ytterligere omstilling i driften. Nivået på egenfinansieringen av investeringene er det laveste på mange år. Egenfinansiering er 40,7 prosent etter endringene som foreslås i 1. tertial, som er under det vedtatte målet på over 50 prosent.

Kostnadsnivået er ikke bærekraftig

Dagens kostnadsnivå er ikke bærekraftig. Stavanger kommune har startet å ta grep, men reell varig omstilling er et langsiktig arbeid. For å opprettholde et godt velferdstilbud, kreves omstilling og utvikling, og at måten tjenestene utføres på endres. Dette er mulig, men vil kreve samarbeid mellom alle nivå, mellom tillitsvalgte og arbeidsgiver samt mellom politikk og administrasjon

På sikt må investeringsnivået til kommunen reduseres. Investeringer medfører økt låneopptak, noe som innebærer pengebruk kommunen egentlig ikke har. Dersom investeringsnivået ikke reduseres vil en stadig større del av de framtidige driftsinntektene bli bundet opp til å betjene renter og avdrag, som igjen betyr mindre ressurser til å gi tjenester til innbyggerne.

Stavanger kommune er også opptatt av å være en god arbeidsgiver som tar vare på de ansatte. Kommunen skal øke nærværet i egen organisasjon og jobbe for flere heltidsstillinger.

Forslag til vedtak inkludert budsjettjusteringer

Forslag til vedtak

1. Budsjettjusteringer vedtas i tråd med kommunedirektørens forslag til budsjettjusteringer i investering og drift.
2. Bystyret gir kommunedirektøren fullmakt til å tildele økt integreringstilskudd til virksomheter som skal håndtere flyktnings situasjonen. Dersom deler av økt integreringstilskudd benyttes til investering, gis kommunedirektøren fullmakt til å overføre midler fra drift til investering til dette formål. Kommunedirektøren gis også fullmakt til å eventuelt trekke inn midler knyttet til flyktnings situasjonen dersom behovet for budsjettmidler til det tenkte formålet (flyktningsformål) ikke lenger er til stede.
3. Bystyret godkjenner økt opptak av startlån i Husbanken til videre utlån med inntil kr 200 mill. Avdragstid 25 år. Ny låneramme for startlån vil etter dette utgjøre kr 500 mill. i 2024.
4. Bystyret godkjenner følgende utlån slik dette framgår i *Kommunedirektørens forslag til budsjettjusteringer – investering*
 1. Forskuttering spillemidler og merverdiavgift - Rogaland rideklubb på kr 1,57 mill.
5. Avgifter for gravlundstjenester fastsettes i tråd med vedtak hos Stavanger kirkelige fellesråd. Kremasjonsavgift for utenbys borgere økes fra kr 5800 til kr 6400 gjeldende fra og med 1. juli 2024.
6. Bystyret gir kommunedirektøren fullmakt til å selge aksjene i Lervigskvartalet Butikkeiendom AS i 2024. Vederlaget for aksjene baseres på en verdi på kr 38 mill. for eiendommen/ seksjonen med fratregg og tillegg for selskapets balanseposter. Kommunedirektøren gis videre fullmakt til å gjennomføre en kapitalforhøyelse i form av konvertering av gjeld, slik at kommunen ikke forblir en kreditor overfor selskapet etter at aksjene overdras til ny eier.
7. Følgende disposisjonsfond utgår og midlene overføres til generelt disposisjonsfond i 2024:
 - Disposisjonsfond til kompetanse i nye Stavanger (kr 3,24 mill.)
 - Disposisjonsfond fra tidligere kommunale foretak (kr 2,26 mill.)
 - Disposisjonsfond justeringsrett fra tidligere Rennesøy kommune (kr 2,49 mill.)
8. Tertialrapport 1. tertial 2024 for *Likviditets- og låneforvaltning & strøm* tas til orientering.
9. Bystyret godkjenner endring i årsbudsjett 2024 for Stavanger Utvikling KF i samsvar med omtalen av foretaket.
10. Tertialrapport per 30. april 2024 tas ellers til orientering.

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Årets budsjett		
	Opprinnelig budsjett	Ikke vedtatte bud.endr.	Årsbud. inkl. ikke vedtatte bud.endr.
Barne- og familiesenteret - møbler og inventar til nye lokaler	0	4 200	4 200
Barnehage uteområder	16 000	-3 500	12 500
Bofellesskap for eldre, Storhaug	0	250	250
Bruer/ kaier rehabilitering	10 000	-2 900	7 100
Byggemodning Madla/Revheim	102 000	-98 500	3 500
Bymiljøpakken, gange	5 800	2 000	7 800
Bymiljøpakken, kollektiv	22 900	-2 600	20 300
Bymiljøpakken, sykkel	43 000	46 500	89 500
Bymiljøpakken, trafikkikkerhet	21 900	6 800	28 700
Domkirken 2025	54 000	13 000	67 000
Egenkapitalinnskudd	26 532	0	26 532
Energisentralen Forum - vedlikehold og utskifting/oppgradering	0	2 400	2 400
Enøk-tiltak på kommunale bygg	15 000	11 000	26 000
Erverv og istandsetting av Cecilie Tvedts gate	0	12 000	12 000
Fornytelse - vann	59 000	1 000	60 000
Forsterkninger - vann	2 000	8 000	10 000
Fortau fra bru kai til krysset bruveien	5 000	-4 500	500
Friområder, skjøtsel	0	-2 000	-2 000
Frivillighus, prosjektutvikling	1 000	-240	760
Gatelys og intensiv belysning fotgjengerfelt	0	-1 000	-1 000
Gravlunder	13 200	13 800	27 000
Infrastruktur Lundsneset friområde	0	9 325	9 325
Inventar sykehjem	0	315	315
Inventar til ytringsfrihetsutstilling	0	500	500
Jåttåvågen badeanlegg, prosjektutvikling	5 000	6 000	11 000
Kartlegging rehabiliteringsbehov skoler	3 000	1 000	4 000
Kjøp og utvikling av prosjekter	5 000	-400	4 600
Kjøp, istandsetting og flytting av brukte bo-moduler	0	4 500	4 500
Kjøp/salg av aksjer	1 600	29 620	31 220
Konferansesenter Stavanger Forum	0	5 000	5 000
Kunst i offentlig rom	10 000	-2 900	7 100
Kvaleberg allaktivitetshus	0	3 300	3 300
Lekeplasser i kommunale felt	0	-200	4 800
Madlavoll skole, prosjektutvikling	5 000	-2 500	2 500
Minnesmerke over krigsseilerne	0	4 900	4 900
Modulbygg Husabøryggen	0	52 500	52 500
Nye avfallsbeholdere, kjøp	3 500	4 000	7 500
Nytorget, Ungdom og fritid	5 700	-800	4 900
Ombygging av Bekkefaret barnehage	0	20 000	20 000
Områdeløft Hillevåg	0	1 200	1 200
Oppgradering av 5 heiser på omsorgsboliger, Hinna bydel	0	1 000	1 000
Parkanlegg/friområder, rehabilitering	0	-700	-700
Pasientvarsling i sykehjemmene (signalanlegg)	10 000	15 000	25 000
Plan for omsorgsbygg 2021-2034, prosjektutvikling og prosjekteringer	2 000	-1 015	985
Poppeltunet avlastningsboliger	0	8 800	8 800
Poppeltunet barnehage	10 000	-5 200	4 800
Poppeltunet dagsenter	10 000	-5 600	4 400
Prosjektutvikling nytt sykehjem og bofellesskap i Jåttåvågen	1 000	1 100	2 100

Investering	Årets budsjett		
	Opprinnelig budsjett	Ikke vedtatte bud.endr.	Årsbud. inkl. ikke vedtatte bud.endr.
Prosjektutvikling omsorg+, Bekkefaret	1 250	-1 250	0
Prosjektutvikling, bofellesskap i Jåttåvågen (8 boliger)	1 050	1 850	2 900
Ramsvigtnet sykehjem, nybygg	56 400	26 300	82 700
Rehabilitering av Talgje kirke	3 500	0	3 500
Renter/avdrag/utlån andre inn- og utlån	121 600	1 570	123 170
Rådhuset rehabilitering	257 600	-9 975	247 625
Sentrum	13 000	-1 100	11 900
Skoler investering i ikt/smartteknologi	0	2 000	2 000
Skoler, uteområder	16 500	-3 500	13 000
Slåtthaug sykehjem - etterisolering, vinduer og heis	20 000	2 300	22 300
Strømvig barnehage	29 500	27 000	56 500
Sykelstrategi	32 000	-11 000	21 000
Sølvberget - inventar og ombygging	0	1 000	1 000
Tastarustå B7	30 000	-15 000	15 000
Tastaveden skole	3 800	32 700	36 500
Teknikken barnehage	0	7 900	7 900
Tilrettelegge for Stolt-avdeling på Hafrsfjord skole	0	5 000	5 000
Tjensvoll legesenter, inventar og utstyr	0	1 900	1 900
Urban sjøfront	62 500	0	62 500
Utvidelse og forsterkninger	5 000	5 000	10 000
Velferdsteknologi	10 000	-2 950	7 050
Vikevåg, Meieriet	10 000	-6 500	1 500
Vikevåg, nybygg	0	-1 000	1 000
Økt opparbeidelse av friområder	3 000	-2 000	1 000
Åmøyveien, gang og sykkelvei	22 500	-20 000	2 500
Sum øvrige prosjekter	991 950	0	986 950
Sum	2 160 282	194 700	2 354 982

Kommunedirektørens forslag til budsjettendringer – investering

Nye prosjekter

Tilrettelegge for Stolt-avdeling på Hafrsfjord skole

I utvalg for oppvekst og utdanning ble det i [sak 59/2023 Utvidelse av kapasitet STOLT](#) vedtatt at det skal etableres et STOLT-tilbud på Hafrsfjord skole fra skoleåret 2024/2025. Saken er også behandlet av formannskapet i [sak 157/2023 Utvidelse av kapasitet STOLT](#). Kommunedirektøren har vurdert at det er behov for å gjøre bygningsmessige endringer for å tilrettelegge Hafrsfjord skole for dette tilbudet. Det anslås at behovet er på kr 5 mill. Prosjektet gis en ramme på tilsvarende.

Oppgradering av 5 heiser på omsorgsboliger, Hinna bydel

Heisene på 5 omsorgsboliger (blokker) i Hinna bydel er utslitt og må byttes. Det må settes inn helt nye heiser. I omsorgsboligene bor det primært eldre og personer med bevegelsesmessige utfordringer. Arbeidet med å bytte heisene starter i 2024, da behovet er prekärt knyttet til den ene heisen. Arbeidet fortsetter med resterende heiser inn i 2025. Behovet er anslått til kr 1 mill. i 2024 og kr 5 mill. i 2025. Prosjektet gis et årsbudsjett på kr 1 mill., mens prosjektet følges opp videre i *Handlings- og økonomiplan 2025-2028*.

Istandsetting av Cecilie Tvedts gate 9, 10 og 12

I desember 2023 benyttet Stavanger kommune forkjøpsretten for å sikre seg Cecilie Tvedts gate 9, 10 og 12. I forbindelse med kjøpet ble det laget et notat som omtaler behov for midler til istandsetting av 57 leiligheter og felles arealer, jf. bystyret [sak 48/2023 Tertialrapport per 31.08.2023](#). Det ble estimert et behov på kr 10 mill. for istandsettelse av boligene, som etter detaljert tilstandskartlegging per leilighet og for byggene har økt til kr 12 mill. Det er forventet inntekter på leilighetene når disse er istandgjort og utleid. Det avsettes kr 12 mill. til formålet.

Tjensvoll legesenter, inventar og utstyr

Ombyggingen av Tjensvoll legesenter ble vedtatt av bystyret i [sak 63/2023 Årsbudsjett 2024 og Handlings- og økonomiplan 2024-2027](#). I forbindelse med ombyggingen av Tjensvoll legekantor er det også behov for midler til inventar og utstyr. Det avsettes kr 2 mill. til formålet, hvorav årsbudsjettet utgjør kr 1,9 mill.

Endret ramme på vedtatte prosjekter

Gravlunder

I formannskapet [sak 70/2024 Hundvåg gravlund - presentasjon av alternativer](#) er det vedtatt et behov for økning av budsjettet til Hundvåg gravlund. Hovedårsaken til det økte finansieringsbehovet er at grunnforholdene er mye dårligere enn først antatt, som følger av en geoteknisk rapport. Det vil derfor være behov for full masseutskifting i dobbel dybde av gravfeltet. Budsjettet for gravlundene økes med kr 13,8 mill. i 2024, slik at ny investeringsramme blir kr 48,15 mill. Ytterligere utgifter på prosjektet følges opp i *Handlings og økonomiplan 2025-2028*.

Minnesmerke over krigsseilerne

For å ferdigstille prosjektet er det nødvendig med en budsjettøkning på kr 4,9 mill. Totalkostnadene til prosjektet vil da beløpe seg til kr 7,6 mill., hvorav kr 3,5 mill. finansieres av bidrag fra næringsliv og nabokommuner. Årsaken til kostnadsøkningen er økte prosjekteringskostnader, omlegging av høyspentkabel, at miljøundersøkelser har avdekket store mengder miljøgifter i grunnen som krever utskifting av masser, at det har kommet krav om arkeologisk overvåking, samt krav om å opparbeide plassen i henhold til gatenormen. Dette er alle kostnadsdrivende tiltak som ikke var medregnet i starten av prosjektet, da dette i utgangspunktet var et kunstprosjekt. Utgifter til kunstner og selve minnesmerket er i henhold til plan. Budsjettet styrkes med kr 4,5 mill., i tillegg til at det overføres kr 0,4 mill. i ubrukte midler fra 2023.

Infrastruktur Lundsneset friområde

Prosjektet har et merforbruk på kr 3,5 mill. Tilstanden på eksisterende grøfter og stikkrenner var dårligere enn antatt. I tillegg oppstår kostnader for håndtering av forurensede masser fra tidligere søppelfylling samt ekstra kostnader for strømskap, midlertidige toaletter, med mer. I tillegg til merforbruket på prosjektet er det behov for ytterligere midler for å ferdigstille prosjektet. Behovet er på kr 3,225 mill., hvorav Norges speiderforbund vil bidra med kr 0,5 mill. Tilleggsbehovet på kr 2,725 mill. er vedtatt i formannskapet [sak 90/2024 Infrastruktur Lundsneset friområde - status og finansieringsbehov](#). Merforbruket og tilleggsbehovet på til sammen kr 6,725 mill. innarbeides, og ny ramme for prosjektet blir kr 13,825 mill.

Strømvig barnehage

Godkjent bevilgning utgjør kr 90,6 mill. En ny gjennomgang av prosjektet viser at antatt sluttkostnad utgjør kr 101,8 mill. Merutgiftene skyldes utfordrende tomteforhold, endringer i prosjektering, utomhusplan, masser, rigg samt utførelse og plassering av støttemurer, i tillegg til økte utgifter på grunn av forlenget byggetid. Prosjektet er forventet ferdigstilt i august 2024. Budsjettet styrkes med kr 11,2 mill. for å dekke merutgiftene.

Mulighetsstudie Jåttåvågen sykehjem

I *Handlings- og økonomiplan 2024-2027* er det avsatt kr 6 mill. til formålet, men forventet kostnad utgjør kr 8 mill. Økningen skyldes gjenstående arbeid med reguleringsplan og påfølgende endring av prosjektet for å imøtekomme planmyndighetene, i tillegg til utførelsen av geotekniske undersøkelser. Rammen styrkes med kr 2 mill. På grunn av tidligere merforbruk utgjør økningen i årsbudsjettet kr 1,1 mill.

Prosjektutvikling, bofellesskap i Jåttåvågen

Godkjent bevilgning utgjør kr 3,5 mill., men forventede utgifter på prosjektet har økt til kr 6,75 mill. De økte utgiftene er relatert til nødvendig reguleringsprosess, geotekniske grunnundersøkelser og rådgivningstjenester som er nødvendige for å danne et godt grunnlag for prosjektutviklingen. Prosjektet har et merforbruk i tidligere perioder, slik at årsbudsjettet økes med kr 1,85 mill. til totalt kr 2,9 mill. for 2024. Rammen økes til kr 6,75 mill.

Prosjektutvikling Jåtten badeanlegg

Det er bevilget kr 9 mill. til formålet, hvorav kr 2 mill. er omdisponert til utredning av driftskonsept for badeanlegget. Forventet kostnad utgjør kr 13 mill. Merforbruket er knyttet til et større arbeidsomfang. Budsjettet styrkes med kr 6 mill.

Ramsvigtunet utvidelse

Prosjektet har en ramme på kr 191 mill., men forventet kostnad utgjør kr 217,3 mill. Kostnadsoverskridelsen på kr 26,3 mill. er behandlet av formannskapet i [sak 7/2024 Ramsvigtunet - utvidelse prosjektnr. 3844114 - Kostnadsoverskridelse](#), og innarbeides som vedtatt.

Kvaleberg aktivitetshus

Godkjent bevilgning for prosjektet utgjør kr 4,6 mill. I utvalg for utbygging [sak 2/2024 Kvaleberg allaktivitetshus \(prosjekt nr. 3744044\) – mulighet for kostnadsbesparelser i tiltaket](#) er prosjektet vedtatt tilbakesendt. For å utføre ny prosjektutvikling er det nødvendig å øke budsjettet med kr 3 mill. Prosjektet har også et merforbruk på kr 0,6 mill. Rammen til prosjektet styrkes med kr 3,6 mill. til kr 8,2 mill., mens årsbudsjettet settes til kr 3,3 mill.

Energisentralen Forum vedlikehold og utskifting/oppgradering

Det er behov for en ekstra bevilgning for oppgradering av styringsanlegget. Det skal utføres uavklarte punkter som pålegges leverandørene, altså endringer og utvikling av energisentralen. Budsjettet styrkes med kr 2 mill.

Pasientvarsling i sykehjemmene

Ved oppstarten av prosjektet var det planlagt en gradvis utskifting av pasientvarslingsanlegg i sykehjemmene. Det ble imidlertid raskt avdekket at tilstanden på flere av anleggene var så dårlig at det var nødvendig med raskere framdrift enn planlagt, for å ivareta pasientsikkerhet. Raskere framdrift, kombinert med høyere utgifter til kabling enn estimert og generell prisøkning, har ført til at det er behov for en styrking av prosjektet på kr 15 mill. i 2024. Budsjettet styrkes med kr 15 mill.

Sølvberget, inventar og ombygging

Prosjektet har et merforbruk på kr 0,8 mill. Det skyldes at merverdiavgift ved en inkurie ikke ble inkludert i kostnadsoverslaget ved fastsettelsen av budsjettet. For å fullføre ombyggingen og innkjøpet av inventar til Sølvberget, styrkes budsjettet med kr 0,8 mill.

Budsjettjusteringer som følge av prosjektets finansielle framdrift

Budsjettjusteringen knyttet til prosjektets årsbudsjett innebærer ikke en reell kostnadsendring for kommunen sett over tid, og er kun en finansiell tilpasning til prosjektenes framdrift.

Talgje kirke

Prosjektet *Historiske bygg* har en årlig bevilgning på kr 2,5 mill., som i 2024 skal gå til rehabilitering av Askje kirke. Det er også vedtatt rehabiliteringsmidler til Askje kirke på kr 3,5 mill. Ettersom Askje kirke dekkes av prosjektet historiske bygg, omdisponeres midlene avsatt til Askje kirke til en rehabilitering av Talgje kirke.

Talgje kirke får dermed et budsjett på kr 3,5 mill. Denne omdisponeringen medfører ingen endringer i investeringsnivået.

Overføringer mellom drift og investering

Modulbygg Husabøryggen

Stavanger bystyre vedtok i [sak 17/2024 Anskaffelse av modulbygg for bosetting av ukrainske flyktninger](#) å anskaffe totalt 40 boenheter (modulbygg) på Husabøryggen. Anskaffelsen finansieres ved bruk av integreringstilskudd. Samlet kontraktssum er på kr 52,5 mill. De første 20 modulene skal stå klar i juni og de siste 20 modulene i august. Det skal også gjøres tiltak for sykkelparkering, bilparkering, uteoppholdsarealer og grunnarbeider. Det overføres kr 52,5 mill. i integreringstilskuddet fra drift til investering.

Ombygging av eksisterende modulbygg på Bekkefaret

Det jobbes med en utlysning for ombygging av en modul på Bekkefaret, med opsjon for ombygging flere. Modulen er tidligere brukt til midlertidig barnehage. Hvis innkomne priser og løsninger er gode, vil det vurderes å bygge om flere av modulene innenfor rammen til prosjektet. Estimert behov for utlysning og igangsetting av ombygging for en eller flere moduler er på kr 20 mill. Anskaffelsen finansieres ved bruk av integreringstilskudd, og midlene overføres fra drift til investering.

Kjøp, istandsetting og flytting av brukte bo-moduler

Det er startet dialog med en aktør om kjøp av brukte bo-moduler (40 boenheter). Modulbyggene må flyttes, mellomlagres, istandsettes og flyttes til ny kommunal tomt. Anskaffelsen finansieres ved bruk av integreringstilskudd. Estimert kostnad på kr 4,5 mill. overføres fra drift til investering.

Inventar sykehjem

Det skal skiftes ut storkjøkkenutstyr og maskiner på to sykehjem. Kr 0,32 mill. flyttes fra drift til investering.

Klasseromsskjermer

Det er gjort et innkjøp av klasseromsskjermer til skoleområdet som er av investeringsmessig karakter. Utgiftene og budsjett på kr 2 mill. flyttes ved en overføring fra drift til investering.

Barne- og familiesenteret flytting

Barne- og familiesenteret har flyttet inn i nye lokaler på Bjergsted Terrasse. Lokalene er ombygget for å tilpasse virksomhetens særskilte behov, og ble ferdigstilt for innflytting i november 2023.

Utgiftene knyttet til ombyggingen på kr 4,2 mill. er ført i 2024. I tillegg hadde prosjektet et merforbruk i 2023 på kr 1,7 mill. Rammen økes, slik at samlet ramme for prosjektet blir på kr 10,6 mill. Årsbudsjettet i 2024 på kr 4,2 mill. finansieres gjennom en overføring fra drift.

Områdeløft Hillevåg

Det er overført kr 1,2 mill. fra beredskap og samfunnsutvikling i drift som skal overføres til investeringsregnskapet. Midlene skal brukes på områdeløft i Hillevåg og går til blant annet forgrønning av uterom, møteplasser og utemøbler i bydelen. Investeringsbudsjettet styrkes med kr 1,2 mill., mens driftsbudsjettet reduseres tilsvarende.

Inventar til yringsfrihetsutstilling

Det overføres kr 0,5 mill. fra drift til investering fra prosjekt yringsfrihet, da utgiftene er av investeringsmessig art.

Kunst i offentlig rom

Det overføres kr 2,9 mill. fra prosjektet *Kunst i offentlig rom* fra investering til drift, da utgiftene er av driftsmessig art.

Friområder og parkanlegg, rehabilitering, opparbeidelse og skjøtsel

Det er behov for diverse skjøtselstiltak og tiltak knyttet til bytrær, samt finansiering av tilrettelagte arbeidsplasser som leveres av Attende og Allservice. Dette vurderes å være driftstiltak. Driftsbudsjettet styrkes med kr 4,5 mill., mens investeringsbudsjettet reduseres tilsvarende.

Skoler, uteområder

Det er behov for strakstiltak med nødvendig utskifting og mindre rehabiliteringstiltak knyttet til uteområder for skoler. Tiltakene vurderes å være av driftsmessig karakter. Driftsbudsjettet styrkes med kr 3,5 mill., mens investeringsbudsjettet reduseres tilsvarende.

Barnehager, uteområder

Det er behov for strakstiltak med nødvendig utskifting og mindre rehabiliteringstiltak knyttet til uteområder i barnehager. Tiltakene vurderes å være av driftsmessig karakter. Driftsbudsjettet styrkes med kr 3,5 mill., mens investeringsbudsjettet reduseres tilsvarende.

Lekeutstyr private lekeplasser

Det er behov for å fjerne farlig lekeutstyr fra private lekeplasser. Dette anses å være et driftstiltak. Driftsbudsjettet styrkes med kr 0,2 mill., mens investeringsbudsjettet reduseres tilsvarende.

Skjøtsel av friområde

Det er avsatt midler i årsplanen til idrett og utemiljø under programområde skjøtsel av friområde til å sterilisere katter. Utgiftene anses som drift og overføres til driftsregnskapet. Driftsbudsjettet styrkes med kr 0,2 mill., mens investeringsbudsjettet reduseres tilsvarende.

Sentrum

Det skal overføres midler fra programområde sentrum til et utviklingsprosjekt for landskapsnorm. Utgiftene anses å være av driftsmessig art. Driftsbudsjettet styrkes med kr 0,1 mill., mens investeringsbudsjettet reduseres tilsvarende.

Blomster og trivsel i sentrum

Det skal utbetales tilskudd til STAS som tar hånd om blomsterplanting i sentrum på kr 0,25 mill., samt andre tiltak av driftsmessig karakter for trivsel i sentrum på kr 0,75 mill. Driftsbudsjettet styrkes med kr 1 mill., mens investeringsbudsjettet reduseres tilsvarende.

Sykelstrategi

Det er utgifter på prosjektet som vurderes å være av driftsmessig karakter, blant annet utgifter til innleie av konsulent for å ferdigstille prosjektet *Overføring av gang- og sykkelveier langs fylkesvei til fylkeskommunen*. Konsulenten skal avhjelpe kommunen i alle prosesser knyttet til hjemmelsoverføring av veinettet til Rogaland fylkeskommune. Driftsbudsjettet styrkes med kr 11 mill., mens investeringsbudsjettet reduseres tilsvarende.

Åmøyveien gang- og sykkelvei

Åmøyveien gang- og sykkelvei er en fylkeskommunal vei og er derfor ikke kommunens egen investering. Budsjettmidlene overføres fra investering til drift, slik at de kan gis som tilskudd til fylkeskommunen. Driftsbudsjettet styrkes med kr 20 mill., mens investeringsbudsjettet reduseres tilsvarende.

Gatelys

I stedet for å kjøpe tjenester fra Lyse Lux, er det ansatt en egen person til å jobbe med programområde belysning. Lønnsutgiftene til årsverket er driftsutgifter. Driftsbudsjettet styrkes med kr 1 mill., mens investeringsbudsjettet reduseres tilsvarende.

Bruer og kaier

Arbeid knyttet til programområde bruer og kaier inkluderer nødvendig rehabilitering av Torsnes bru, Judaberg og Hellesøy kai, i tillegg til en rapport om tilstanden på Stavanger kommunes bruer og kaier. Arbeidet vurderes å være av driftsmessig art. Driftsbudsjettet styrkes med kr 2,9 mill., mens investeringsbudsjettet reduseres tilsvarende.

Kjøp og utvikling av prosjekter

Det er i *Handlings- og økonomiplan 2024-2027* avsatt kr 5 mill. til prosjektet til utviklingsprosjekter, kjøp og utvikling av prosjekter. Det skal disponeres kr 0,4 mill. av midlene til utredning av skolebehov på Våland. Dette vurderes som driftsutgifter, og kr 0,4 mill. overføres fra investering til drift.

Omsorgsbygg 2030 Mulighetsstudier og prosjekter

Fysio- og ergoterapitjenesten bistår med kompetanse i universell utforming i nye og eksisterende bygg. Det gjelder ved nybygg, renovering eller ombygging av eksisterende bygg. Det er spesielt kompetansen til ergoterapeuter som etterspørres. Det er behov for å finansiere del av en stilling til dette arbeidet. Midlene finansieres fra investeringsprosjekt omsorgsbygg. Kr 0,125 mill. overføres fra investering.

Stab helse og velferd opprettet i 2022 en rådgiverstilling dedikert til oppfølging av omsorgsbyggprosjekter. Stillingen er av driftsmessig art og finansieres gjennom en overføring fra det vedtatte prosjektet i investeringsbudsjettet. Det overføres kr 0,89 mill. fra investering til drift.

Til sammen overføres kr 1,02 mill. fra investering til drift.

Velferdsteknologi

I tråd med handlingsplan for e-helse og velferdsteknologi prøves flere velferdsteknologiske løsninger ut. Utprøving av inkontinenssensor, digitalt tilsyn og videobesøk utløser lisenser, og det er behov for å overføre kr 0,9 mill. fra investering til drift.

For å realisere investeringer og sikre innføring av nasjonale e-helseløsninger som via forskrift utløser betalingsplikt, overføres kr 0,75 mill. fra investering til drift. Midlene dekker en 70 % stilling fra IT.

Innføring av nye pasientvarslingsanlegg medfører driftsmessige utgifter som er nødvendige for å realisere investeringene. Det er opprettet en midlertidig stilling for å koordinere innføringen av pasientvarslingsanlegg. Det er også opprettet en 50 % stilling til teknisk oppfølging av pasientvarslingsanlegg. Det overføres kr 1,3 mill. fra investering til drift for å dekke lønnsmidler i 2024.

Til sammen overføres kr 2,95 mill. fra investering til drift fra prosjektet *Velferdsteknologi*.

Tastaveden skole

Prosjektet har hatt leiekostnader og utgifter til midlertidige lokaler fra januar til april i 2024 på kr 2,4 mill. som er å anse som driftsutgifter. Driftsbudsjettet styrkes med kr 2,4 mill., mens investeringsbudsjettet reduseres tilsvarende.

Poppeltunet dagsenter

Prosjektet har hatt leiekostnader og utgifter til midlertidige lokaler i 2024 på kr 1 mill. som er å anse som driftsutgifter. Driftsbudsjettet styrkes med kr 1 mill., mens investeringsbudsjettet reduseres tilsvarende.

Investeringer i aksjer og andeler i selskaper

Marin Energi Testsenter AS

Stavanger kommune har en aksjeandel på 11,2 % i Marin Energi Testsenter AS. Selskapet har som formål å stille til disposisjon testfasiliteter for ny teknologi innenfor marin fornybar energi. På ekstraordinær generalforsamling den 8. mai 2024 ble det vedtatt en kapitalutvidelse på kr 5-10 mill. med tegningsfrist 21. juni 2024. Bakgrunnen for kapitalutvidelsen er blant annet at selskapet har hatt kostnader i størrelsesorden kr 7,1 mill. knyttet til utvidelse av antall konsesjoner og forberedelse for etablering av flere testplasser. De aktuelle kostandene forventes dekket gjennom salg av testplasser. Det er imidlertid behov for å styrke selskapets soliditet frem til salg av testplasser er gjennomført. Det avsattes kr 1,12 mill. til en eventuell deltakelse i kapitalforhøyelsen. Dette vil muliggjøre at Stavanger kommune kan opprettholde gjeldende aksjeandel. Det foreslås videre at formannskapet gis fullmakt til å ta stilling til en eventuell deltakelse i kapitalforhøyelsen i egen sak som fremmes for behandling den 13. juni 2024.

Kjøp i Lagårdsveien

I formannskapet [sak 26/2024 Kjøp av Lagårdsveien 13 og Lagårdsveien 17](#) ble det vedtatt kjøp av en leilighetsblokk og en leilighet i Lagårdsveien. Det jobbes nå med ferdigstillingen av kjøpet. Kjøpet av eiendom er utført ved kjøp av aksjer. Det avsettes kr 28,5 mill. til formålet.

Utlån av egne midler

Forskuttering spillemidler og merverdiavgift - Rogaland rideklubb

Rogaland rideklubb fikk kr 2,63 mill. i forskuttering av spillemidler og merverdiavgiftskompensasjon samt et lån på kr 4 mill. i forbindelse med 1. tertial 2023. Klubben har behov for ytterligere kr 1,57 mill. i forskuttering jf. formannskapet [sak 4/2024 Orientering om ekstraordinært anleggstilskudd](#). Det forutsettes at det inngås en låneavtale.

Forskutteringen av spillemidler og merverdiavgift til rideklubben finansieres av kommunens egne midler.

Finansiering

Finansiering	Opprinnelig budsjett	Forslag til budsjettjusteringer	Forslag til justert budsjett
Kompensasjon for merverdiavgift	-359 088	-17 454	-376 542
Tilskudd fra andre	-247 700	-46 160	-293 860
Salg av varige driftsmidler	-27 200	-8 700	-35 900
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-80 501	0	-80 501
Bruk av lån	-1 343 530	-102 486	-1 446 016
Overføring fra investering til drift	-119 463	-19 100	-138 563
Avsetninger til bundne investeringsfond	17 200	-800	16 400

Tabell 1 Oversikt over hvordan investeringene er finansiert

Kompensasjon for merverdiavgift

Forventet kompensasjon for merverdiavgift oppjusteres med kr 17,5 mill. Oppjusteringen skyldes et høyere investeringsnivå.

Bruk av lån, økt

Bruk av lån økes med kr 102,5 mill. som følge av et høyere investeringsnivå.

Urban sjøfront

Det ble i 2020 mottatt et bidrag på kr 1 mill. fra utbygger av Vindmøllebakken angående opparbeidelse av gatetun i Pedersgata. Vindmøllebakken skal nå planlegges og bygges. Dermed benyttes kr 0,8 mill. som er satt av på fond til Urban sjøfront for å finansiere arbeidet knyttet til Vindmøllebakken, mens resterende kr 0,2 mill. som utgjør tidligere merverdiavgift finansieres ved bruk av lån.

Overføring mellom drift og investering

Det innarbeides flere budsjettjusteringer mellom drift og investering. Fra investering til drift er overføringen på til sammen kr 58,6 mill., mens det overføres kr 85,2 mill. fra drift til investering. Netto tilsvarer dette en oppjustering av investeringsbudsjettet på kr 26,6 mill.

I tillegg gjøres det en reduksjon av overføring fra drift til investering på kr 7,45 mill., med bakgrunn i finansieringen av foreslåtte budsjettjusteringer i drift.

Til sammen styrkes investeringsbudsjettet med kr 19,1 mill. gjennom overføringer mellom drift og investering.

Refusjon fra fylkeskommunen

Det er forventet en høyere framdrift på prosjektene knyttet til Bymiljøpakken. Budsjetterte utgifter på prosjektene oppjusteres med kr 52,7 mill. i 2024. Utgiftene finansieres av *Bymiljøpakken*. Budsjetterte refusjoner fra fylkeskommunen oppjusteres i tråd med de økte utgiftene.

Tilskudd fra Norges speiderforbund

Prosjektet *Infrastruktur Lundsneset friområde* har behov for ytterligere midler på kr 6,7 mill. for å ferdigstille prosjektet. Dette delfinansieres med kr 0,5 mill. fra Norges speiderforbund. Budsjetterte tilskudd fra andre økes med kr 0,5 mill.

Tilskudd fra næringsliv og andre nabokommuner

Prosjektet *Minnesmerke over krigsseilerne* har behov for kr 4,5 mill. for å ferdigstille prosjektet. Dette delfinansieres med kr 3,5 mill. fra næringsliv og andre kommuner. Budsjetterte tilskudd fra andre økes med kr 3,5 mill.

Lervigskvartalet Butikkeiendom

Lervigskvartalet Butikkeiendom AS har til formål å eie seksjonen som skal huse ny Rema-butikk i Lervigskvartalet. Kommunens aksjer (100 %) i selskapet skal overdras til ny eier i 2024. I forkant av aksjesalget skal det gjennomføres seksjonering. I den forbindelse vil seksjonens andel av tomten selges til selskapet. Andelen er beregnet til kr 8,7 mill.

Kommunedirektørens forslag til budsjettendringer – drift

Samlet oversikt ønskede budsjettjusteringer

Beløp i 1000 kr

Tjenesteområde	Virksomhetsområde	Tiltak	Beløp 2024
Bymiljø og utbygging	Eiendom	Eiendom, reduserte inntekter fra energisentralen	7 000
Bymiljø og utbygging	Eiendom	Eiendom, økte leieinntekter - Must	-145
Bymiljø og utbygging	Idrett og utemiljø	Idrett og utemiljø, bruer og kaier (fra investering til drift)	2 900
Bymiljø og utbygging	Idrett og utemiljø	Idrett og utemiljø, bytrær diverse skjødseltiltak, Attende og Allservice avtale, A-parker (fra investering til drift)e	4 500
Bymiljø og utbygging	Idrett og utemiljø	Idrett og utemiljø, fjerning av farlig lekeutstyr (fra investering til drift)	200
Bymiljø og utbygging	Idrett og utemiljø	Idrett og utemiljø, områdesatsing Hillevåg (fra investering til drift)	-1 200
Bymiljø og utbygging	Idrett og utemiljø	Idrett og utemiljø, overføring til prosjekt Landskapsnorm (fra investering til drift)	100
Bymiljø og utbygging	Idrett og utemiljø	Idrett og utemiljø, programområde belysning - ansatte overført til drift (fra investering til drift)	1 000
Bymiljø og utbygging	Idrett og utemiljø	Idrett og utemiljø, sterilisering av katter (fra investering til drift)	200
Bymiljø og utbygging	Idrett og utemiljø	Idrett og utemiljø, strakstiltak drift - barnehager uteområder (fra investering til drift)	3 500
Bymiljø og utbygging	Idrett og utemiljø	Idrett og utemiljø, strakstiltak drift - skoler uteområder (fra investering til drift)	3 500
Bymiljø og utbygging	Idrett og utemiljø	Idrett og utemiljø, sykkelstrategi (fra investering til drift)	11 000
Bymiljø og utbygging	Idrett og utemiljø	Idrett og utemiljø, tilskudd til STAS ifm. planting i sentrum samt andre trivsels tiltak i sentrum (fra drift til investering)	1 000
Bymiljø og utbygging	Idrett og utemiljø	Idrett og utemiljø, Åmøyveien - fylkeskommunal vei (fra investering til drift)	20 000

Tertialrapport per 30.04.2024

Tjenesteområde	Virksomhetsområde	Tiltak	Beløp 2024
Bymiljø og utbygging	Klima og miljø	Klima og miljø, økt satsing på klima- og miljøtiltak, finansiert av klima- og miljøfondet	9 700
Bymiljø og utbygging	Utbygging	Utbygging, Poppeltunet dagsenter - leieutgifter Gartnerveien (fra investering til drift)	1 000
Bymiljø og utbygging	Utbygging	Utbygging, Tastaveden skole - leieutgifter Tanke Svilandsgate (fra investering til drift)	2 500
Bymiljø og utbygging	Utbygging	Utbygging, utredning av skolebehov på Våland (fra investering til drift)	400
Helse og velferd	Alders- og sykehjem	Alders- og sykehjem, brukere med behov for ressurskrevende tjenester	1 500
Helse og velferd	Alders- og sykehjem	Alders- og sykehjem, kjøp av storkjøkkenutstyr, fra drift til investering	-315
Helse og velferd	Bofellesskap	Bofellesskap, endring i brukere	1 450
Helse og velferd	Bofellesskap	Bofellesskap, Tjensvoll hageby, tyngre brukere	10 000
Helse og velferd	Fysio- og ergoterapitjenesten	Fysio- og ergoterapitjenesten, ergoterapi i byggeprosjekter	125
Helse og velferd	Helse og velferd sentralt	Helse og velferd sentralt, brukere med behov for ressurskrevende tjenester, korrigering inntekt 2023	16 000
Helse og velferd	Helse og velferd sentralt	Helse og velferd sentralt, brukere med behov for ressurskrevende tjenester, økt inntekt	-50 000
Helse og velferd	Helse og velferd sentralt	Helse og velferd sentralt, ROP tjenesteutvikling	133
Helse og velferd	Helse og velferd sentralt	Helse og velferd sentralt, velferdsteknologi drift	900
Helse og velferd	Helse og velferdskontor	Helse og velferdskontor, økt prisvekst på kjøp fra private	8 000
Helse og velferd	Hjemmebaserte tjenester	Hjemmebaserte tjenester, brukere med behov for ressurskrevende tjenester	6 500
Helse og velferd	Stab helse og velferd	Stab helse og velferd, fremtidens pasientjournal	1 780
Helse og velferd	Stab helse og velferd	Stab helse og velferd, innføring av nasjonale e-helseløsninger	750
Helse og velferd	Stab helse og velferd	Stab helse og velferd, innføring av pasientvarsling	1 300
Helse og velferd	Stab helse og velferd	Stab helse og velferd, rådgiverstilling omsorgsbygg	890
Helse og velferd	Stab helse og velferd	Stab helse og velferd, Sammen på god vei	850
Innbygger- og samfunnskontakt	Kultur	Kultur, indeksregulering av husleieavtale Holme Egenes	145
Innbygger- og samfunnskontakt	Kultur	Kultur, overføring fra investering av drift til kunst i offentlig rom	2 900
Innbygger- og samfunnskontakt	Sølvberget	Sølvberget, overføring fra drift til investering	-500
Innovasjon og støttetjenester	IT	Opplæringskontoret, overføring til IT	500
Innovasjon og støttetjenester	Stab innovasjon og støttetjenester	Forskningsseksjonen, Prosjekt videreutvikle system for kunnskapsstøtte for kommuner	1 350
Innovasjon og støttetjenester	Stab innovasjon og støttetjenester	Opplæringskontoret, overføring til IT	-500
Oppvekst og utdanning	Barne- og familiesenter	Barne- og familiesenteret, ombygging av nye lokaler	-4 200
Oppvekst og utdanning	Grunnskole	Grunnskole, overføring fra drift til investering tilknyttet utgifter til klasseromsskjermer	-2 000
Økonomi og organisasjon	Anskaffelser	Stab helse og velferd, fremtidens pasientjournal	500
Totalsum			65 213

Kommunedirektørens forslag til budsjettjustering – drift

Oppvekst og utdanning

Grunnskole, overføring fra drift til investering tilknyttet utgifter til klasseromsskjermer

Det er gjort et innkjøp av klasseromsskjermer til skoleområdet som er av investeringsmessig karakter. Utgiftene og budsjett på kr 1,6 mill. flyttes ved en overføring fra drift til investering.

Barne- og familiesenteret, ombygging av nye lokaler

Barne- og familiesenteret har flyttet inn i nye lokaler på Bjergsted Terrasse. Lokalene er ombygget for å tilpasse virksomhetens særskilte behov, og ble ferdigstilt for innflytting i november 2023. Utgiftene knyttet til ombyggingen på kr 4,2 mill. er ført i 2024. I tillegg hadde prosjektet et merforbruk i 2023 på kr 1,7 mill. Rammen økes, slik at samlet ramme for prosjektet blir på kr 10,6 mill. Årsbudsjettet i 2024 på kr 4,2 mill. finansieres gjennom en overføring fra drift.

Helse og velferd

Helse og velferd sentralt, velferdsteknologi drift

I tråd med handlingsplan for e-helse og velferdsteknologi prøves flere velferdsteknologiske løsninger ut. Utprøving av inkontinenssensor, digitalt tilsyn og videobesøk utløser lisenser og det er behov for å overføre kr 0,9 mill. fra investering til drift.

Helse og velferd sentralt, brukere med behov for ressurskrevende tjenester, økt inntekt

Basert på 2023 tall forventes det en økning i tilskuddet for brukere med behov for ressurskrevende tjenester på kr 50 mill. i 2024. Inntektsbudsjettet økes med kr 50 mill.

Alders- og sykehjem, kjøp av storkjøkkenutstyr, fra drift til investering

Det skal skiftes ut storkjøkkenutstyr og maskiner på to sykehjem. Kr 0,315 mill. flyttes fra drift til investering.

Bofellesskap, endring i brukere

Endring i antall brukere og tjenestebehov hos brukere i boia nord og sør medfører en netto økning i forventede utgifter tilsvarende kr 1,5 mill.

Hjemmebaserte tjenester, brukere med behov for ressurskrevende tjenester

Hjemmebaserte tjenester har hatt en økning i brukere med behov for ressurskrevende tjenester og må ses i sammenheng med tilsvarende tilskudd. Budsjettet styrkes med kr 6,5 mill.

Helse og velferdskontor, økt prisvekst på kjøp fra private

I *Handlings- og økonomiplan 2024-2027* ligger det inne en forventet prisvekst på kjøp fra private på kr 6 mill. På grunn av lønnsoppgjøret i 2023 ble prisveksten større enn forventet og prognosen er en vekst på kr 14 mill. i 2024. Budsjettet økes med kr 8 mill. for å dekke økningen.

Bofellesskap, Tjensvoll hageby, tyngre brukere

I tråd med *Handlings- og økonomiplan 2024-2027* videreføres tiltaket om å etablere et nytt bofellesskap med 7 plasser. Driften startet ved begynnelsen av inneværende år. Bemanning øker i takt med innflytting i leilighetene i bofellesskapet. Brukerne har et større og mer omfattende hjelpebehov enn tidligere antatt, budsjettet styrkes med kr 10 mill.

Stab helse og velferd, innføring av pasientvarsling

Innføring av nye pasientvarslingsanlegg medfører driftsmessige utgifter som er nødvendige for å realisere investeringene. Det er opprettet en midlertidig stilling for å koordinere innføringen av pasientvarslingsanlegg. Det er også opprettet en 50 % stilling til teknisk oppfølging av pasientvarslingsanlegg. Det overføres kr 1,3 mill. fra investering til drift for å dekke lønnsmidler i 2024.

Stab helse og velferd, rådgiverstilling omsorgsbygg

Stab helse og velferd opprettet i 2022 en rådgiverstilling dedikert til oppfølging av omsorgsbyggprosjekter. Stillingen er av driftsmessig art og finansieres gjennom en overføring fra det vedtatte prosjektet i investeringsbudsjettet. Det overføres kr 0,89 mill. fra investering til drift.

Alders- og sykehjem, brukere med behov for ressurskrevende tjenester

Sykehjemmene har hatt en økning i brukere med behov for ressurskrevende tjenester og må ses i sammenheng med tilsvarende tilskudd. Budsjettet styrkes med kr 1,5 mill.

Helse og velferd sentralt, brukere med behov for ressurskrevende tjenester, korrigering inntekt 2023

Ved beregning av tilskudd for 2023 ble det forventet en høyere sum enn hva tilskuddet faktisk endte opp med. Differansen mellom forventet inntekt 2023 og faktisk inntekt er kr 16 mill. Budsjettet justeres med kr 16 mill. for å finansiere avviket.

Stab helse og velferd, innføring av nasjonale e-helseløsninger

For å realisere investeringer og sikre innføring av nasjonale e-helseløsninger som via forskrift utløser betalingsplikt overføres kr 0,75 mill. fra investering til drift. Midlene dekker en 70 % stilling fra IT.

Helse og velferd sentralt, ROP tjenesteutvikling

I 2018 ble kr 10 mill. satt av til et tjenesteutviklingsprosjekt rettet mot brukere med samtidig rus- og psykisk lidelse (ROP). I årene med korona ble det utsettelse og prosjektet forskjøvet. Restbeløp på fond er i 2024 kr 0,133 mill. og dette foreslås brukt til tiltaket, se egen linje for finansieringen. Midlene vil i 2024 bli brukt til å gjennomføre en avsluttende konferanse den 30. mai med tittel: «Å bære håpet! Forskning og tjenesteutvikling for personer med ROP-lidelser».

Stab helse og velferd, framtidens pasientjournal

Dagens elektroniske pasientjournalssystem er utdatert og ikke ressurseffektivt. Det er behov for å oppdatere for å sikre et brukervennlig og pasientsikkert journalssystem. Dagens leverandør har varslet avvikling innen utgangen av 2028. For å planlegge og gjennomføre anskaffelse av elektronisk pasientjournal for pleie og omsorgssektoren finansieres 4 årsverk (delårseffekt i 2024) via midler fra digitaliseringsfondet til kommunen (se eget finansieringstiltak). Stab E-helse har behov for 1 årsverk

prosjektleder og 1 årsverk prosjektressurs. Avdeling for anskaffelser har behov for 1 årsverk og IT har behov for 1 årsverk. Samlede utgifter i år er estimert til kr 2,28 mill.

Stab helse og velferd, Sammen på god vei

Stavanger kommune har i 2024 mottatt kr 0,85 mill. til del to av innovasjonsprosjektet «Sammen på god vei» fra statsforvalteren. Inntekten ligger sentralt (se egen tiltakslinje) og budsjettmidler overføres stab helse og velferd som har ansatt prosjektleder og får de øvrige driftsutgiftene i prosjektet.

Fysio- og ergoterapitjenesten, ergoterapi i byggeprosjekter

Fysio- og ergoterapitjenesten bistår med kompetanse i universell utforming i nye og eksisterende bygg. Det gjelder ved nybygg, renovering eller ombygging av eksisterende bygg. Det er spesielt kompetansen til ergoterapeuter som etterspørres. Det er behov for å finansiere del av en stilling til dette arbeidet. Midlene finansieres fra investeringsprosjekt omsorgsbygg. Kr 0,125 mill. overføres fra investering.

Bymiljø og utbygging

Idrett og utemiljø, bruer og kaier (fra investering til drift)

Arbeid knyttet til programområdet bruer og kaier inkluderer nødvendig rehabilitering av Torsnes bru, Judaberg og Hellesøy kai, i tillegg til en rapport om tilstanden på Stavanger kommunes bruer og kaier. Arbeidet vurderes å være av driftsmessig art. Driftsbudsjettet styrkes med kr 2,9 mill., mens investeringsbudsjettet reduseres tilsvarende.

Idrett og utemiljø, sterilisering av katter (fra investering til drift)

Det er avsatt midler i årsplanen til idrett og utemiljø under programområde skjøtsel av friområde til å sterilisere katter. Utgiftene anses som drift og overføres til driftsregnskapet. Driftsbudsjettet styrkes med kr 0,2 mill., mens investeringsbudsjettet reduseres tilsvarende.

Idrett og utemiljø, bytrær diverse skjøtselstiltak, Attende og Allservice avtale, A-parker (fra investering til drift)

Det er behov for diverse skjøtselstiltak og tiltak knyttet til bytrær, samt finansiering av tilrettelagte arbeidsplasser som leveres av Attende og Allservice. Dette vurderes å være driftstiltak. Driftsbudsjettet styrkes med kr 4,5 mill., mens investeringsbudsjettet reduseres tilsvarende.

Idrett og utemiljø, strakstiltak drift - skoler uteområder (fra investering til drift)

Det er behov for strakstiltak med nødvendig utskifting og mindre rehabiliteringstiltak knyttet til uteområder for skoler. Tiltakene vurderes å være av driftsmessig karakter. Driftsbudsjettet styrkes med kr 3,5 mill., mens investeringsbudsjettet reduseres tilsvarende.

Idrett og utemiljø, strakstiltak drift - barnehager uteområder (fra investering til drift)

Det er behov for strakstiltak med nødvendig utskifting og mindre rehabiliteringstiltak knyttet til uteområder i barnehager. Tiltakene vurderes å være av driftsmessig karakter. Driftsbudsjettet styrkes med kr 3,5 mill., mens investeringsbudsjettet reduseres tilsvarende.

Idrett og utemiljø, fjerning av farlig lekeutstyr (fra investering til drift)

Det er behov for å fjerne farlig lekeutstyr fra private lekeplasser. Dette anses å være et driftstiltak. Driftsbudsjettet styrkes med kr 0,2 mill., mens investeringsbudsjettet reduseres tilsvarende.

Utbygging, utredning av skolebehov på Våland (fra investering til drift)

Det er i *Handlings- og økonomiplan 2024-2027* avsatt kr 5 mill. til prosjektet til utviklingsprosjekter, kjøp og utvikling av prosjekter. Det skal disponeres kr 0,4 mill. av midlene til utredning av skolebehov på Våland. Dette vurderes som driftsutgifter, og kr 0,4 mill. overføres fra investering til drift.

Idrett og utemiljø, områdesatsing Hillevåg (fra investering til drift)

Det er overført kr 1,2 mill. fra beredskap og samfunnsutvikling i drift som skal overføres til investeringsregnskapet. Investeringsbudsjettet styrkes med kr 1,2 mill., mens driftsbudsjettet reduseres tilsvarende.

Idrett og utemiljø, sykkelstrategi (fra investering til drift)

Det er utgifter på prosjektet som vurderes å være av driftsmessig karakter, blant annet utgifter til innleie av konsulent for å ferdigstille prosjektet Overføring av gang- og sykkelveier langs fylkesvei til fylkeskommunen. Konsulenten skal avhjelpe kommunen i alle prosesser knyttet til hjemmelsoverføring av veinettet til Rogaland fylkeskommune. Driftsbudsjettet styrkes med kr 11 mill., mens investeringsbudsjettet reduseres tilsvarende.

Idrett og utemiljø, overføring til prosjekt Landskapsnorm (fra investering til drift)

Det skal overføres midler fra programområdet sentrum til et utviklingsprosjekt for landskapsnorm. Utgiftene anses å være av driftsmessig art. Driftsbudsjettet styrkes med kr 0,1 mill., mens investeringsbudsjettet reduseres tilsvarende.

Idrett og utemiljø, tilskudd til STAS ifm. planting i sentrum samt andre trivsels tiltak i sentrum (fra drift til investering)

Det skal utbetales tilskudd til STAS som planter blomster i sentrum på kr 0,25 mill., samt andre tiltak av driftsmessig karakter for trivsel i sentrum på kr 0,75 mill. Driftsbudsjettet styrkes med kr 1 mill., mens investeringsbudsjettet reduseres tilsvarende.

Idrett og utemiljø, programområde belysning - ansatte overført til drift (fra investering til drift)

I stedet for å kjøpe tjenester fra Lyse Lux, er det ansatt en egen person til å jobbe med programområdet belysning. Lønnsutgiftene til årsverket er driftsutgifter. Driftsbudsjettet styrkes med kr 1 mill., mens investeringsbudsjettet reduseres tilsvarende.

Klima og miljø, økt satsing på klima- og miljøtiltak, finansiert av klima- og miljøfondet

Med bakgrunn i bystyrets tekstvedtak i *Handlings- og økonomiplan 2024-2027* foreslås det i første tertial å øke satsingen på klima- og miljøtiltak ytterligere med kr 9,7 mill., finansiert av midler tilført klima- og miljøfondet i år. I tillegg omdisponeres resterende ledige, anordnede midler fra støtteordningen for kjøp av el-sykkel i 2023 til tilskuddsordning for 2024 med kr 2,8 mill.

Det pågående arbeidet med klimakontrakt, samt signaler om at det i de kommende år kan bli mer krevende og kostbart å iverksette effektfulle klima- og miljøtiltak, gjør at ytterligere bruk av klima- og miljøfondet i år avventes til *Tertialrapport per 31.08.2024*.

Utvalg for klima og natur gis fullmakt til å disponere midlene til ulike klima- og miljøtiltak, i tråd med bystyrets tekstvedtak i *Handlings- og økonomiplanen 2024-2027*.

Utbygging, Tastaveden skole - leieutgifter Tanke Svilandsgate (fra investering til drift)

Prosjektet har hatt leiekostnader og utgifter til midlertidige lokaler fra januar til april i 2024 på kr 2,4 mill. som er å anse som driftsutgifter. Driftsbudsjettet styrkes med kr 2,4 mill., mens investeringsbudsjettet reduseres tilsvarende.

Utbygging, Poppeltunet dagsenter - leieutgifter Gartnerveien (fra investering til drift)

Prosjektet har hatt leiekostnader og utgifter til midlertidige lokaler i 2024 på kr 1 mill. som er å anse som driftsutgifter. Driftsbudsjettet styrkes med kr 1 mill., mens investeringsbudsjettet reduseres tilsvarende.

Eiendom, reduserte inntekter fra energisentralen

Som følge av at energiprisene har falt, er også inntektene til energisentralen redusert. Budsjettet styrkes med kr 7 mill. som følge av laverere inntekter hos energisentralen.

Eiendom, økte leieinntekter - Must

Som følge av at leieutgiften til Must har økt, øker også leieinntekten til eiendom. Inntektskravet økes med kr 0,15 mill. hos eiendom. For kommunen samlet er endringen kr 0.

Idrett og utemiljø, Åmøyveien - fylkeskommunal vei (fra investering til drift)

Åmøyveien gang- og sykkelvei er en fylkeskommunal vei og er derfor ikke kommunens egen investering. Budsjettmidlene overføres fra investering til drift, slik at de kan gis som tilskudd til fylkeskommunen. Driftsbudsjettet styrkes med kr 20 mill., mens investeringsbudsjettet reduseres tilsvarende.

Innbygger og samfunnskontakt

Kultur, overføring fra investering av drift til kunst i offentlig rom

Det overføres kr 2,9 mill. fra prosjekt *Kunst i offentlig rom* fra investering til drift, da utgiftene er av driftsmessig art.

Sølvberget, overføring fra drift til investering

Det overføres kr 0,5 mill. fra drift til investering fra prosjekt *Ytringsfrihet*, da utgiftene er av investeringsmessig art.

Innovasjon og støttetjenester

Opplæringskontoret, overføring til IT

Det overføres kr 0,5 mill. fra opplæringskontoret (traineeprogram/kvalifikasjonsprogram) til IT siden IT nå har ansatt en av traineene fra programmet.

Forskningsseksjonen, Prosjekt videreutvikle system for kunnskapsstøtte for kommuner

Statsforvalteren i Rogaland har tildelt Stavanger kommune prosjektskjønnsmidler til interkommunale prosjekter i 2024 hvor *Videreutvikle system for kunnskapsstøtte for kommuner* med kr 1,35 mill. er ett av dem, ref. inntekten på tiltak Rammetilskudd, prosjektskjønnsmidler til *Sammen på god vei, del 2* og *Videreutvikle system for kunnskapsstøtte*. Prosjektet har altså tilsvarende inntekter som foreslås budsjettjustert på felles inntekter og utgifter.

Økonomi og organisasjon

Anskaffelser, framtidens pasientjournal

Dagens elektroniske pasientjournalssystem er utdatert og ikke ressurseffektivt. Det er behov for å oppdatere for å sikre et brukervennlig og pasientsikkert journalssystem. Dagens leverandør har varslet avvikling innen utgangen av 2028. For å planlegge og gjennomføre anskaffelse av elektronisk pasientjournal for pleie og omsorgssektoren finansieres 4 årsverk (delårseffekt i 2024) via midler fra digitaliseringsfondet til kommunen. Stab E-helse har behov for 1 årsverk prosjektleder og 1 årsverk prosjektressurs. Avdeling for anskaffelser har behov for 1 årsverk og IT har behov for 1 årsverk. Utgiftene i år er estimert til kr 2,26 mill.

Felles inntekter og utgifter

Sentrale inntekter

Rammetilskudd, prosjektskjønnsmidler til *Sammen på god vei, del 2* og *Videreutvikle system for kunnskapsstøtte*

Statsforvalteren i Rogaland har tildelt Stavanger kommune prosjektskjønnsmidler for to ulike interkommunale prosjekter i 2024; *Sammen på god vei, del 2* med kr 0,85 mill. og *Videreutvikle system for kunnskapsstøtte for kommuner* med kr 1,35 mill. Prosjektene har tilsvarende driftsutgifter som foreslås budsjettjustert på de respektive tjenesteområdene (se egne tiltakslinjer) sammen med tilskudds-inntekten sentralt.

Eiendomsskatt bolig-/fritidseiendom, økt inntektsnivå

Vedtaket om eiendomsskatt for 2024 innebar et betydelig økt bunnfradrag for godkjente boenheter når det gjelder bolig- og fritidseiendommer, og dermed reduserte eiendomsskatteinntekter sammenlignet med 2023. Nedtrekket ble anslått noe høyt i tillegg til at volumveksten i boligmassen har vært større enn forutsatt. Nye beregninger tilsier om lag kr 8 mill. i forventede merinntekter på eiendomsskatt i 2024 og inntektsbudsjettet foreslås tilsvarende oppjustert.

Integreringstilskudd, økt inntekt

Det forventes høyere integreringstilskudd enn lagt til grunn i *Handlings- og økonomiplan 2024-2027*. Dette er en kombinasjon av flere årsaker, blant annet flere bosatte i 2023 og tilskudd for bosatte sent i 2023 som er mottatt nå. I tillegg har kommunen mottatt eldretilskudd for bosatte over 60 år, som det ikke er budsjettert. Budsjettet økes med kr 32,6 mill.

Sentrale utgifter

Lønn og pensjon sentralt, styrking av lønnsreserven

I statsbudsjett 2024 ble det signalisert en lønnsvekst på 4,9 %, og kommunedirektøren innarbeidet en lønnsvekst i tråd med dette i *Handlings- og økonomiplan 2024-2027*. Tariffoppgjøret i kommunesektoren endte på en økonomisk ramme på 5,2 %, som er samme ramme som frontfaget i industrien. På bakgrunn av dette anses lønnsreserven for lav, og det foreslås å innarbeide kr 15 mill. for å ivareta årets lønnsoppgjør.

Sentrale utgifter fordeling av vedtatt omstillingskrav

Vedtatt omstillingskrav på kr 36 mill. dekkes inn gjennom økte inntekter knyttet til kommunens bankinnskudd og rentebærende papirer samt reduksjon i kommunens pensjonskostnader.

Sentrale utgifter, støtte til humanitært arbeid i Ukraina, jf. FSK 65/24

[Formannskapet vedtok i sak 65/24](#) Støtte til humanitært arbeid i Ukraina å bevilge kr 2,3 mill. til humanitært arbeid i Ukraina. Stavanger inngår partnerskap med byen Kherson i Ukraina. Tiltaket finansieres ved bruk av disposisjonsfond, se egen tiltakslinje.

Sentrale utgifter, økte utgifter tilknyttet flyktnings situasjonen

Flyktnings situasjonen har ført til betydelige økte utgifter for Stavanger kommune. Prognosene for året tilsier økte utgifter tilsvarende kr 58,6 mill. ut over tilgjengelige budsjettmidler vedtatt i *Handlings- og økonomiplan 2024 - 2027*. Det er betydelige økte utgifter til sosialhjelp, introstønad og utgifter til subsidiering av leie til boliger. Det er utgifter til flere stillinger ved flyktningstjenesten og eiendom. Det er behov for å finansiere mulighets senteret, tolketjenester og særskilt språkopplæring i skolene. Kommunedirektøren har oppdatert inntektsanslag over forventet inntekt fra integreringstilskuddet med kr 32,6 mill., se egen tiltakslinje. Denne merinntekten vil kunne dekke deler av den beskrevne utgiftsveksten. Midlene budsjetteres sentralt og vil bli delt ut til de virksomhetene som har størst behov for økte budsjetttrammer.

Overføring mellom drift og investering

Overføring mellom drift og investering, tekniske justeringer

På grunn av tekniske justeringer, foreslås det en overføring fra drift til investering på kr 8,22 mill. Samtidig foreslår kommunedirektøren en overføring fra investering til drift på kr 58,67 mill. Samlet reduseres overføringen fra drift til investering med kr 50,45 mill.

Overføring fra drift til investering, kjøp av boliger til flyktningsformål

Stavanger kommune er i ferd med blant annet å anskaffe modulbygg for å kunne bosette flyktninger i egen regi og dermed redusere innleie fra det private marked. Overføringen fra drift til investering økes derfor med kr 77 mill. for å finansiere investeringsutgiftene til boliger til flyktninger. Se egne tiltakslinjer for tilhørende reduksjon av fondsavsetning i drift og investeringstiltak.

Overføring fra drift og investering, generell finansiering av endringer i driftsbudsjettet

Overføring fra drift til investering reduseres med kr 7,45 mill. med bakgrunn i foreslåtte budsjettjusteringer i drift.

Bruk og avsetning til disposisjonsfond

Avsetning til disposisjonsfond, flyktninger, reduseres og finansierer flyktningeboliger

Planlagt avsetning til disposisjonsfond til flyktningemål reduseres med kr 77 mill. for å dekke behov for investeringsmidler til flyktningeboliger, se eget investeringstiltak som omtaler dette nærmere, samt omtale av flyktningssituasjonen i kapitlet om økonomisk status. Rent teknisk overføres disse midlene fra drift til investering, som egenfinansiering av boliginvesteringen, se egne tiltakslinjer for selve overføringen mellom de to budsjettene.

Bruk av disposisjonsfond, digitalisering, framtidig elektronisk pasientjournal

Disposisjonsfond til digitaliseringsformål foreslås brukt med kr 2,28 mill. i 2024 til å dekke driftsutgifter (økt bemanning) for å forberede anskaffelsen av nytt framtidig elektronisk pasientjournalssystem. Driftsutgiftene framkommer på tjenesteområdet helse og velferd og økonomi og organisasjon, se egen tiltaksbeskrivelse der.

Samfunn og utviklingstrekk

Innledning

Krigen i Ukraina har drevet millioner av mennesker på flukt, og det er blitt bosatt historisk mange flyktninger i Norge. Det er en økning i antall mottakere av sosialhjelp hovedsakelig på grunn av flyktninger, men det er også en økning av antall mottakere når en justerer for flyktninger. Det forventes at behovet for sosialhjelp vil fortsette å øke utover høsten etter hvert som flere flyktninger bosettes.

Veksten i konsumprisene falt litt i april, mens boligprisene øker.

Makrobildet

Det internasjonale pengefondet, IMF, anslår i sin april-oppdatering at den globale økonomiske veksten vil holde seg stabil og positiv i både 2024 og 2025. Den globale inflasjonen forventes å falle svakt framover. Inflasjonen har vært overraskende motstandsdyktig mot den pengepolitiske innstrammingen som har vært gjennomført for å få bukt med den.

Norges Bank holdt renten uforandret på 4,5 prosent både på sitt møte i mars og i mai. Sentralbanken signaliserer at rentetoppen er nådd, med økt usikkerhet når en nedjustering vil skje og hvorvidt det vil skje i år. Gjeldsveksten er rekordlav for husholdningene og fastlandsbedriftene, samtidig er den svært høy og økende i kommunesektoren.

Lønnsforhandlingene i frontfagene endte med et tillegg på 5,2 prosent og flere følger etter med samme resultat og opp mot fjorårets nivå. Dette kan føre til økt prispress samt lavere lønnsomhet i bedriftene. Veksten i konsumprisene falt litt i april, mens boligprisene øker. I revidert nasjonalbudsjett forutsettes det at økt lønn justeres mot lavere prisvekst for kommunesektoren (kommunal deflator holdes uendret). Dette betyr at inntektene til kommunene ikke økes.

Arbeidsledigheten er fortsatt lav. Nasjonalt er arbeidsledigheten litt høyere enn for ett år siden, mens den regionalt og lokalt er på nivå med fjoråret. Mange virksomheter har fortsatt rekrutteringsproblemer, samtidig som rekrutteringsutfordringene er mindre enn i fjor.

Konkursene økte fra 4. kvartal i fjor til 1. kvartal i år når det tas hensyn til antall ansatte som blir berørt, og antall konkurser lå klart høyere enn gjennomsnittet i perioden etter finanskrisen i 2009. Økningen utgjør om lag 4 prosent når siste 12 måneder sammenlignes med foregående 12 måneder. Konkursene og risikoen forplanter seg på tvers av de ulike næringene.

Flyktnings situasjonen

Russlands angrepskrig mot Ukraina har siden februar 2022 gitt det største antallet flyktninger i Europa siden andre verdenskrig. Frem til nå har over 76 000 personer fra Ukraina søkt om beskyttelse i Norge. På samme tidspunkt var over 67 000 flyktninger fra Ukraina registrert bosatt i Norge. Det har gitt den raskeste økningen i antall innvandrere fra ett enkelt land i Norge, noensinne. Personer med bakgrunn fra Ukraina er med det den nest største innvandrerguppen i Norge. Aldri før har bosettingen gått så raskt, og aldri er så mange blitt bosatt på så kort tid. Det siste året har det kommet flere ukrainere til Norge enn til nabolandene våre. Det samlede nivået på tjenester og stønader bidrar til at Norge er et attraktivt land for fordrevne fra Ukraina. Regjeringen foreslår derfor i revidert nasjonalbudsjett 2024 å ta grep for at [færre fordrevne fra Ukraina skal velge Norge](#).

Flyktninger fra Ukraina har fått midlertidig opphold, og statens politikk legger til rette for at de skal vende tilbake når det er mulig. Kommunen er avhengig av at staten tilpasser de ordinære systemene for bosetting og integrering av flyktninger for i større grad å kunne legge til rette både for integrering i Norge og tilbakevending til hjemlandet. Kommunene opererer i en krevende balanse mellom innsats for deltakelse i norsk arbeids- og samfunnsnivå og hensynet til hjemlandets behov. Investeringer og beslutninger som blir tatt i dag vil kunne få betydelige økonomiske konsekvenser for kostnader i framtiden.

De høye ankomstene fra Ukraina har satt ankomst-, mottaks- og bosettingsapparatet på prøve. Stavanger, i likhet med kommuner over hele landet, har bidratt sterkt for å bosette rekordmange. Bosettingen har gått raskt, også for flyktninger fra andre land. Stavanger formannskap vedtok i [sak 24/2024 Anmodning om bosetting 2024](#) at det skal bosettes 750 flyktninger fra Ukraina og andre land, hvorav 15 enslige mindreårige flyktninger. Den rekordhøye bosettingen gjennom flere år på rad har satt et betydelig press på kommunen, både når det gjelder tilgang i boligmarkedet, og kapasitet og kompetanse i tjenestene. De viktigste barrierene for kommunens bosettingskapasitet er redusert tilgang for boliger for andre grupper, press på tjenester som tar tid å utvide, samt knapphet på kvalifisert arbeidskraft i tjenesteproduksjonen, inkludert tjenester til øvrige innbyggere. Bosettingen har så langt skjedd gjennom fremleie av boliger på det private leiemarked, med en kommunal subsidiering. Dette kommer i tillegg til andre flyktninggrupper som blir bosatt i ordinære kommunale boliger. For å dempe presset på det private leiemarkedet går kommunen til anskaffelse av modulbygg, brukte brakkerigger, samt ombygging av eksisterende bygg til midlertidige flyktningeboliger.

Se kapitlet *Økonomisk status* for mer informasjon.

Befolkning

Stavanger hadde ifølge statistisk sentralbyrå sine befolkningstall en befolkning på 149 048 innbyggere ved inngangen til 2024.

Figur 1 Befolkning i Stavanger 2021-2024 1. kvartal. Kilde: SSB

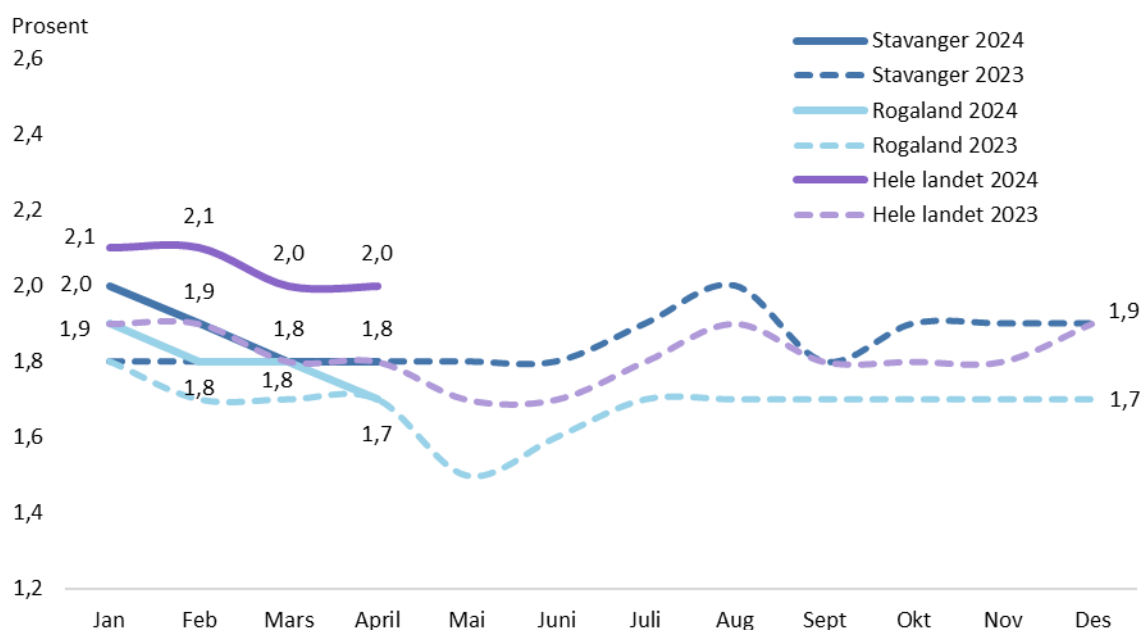
Ifølge [Stavanger-statistikken](#) er antall bosatte innbyggere i Stavanger kommune per 7. mai 149 370, en økning fra 148 908 ved inngangen til året. Økningen er 0,3 prosent så langt i 2024. I handlings- og økonomiplanen er det lagt til grunn en vekst i 2024 på 1,8 prosent. Statistisk sentralbyrå sine tall viste en folkevekst på 282 personer, tilsvarende en økning på 0,18 prosent i første kvartal i 2024.

Arbeidsledighet og arbeidsmarkedet

Arbeidsledigheten er fortsatt relativt lavt og har vist en marginal nedgang siden nyttår, både for landet, Rogaland og Stavanger. Samlet for landet utgjorde arbeidsledigheten 2 prosent.

Arbeidsledigheten i Stavanger er redusert fra 1,9 prosent ved utgangen av 2023 til 1,8 prosent per 30. april. Samlet for Rogaland er arbeidsledigheten 1,7 prosent per april. En av forklaringene på at arbeidsledigheten er lavere i Rogaland kan være den spesielt høye aktiviteten innenfor olje og gass i fylket.

Lokale variasjoner finnes mellom kommunene. Strand kommune har høyest arbeidsledighet med 2,7 prosent. Av nabokommunene har Sandnes 2,0 prosent arbeidsledighet og Sola har 1,4 prosent. I Oslo er arbeidsledigheten på 2,5 prosent per april, i Bergen 2,1 prosent og i Trondheim 1,6 prosent.

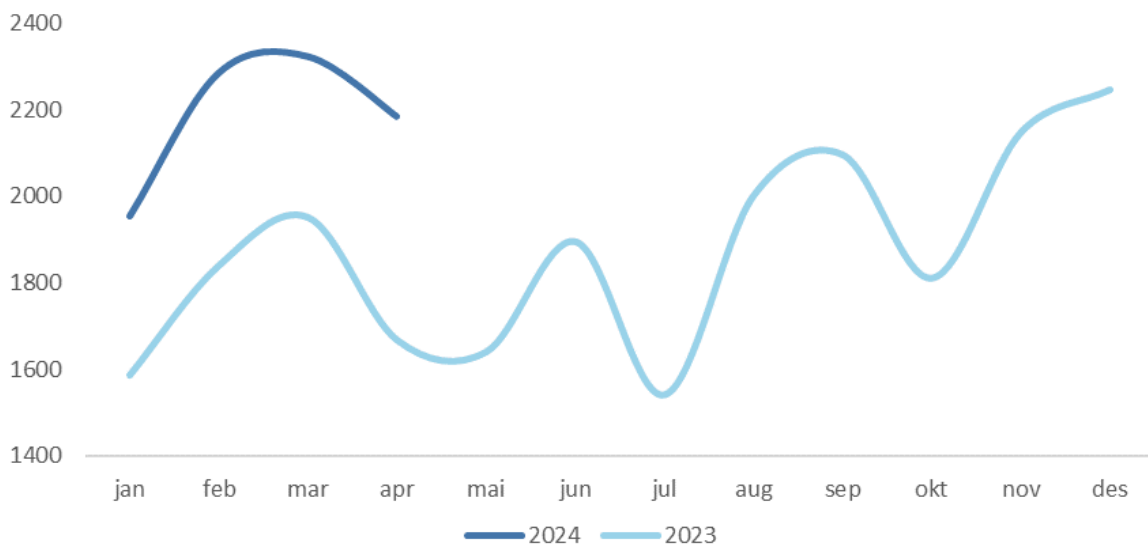
Figur 2 Utvikling i arbeidsledigheten for Stavanger, Rogaland og landet per måned for 2023 og 2024.

Kilde: Nav

Ledigheten er stabil, og innvandrere utgjør om lag halvparten av de ledige. Tallet på ukrainske flyktninger som trenger hjelp fra Nav for å komme i jobb, øker fra måned til måned. Flest arbeidsledige har bakgrunn i industri, og bygg og anlegg. Etterspørselen etter arbeidskraft holder seg høy, særlig innen helse, pleie og omsorg.

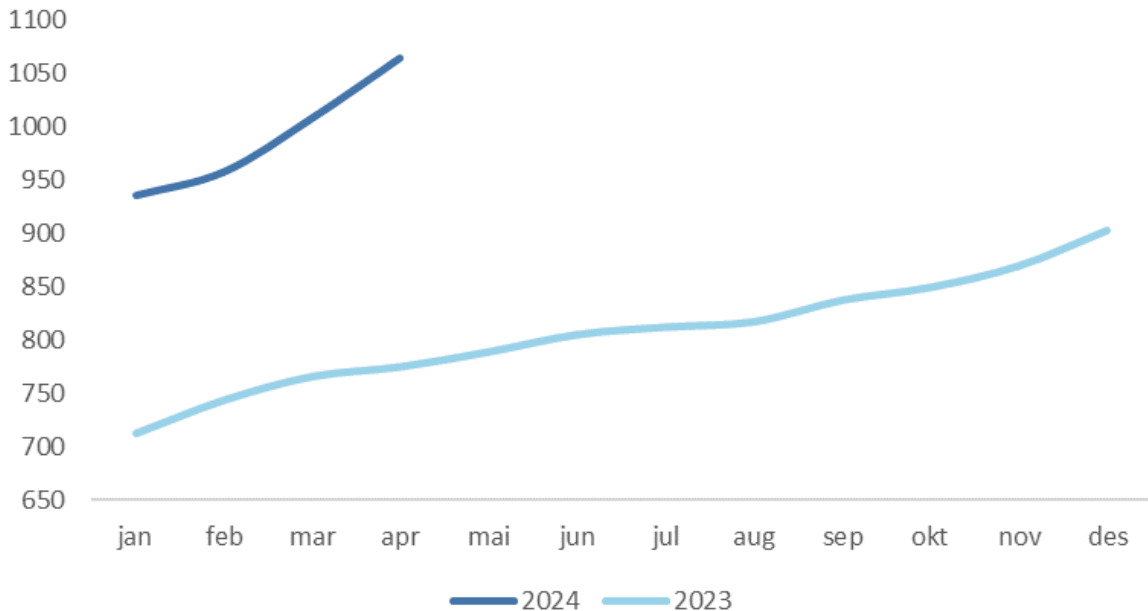
Sosiale tjenester

Antall mottakere av sosialhjelp er 18,8 prosent høyere ved utgangen av april sammenlignet med samme periode i 2023. Økningen skyldes hovedsakelig flyktningsituasjonen, men justert for flyktninger øker også antall sosialhjelpsmottakere. Det forventes at antall mottakere vil øke utover våren og høsten etter hvert som flere flyktninger bosettes, og at de som avslutter introduksjonsprogrammet vil kunne trenge sosialhjelp. Per april utgjør flyktninger fra Ukraina 23 prosent av totale sosialhjelpsmottakere.

Figur 3 Antall sosialhjelpsmottakere i Stavanger kommune i 2023 og 2024. Kilde Nav

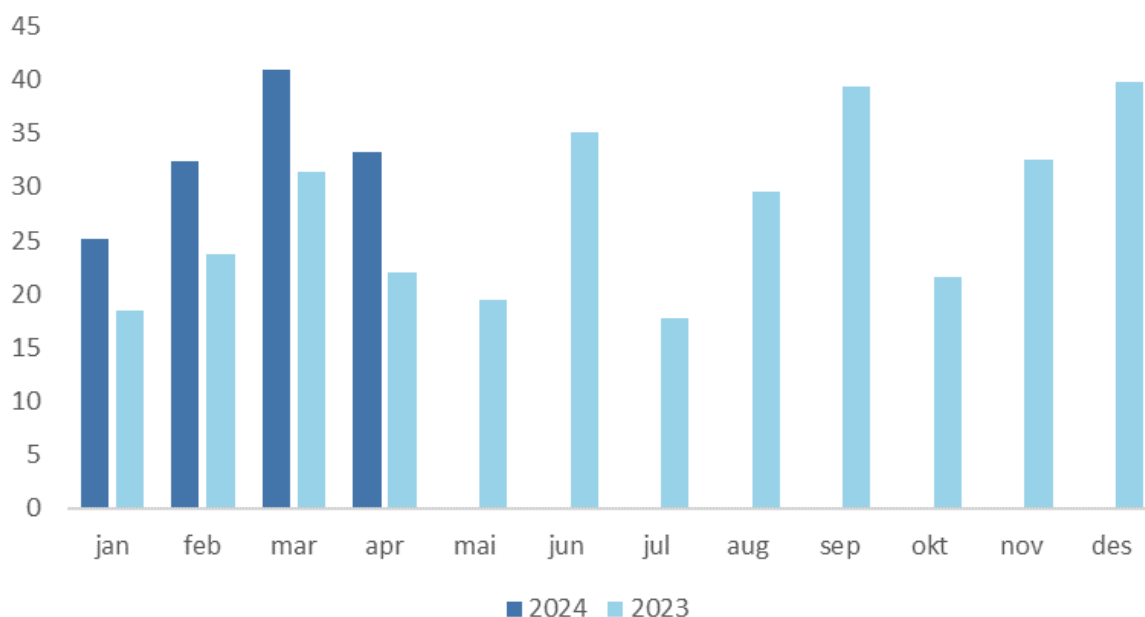
Antall langtidsmottakere med sosialhjelp som hovedinntekt fortsetter å øke. Per april har antallet økt med 37,2 prosent sammenlignet med samme tid i fjor. Flyktninger fra Ukraina utgjør 37 prosent av mottakergruppen. Den samme utviklingen gjelder også langtidsmottakere med forsørgeransvar, som har økt med 34,7 prosent. Flyktninger fra Ukraina utgjør størstedelen av økningen. Langtidsmottakere under 25 år med sosialhjelp som hovedinntekt har økt med 62 prosent sammenlignet med samme tid i fjor.

Figur 4 Antall langtidsmottakere med sosialhjelp som hovedinntekt i Stavanger i 2023 og 2024. Kilde: Nav.

Brutto utgifter til sosialhjelp per april er 37,8 prosent (kr 36,2 mill.) høyere enn ved samme periode i 2023. Utgiftene til midlertidig bolig fortsetter å øke. Per april er det utbetalt kr 18,6 mill., 26 prosent økning fra samme periode i fjor. Sosialhjelp til flyktninger fra Ukraina utgjør 27 prosent av totale utgifter

(kr 36 mill.). Det forventes at utgiftene vil øke utover året. Utbetalinger har økt med 155 prosent fra samme periode i fjor.

Figur 5 Utbetalt sosialhjelp i Stavanger kommune. Beløp i millioner kroner. Kilde: Nav

Klima og miljø

Stavanger kommunes klimamål er å redusere klimagassutslippene med 80 prosent innen 2030, sammenlignet med utslippene i 2015. Dette følges opp gjennom klimabudsjettarbeidet som er en del av kommunens handlings- og økonomiplan.

Kommunen bruker [Miljødirektoratets utslippsregnskap for kommuner](#) for å følge opp framdrift mot målet, men justerer avgrensningen noe iht. tidligere politiske vedtak.

Det justerte 2022-klimagassregnskapet for Stavanger viser at utslippene var 386 644 tonn CO₂-ekvivalenter (2021: 386 600 tonn). Dette er en nedgang i utslipp på 11,5 prosent i forhold til utslippene i 2015. For å være i rute med å nå reduksjonsmålet (lineær nedgang mot målet i 2030) burde utslippene vært kuttet med 37 prosent. Det er derfor fortsatt behov for rask utslippsnedgang framover. Fra 2021 til 2022 ble utslippene redusert med 3 prosent.

Det kommunefordelte klimagassregnskap for 2023 vil etter planen bli publisert av Miljødirektoratet i desember 2024. I påvente av dette, følger en kort beskrivelse av utviklingstrekk for Stavanger kommunes tre største utslippssektorer – sjøfart, veitrafikk og annen mobil forburning.

Sjøfart

Nytt omsetningskrav

Fra 1. oktober 2023 ble det innført et nytt [omsetningskrav på seks prosent avansert biodrivstoff](#) i innenriks sjøfart. I klimabudsjettets er det forutsatt at et omsetningskrav for sjøfarten ville ble innført, og at dette vil medføre kutt i utslippene fra innenriks sjøfart tilsvarende innblandingsprosenten. Omtrent to tredjedeler av sjøfartsutslippene i Stavanger kommer fra innenriks sjøfart.

For ferjesambandet Stavanger-Vassøy startet en ny kontrakt opp 1. januar 2024. Kontrakten skal gjennomføres med batterielektrisk ferje, men med et midlertidig dieselfartøy frem til ombygd ferje er på plass. Om relativt kort tid forventes dermed utslippene fra dette sambandet å være redusert til nær null. Også for sambandet Stavanger-Byøyene-Hommersåk er ny, tilsvarende kontrakt på plass.

Cruiseskip

Det ble i september 2023 vedtatt en [handlingsplan for cruiseanløp 2022-2023](#). Handlingsplanen setter en del begrensninger for anløp og passasjerer. I tillegg slår planen fast at «samtlige cruiseanløp til Stavanger sentrum skal senest i 2027 tilkobles landstrøm ved kailigge». Allerede fra 2024 skal det maksimalt være to cruiseanløp og 8 000 passasjerer per dag, og maksimalt syv anløp per uke.

Ifølge data fra kystdatahuset, har det vært 24 cruiseanløp i første tertial 2024. Dette er tilsvarende samme periode i 2023, da var det 23 anløp. Handlingsplanen for cruise vil ikke få full effekt før om et par år. Stavanger regionen havn har ikke kansellert eksisterende cruisereservasjoner som var bestilt før handlingsplanen for cruiseanløp ble vedtatt.

Veitrafikk

Fra 2023 til 2024 ble [omsetningskravet for veitrafikk for biodrivstoff](#) skjerpet, fra 17 til 19 volumprosent.

Personbiler

Per 31. mars 2024 er elbilandelen for personbiler registrert i Stavanger 30,8 prosent. Av nybilsalget for personbiler var el-bilandelen 94 prosent per 31. mars 2024. Elbilandelen for varebiler registrert i Stavanger er per 31. mars 11,1 prosent. Dette er en økning fra 7,6 prosent i fjor. Elektrifisering av tunge kjøretøy og varebiler går framdeles saktere enn for personbiler.

Økonomisk status

Innledning

Årets første tertialrapport viser at trenden fra 2023 fortsetter, driftsutgiftene stiger mer enn driftsinntektene. Den rekordhøye bosettingen av flyktninger gjennom flere år på rad har satt et betydelig press på kommunen, både når det gjelder tilgang på boliger i kommunen, og kapasitet og kompetanse i tjenestene.

Forslag til revidert nasjonalbudsjett for 2024 som ble framlagt 14. mai innebærer ingen økte inntekter til kommunene. Høyere lønnsvekst må finansieres innenfor eksisterende rammer. Samlet ligger de budsjetterte frie inntektene i Stavanger kommune i øvre sjikt av hva som kan forventes. Dette øker risikoen for at inntektene må nedjusteres i siste halvdel av 2024 og at kommunens aktivitetsnivå på kort tid må justeres tilsvarende.

Avviksprognosene per 30. april 2024 viser et merforbruk på drift tilsvarende kr 442,2 mill. ved årets slutt. Det største avviket er på helse og velferd hvor sosialhjelpsutgiftene, utgiftene til brukerstyrt personlig assistanse og heldøgns tjenester er økende. Kommunedirektøren har satt i gang tiltak for å kunne redusere forventet merforbruk utover året og det er forventet ytterligere tiltak framover. Kommunedirektøren foreslår å justere budsjetterte driftsutgifter med kr 162,3 mill., hvor

flyktningssituasjonen, lønnsreserven, enkelte lovpålagte tjenester og klima og miljøtiltak er prioritert. Dette innebærer at netto driftsresultatet reduseres med 0,5 prosentpoeng til 1 %.

Investeringsnivået øker til 15,5 % i 1. tertialrapport. Når investeringsnivået holdes høyt over tid, bidrar dette til å øke presset på driftsbudsjettet og krever ytterligere omstilling i driften. Nivået på egenfinansieringen av investeringene er på det laveste nivået på mange år. Egenfinansiering er 40,7 % etter endringene som foreslås i 1. tertial, som er under det vedtatte målet på over 50 %.

Finansielle måltall

En sunn kommuneøkonomi gjør at kommunen kan levere gode velferdstjenester til innbyggerne samt investere for fremtiden. Kommuneloven stiller krav til finansielle måltall for utviklingen av kommunens økonomi. De finansielle målene er førende for kommunens økonomiske prioriteringer og skal bidra til en bærekraftig økonomi, ivareta kommunens handlefrihet og unngå at det over tid settes av for lavt beløp til å opprettholde kommunens formuesverdier i bygg og anlegg.

Forslaget til budsjettjusteringer i 1. tertial 2024 innebærer at måloppnåelsen for disposisjonsfond er i tråd med vedtatte mål. Netto driftsresultat og investeringsnivå i prosent av driftsinntektene endrer seg i negativ retning fra opprinnelig budsjett og ligger fortsatt under kommunens mål. Gjeldsgrad og egenfinansiering av investeringene er omtrent på samme nivå som opprinnelig budsjett og fortsatt under kommunens mål.

Finansielle måltall	Regnskap 2023	Opprinnelig budsjett 2024	Forslag 1. tertial 2024	Mål
Netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene	3,1 %	1,5 %	1,0 %	>2 %
Investeringsnivå i prosent av driftsinntektene	17,2 %	14,2 %	15,5 %	<11-12 %
Investeringer, andel egenfinansiering	52 %	40 %	41 %	>50%
Gjeldsgrad, brutto lånegjeld (ekskl. startlån) i prosent av driftsinntektene	62 %	70 %	70 %	<60 %
Disposisjonsfond i prosent av driftsinntektene	12,6 %	13,8 %	13,1 %	>6 %

Tabell 1 Oversikt over finansielle måltall

Netto driftsresultat

I opprinnelig budsjett var netto driftsresultat på kr 214,5 mill. og 1,5 % av driftsinntektene i 2024. Kommunedirektørens forslag til budsjettjusteringer for 1. tertial vil redusere netto driftsresultat til 1 %, det tilsvarer kr 142,2 mill. Driftsutgiftene øker mer enn driftsinntektene og påvirker netto driftsresultat i negativ retning. Dette utfordrer kommunens evne til å sikre en tilstrekkelig egenfinansiering av investeringene.

Investeringsnivå

For å sikre en bærekraftig økonomistyring bør investeringsnivået ikke overgå målet på 11-12 % over tid. I 1. tertial foreslås en økning av investeringene på kr 194,7 mill., som øker budsjetterte investeringsutgifter til kr 2,35 mrd. Dette øker investeringsnivået fra 14,2 % i vedtatt budsjett til 15,5 %. Et høyt investeringsnivå øker presset på driftsbudsjettet gjennom økte rente- og avdragsutgifter, og krever ytterligere omstilling i driften for å nå målet for netto driftsresultat.

Egenfinansiering av investeringer

Nivået på egenfinansieringen av investeringene er på det laveste nivået siden årene 2010 og 2011. Egenfinansiering av investeringene utgjør 40,1 % i vedtatt budsjett, men øker til 40,7 % etter endringene som foreslås i 1. tertial. Dette er lavere enn målsettingen på 50 % egenfinansiering. For at det skal være mulig å nå målet om egenfinansiering, er det en forutsetning at kommunen har et solid netto driftsresultat.

Gjeldsgrad

Det er budsjettert med en vesentlig vekst i gjeldsgraden (ekskl. startlån) i 2024 som følge av høyt låneopptak. Budsjettert låneopptak (inklusive kommunale foretak) er på kr 1,34 mrd. i 2024. Basert på endelige regnskapstall for 2023 gir dette en tilhørende gjeldsgrad på 70 %. Det er per 1. tertial 2024 ikke lagt opp til endringer i lånerammen for investeringslån, gjeldsgraden vil fortsatt være på 70 % og vesentlig over måltallet på 60 %.

Disposisjonsfond

Disposisjonsfond gir kommunen en økonomisk trygghet og handlekraft til å møte den betydelige usikkerheten og risikoen som ligger i den samlede tjenesteutøvelsen og i investeringsprosjektene til kommunen.

Disposisjonsfond utgjorde 12,6 % av driftsinntektene ved utgangen av 2023.

Budsjettvedtaket for 2024 innebærer en samlet bruk av kr 44 mill. fra disposisjonsfond og kr 155 mill. i avsetninger til fondet, i hovedsak flyktningmidler til framtidig bruk. I tillegg vedtok bystyret å omdisponere kr 120 mill. fra generelt disposisjonsfond til klima- og miljøformål. Basert på endelige regnskapstall for 2023 gir dette et planlagt nivå på 13,8 % ved utgangen av 2024 (mens det var anslått til 12,4 % ved behandling av *Handlings- og økonomiplan 2024-2027*).

Kommunedirektøren foreslår å omdisponere kr 77 mill. av den planlagte avsetningen til flyktningfond til å finansiere investeringen i flere flyktningboliger. Økt bruk av klima- og miljøfondet er innarbeidet med kr 9,7 mill. slik at samlet bruk av fondet utgjør kr 28,5 mill. i 2024. Grunnet digitaliseringstiltak (kr 2,3 mill.) og humanitær støtte (kr 2,3 mill.), reduseres henholdsvis digitaliseringsfondet og det generelle fondet tilsvarende.

Kommunedirektøren foreslår at følgende disposisjonsfond utgår og midlene overføres til generelt disposisjonsfond i 2024:

- Disposisjonsfond til kompetanse i nye Stavanger (kr 3,2 mill.)
- Disposisjonsfond fra tidligere kommunale foretak (kr 2,3 mill.)
- Disposisjonsfond justeringsrett fra tidligere Rennesøy kommune (kr 2,5 mill.)

Forslagene i 1. tertial innebærer at fonds nivået i 2024 reduseres fra 13,8 % til 13,1 % av driftsinntektene. Herav utgjør det generelle disposisjonsfondet kr 201 mill. (1,4 % av driftsinntektene). Det betyr at dersom dagens usikkerhet i driftstjenestene, frie inntekter eller øvrig aktivitet i løpet av året må dekkes inn med mer enn dette beløpet, så vil også disposisjonsfond til ulike formål bli benyttet i finansieringen.

Disposisjonsfond	Regnskap 31.12.2022	Regnskap 31.12.2023	Anslag 31.12.2024	Andel av driftsinntekter 2022	Andel av driftsinntekter 2023	Andel av driftsinntekter 2024
Disposisjonsfond til ulike formål	1 241	1 544	1 681	8,9 %	10,5 %	11,7 %
Disposisjonsfond - generelt	911	318	201	6,5 %	2,2 %	1,4 %
Sum disposisjonsfond	2 151	1 862	1 882	15,5 %	12,6 %	13,1%

Tabell 2 Oversikt over disposisjonsfondet ved utgangen av 2022 og 2023, samt anslåtte nivåer ved utgangen av 2024, i tråd med vedtatt Handlings- og økonomiplan 2024-2027 og foreslåtte justeringer i 1. tertial. Alle beløp i hele millioner kroner.

Måltall i et styringsperspektiv

I en bærekraftig kommuneøkonomi er et høyt netto driftsresultat en forutsetning for et høyt investeringsnivå. Et fortsatt høyt investeringsnivå krever solide overføringer fra drift for å sikre tilstrekkelig egenfinansiering og begrense gjeldsveksten. Prognosene og foreslåtte budsjettjusteringer i denne tertialrapporten viser at driftsutgiftene fortsetter å stige mer enn driftsinntektene, og gjør det enda vanskeligere å prioritere tilstrekkelig egenfinansiering av investeringene.

For å nå vedtatte omstillingskrav og snu utgiftsutviklingen, må kommunen framover endre måten kommunen drives på. Allerede igangsatte tiltak på tjenesteområdene i kombinasjon med en fortsatt god økonomisk styring og budsjett disiplin er viktig framover for å holde de økonomiske rammene.

Flyktnings situasjonen

Stavanger formannskap vedtok i [sak 24/2024 anmodning om bosetting 2024](#) å bosette 750 flyktninger fra Ukraina og andre land, hvorav 15 enslige mindreårige flyktninger. Den rekordhøye bosettingen gjennom flere år på rad har satt et betydelig press på kommunen, både når det gjelder tilgang i boligmarkedet, og kapasitet og kompetanse i tjenestene. Det er første gang Stavanger har vedtatt et lavere antall enn anmodningen fra IMDi.

Budsjettert nivå for integreringstilskudd i 2024 er på kr 543,4 mill. Per 1. tertial er det mottatt tilskudd for termin 1, totalt kr 149,4 mill. Vedtak om antall bosettinger i år er på nivå med det som ble lagt til grunn for budsjettet i 2024. Samtidig er forventet integreringstilskudd for 2024 noe høyere enn lagt til grunn i *Handlings- og økonomiplan 2024-2027*. Inntektsbudsjettet foreslås derfor oppjustert med kr 32,6 mill. med bakgrunn i oppdatert informasjon om antall bosatte.

En ny gjennomgang av budsjettbehovet tilknyttet flyktnings situasjonen viser at det kan forventes høyere utgifter enn det som ble lagt til grunn i *Handlings- og økonomiplan 2024-2027*. Kommunedirektøren vil foreta en helhetlig gjennomgang av denne utviklingen frem mot neste tertialrapport og i ny informasjonssak til formannskapet i august.

Den nye gjennomgangen for året 2024 tilsier et økt budsjettbehov på kr 58,7 mill. i forhold til det som ble forutsatt i handlings- og økonomiplanen. Dette er en bekymringsfull utvikling som ikke vil være bærekraftig over tid. Korrigert for forventede merinntekter fra integreringstilskuddet er udekket budsjettbehov på kr 26,1 mill. Kommunedirektøren vil følge utviklingen frem mot tertialrapport per 31. august 2024

Tjenesteområdene	Vedtatt budsjett 2024	Årsprognose 2024	Økt budsjettbehov
Helse og velferd	204 500	243 182	38 682
Oppvekst og utdanning	43 090	63 090	20 000
Bymiljø og utbygging	55 000	55 000	
Sum	302 590	361 272	58 682
Økt inntekt fra integreringstilskuddet		-32 600	-32 600
Udekket budsjettbehov			26 082

Tabell 3 Oversikt over vedtatt budsjett og økt budsjettbehov tilknyttet flyktnings situasjonen, tall i tusen kroner

Den største utgiften til helse og velferd er utbetaling av introduksjonsstønnd og sosialhjelp. Prognosene for året på disse to elementene beløper seg til totalt kr 212 mill. Dersom flyktingene ikke kommer i arbeid, vil sosialhjelpsutgiftene mest sannsynlig øke mer enn kommunen har finansiering til via integreringstilskuddet. De øvrige forholdene er drift av flyktingetjenesten, Nav og Mulighetssenteret. Det er også en betydelig vekst i utgifter til tolketjenester.

Utgiftene til oppvekst og utdanning er drift av Johannes læringscenter og botilbud til enslige mindreårige flyktninger. Utgiftene i grunnskolene er sterkt økende. Johannes læringscenter gir undervisning til alle flyktningene det første året. Svært mange elever er kommet ut i nærskolene og har krav på særskilt språkopplæring. Økt budsjettbehov til oppvekst og utdanning handler om dette forholdet i sin helhet. Dersom det frem mot 2. tertialrapport skulle vise seg at det går mot et mindreforbruk ved Johannes læringscenter, vil dette bli sett i sammenheng med dette budsjettbehovet. Det er heller ikke tatt høyde for et eventuelt mindreforbruk isolert sett i forhold til tildelt budsjett tilknyttet tilbudet til enslige mindreårige flyktninger i barneverntjenesten.

Utgiftene til bymiljø og utbygging gjelder innleie av boliger til flyktningene i det private boligmarkedet, samt administrasjon av ordningen. Flyktningene betaler veiledende satser i henhold til retningslinjer for sosialhjelp til boutgifter, formannskapetets [sak 70/2023 veiledende satser for sosialhjelp til boutgifter](#). Stavanger kommune subsidierer det mellomværende. Budsjettbehovet til dette forholdet beløper seg til kr 55 mill. for 2024 som er innenfor avsatte midler til formålet

Stavanger kommune er i ferd med blant annet å anskaffe modulbygg for å kunne bosette flyktninger i egenregi og dermed redusere innleie fra det private marked.

Tabell 4 viser status og forslag til lavere fondsavsetning til flyktningformål med kr 77 mill. som overføres fra drift til investering for å finansiere investeringsutgiftene til nye flyktningboliger.

Disposisjonsfond til flyktningformål	Planlagt nivå
Saldo på fondet 31.12.2023	167,9
+ Planlagt avsetning (budsjett 2024)	137,4
- Forslag til redusert avsetning (1. tertial 2024)	-77
Sum foreslått nivå per 31.12.2024	228,4

Tabell 4 Disposisjonsfond til flyktningformål, tall i millioner kroner

Integreringstilskuddet oppjusteres med kr 32,6 mill. Disse midlene avsettes på sentral konto for å tildeles videre til tjenesteområdene. Budsjettbehovet presentert på de mest kostnadskrevene områdene er svært usikre så tidlig på året. Derfor anbefaler kommunedirektøren som hovedregel å budsjettjustere merutgiftene på tjenesteområdene i henhold til avvik per dags dato. Dette med unntak av der det er foretatt ansettelse med varighet ut året eller lenger.

Kommunedirektøren avventer til neste tertialrapport med å foreslå en eventuell reversering av fondsavsetningen tilknyttet økt budsjettbehov i driften.

Den betydelige økningen i sosialhjelpsutgiftene kombinert med subsidiering av boutgifter til flyktningene er svært bekymringsfull. Bruk av fondsmidler til investering i boliger til flyktninger vil mest sannsynlig føre til at boligutgiftene ikke vil ha den samme økningen som hittil.

For mer informasjon om de enkelte områdene se avsnittet under tjenesteområdene.

Driftsutgiftene stiger mer enn inntektene

Revidert nasjonalbudsjett 2024

Regjeringen la frem revidert nasjonalbudsjett for 2024 den 14. mai. I år kom det ingen oppgaveendringer for kommunene. Imidlertid er det foreslått at alle landets kommuner skal bidra med å finansiere manglende trekk i inntektsutjevning til Frøya kommune siste tre år. For Stavanger kommune betyr dette om lag kr 5 mill. i lavere rammetilskudd.

Anslaget for inntekts- og formuesskatt til kommunene er økt marginalt med kr 0,15 mrd. til kr 220,4 mrd. Dette øker årsveksten fra 4,6 % til 4,7 % for kommunene samlet. Endringen er ikke nærmere begrunnet.

Videre forutsetter revidert nasjonalbudsjett en uendret kommunal deflator på 4,3 %, ved at økt lønnsvekst justeres mot lavere prisvekst for kommunesektoren. Dette betyr at inntektsrammene til kommunene ikke økes.

Kommuneproposisjonen for 2025 og forslag til endret inntektssystem får ingen betydning for 2024-budsjettene og tertialrapportene, under forutsetning at toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester ikke fører til en tilbakevirkende kraft i 2024 for kommunene. Stortingets vedtak avventes.

Utvikling i sentrale og frie inntekter

Utviklingen i sentrale og frie inntekter gir rammer for prioriteringer i drift og investeringer. Status per 1. tertial er en oppjustering av inntekter fra eiendomsskatt og statlig integreringstilskudd, mens øvrige skatteinntekter og rammetilskudd foreslås uendret. Utviklingen i skatteinntektene per i dag er lavere enn forutsatt i budsjettet og tilsier at forventet inntektsnivå for frie inntekter samlet ligger i øvre sjikt. Det stor usikkerhet rundt skatteutviklingen og fortsatt tidlig på året. Nærmere vurderinger avventes til 2. tertial.

Samlet utgjør de frie inntektene (skatt og rammetilskudd) kr 10,64 mrd. i opprinnelig budsjett og oppdaterte prognoser tilsier kun minimale endringer. Kun tildelt prosjekt-skjønnsmidler foreslås justert da disse har tilhørende utgiftsposter på tjenesteområdene.

Frie inntekter	Regnskap 2023	Vedtatt budsjett 2024	Prognose per 1. tertial 2024	Forslag til budsjettendring 2024
Skatt	-7 171 940	-7 610 000	-7 610 000	0
Skattevekst i %	-0,5 %	6,1 %	6,1 %	
Rammetilskudd inkludert inntektsutjevning				
Rammetilskudd (inkl. skjønn)	-3 973 318	-4 126 752	-4 137 700	0
Inntektsutjevning	1 018 822	1 094 200	1 094 200	0
Prosjektskjønn	-3 570	0	-2 200	-2 200
Delsum	-2 958 066	-3 032 552	-3 045 700	-2 200

Sum frie inntekter	-10 130 006	-10 642 552	-10 655 700	-2 200
---------------------------	--------------------	--------------------	--------------------	---------------

Tabell 5 Oversikt over frie inntekter i 2023 og 2024. Tall i tusen kroner

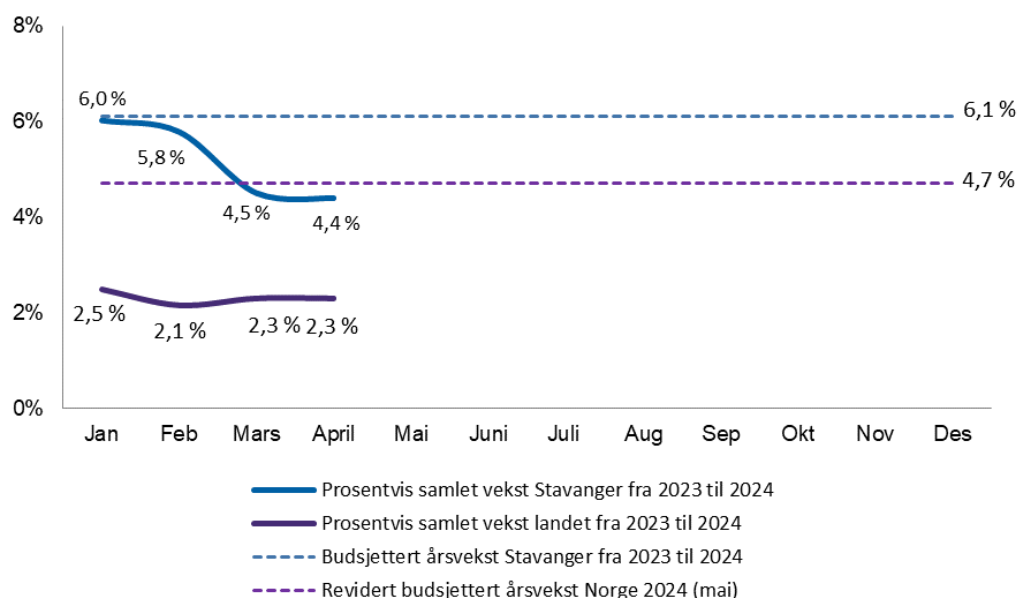
Rammetilskudd

Nedtrekket på kr 5 mill. som foreslås i revidert nasjonalbudsjett ses opp mot foreløpige merinntekter i forbindelse med opprinnelig vedtatt statsbudsjett for 2024. Budsjettforliket i desember førte til at gratis halvdagsplass på SFO også ble innført for tredje trinn. Utgiftene og inntektene rundt dette tiltaket vil bli vurdert nærmere i neste tertialrapport, når lokal etterspørsel og tjenesteleveranse er kjent.

Skatteinngangen

Skatteinngangen etter april utgjør kr 2,16 mrd. for Stavanger. Inngangen er kr 90,8 mill. (4,4 %) høyere enn på samme tid i fjor. Budsjetterte skatteinntekter utgjør en forventning om 6,1 % vekst sammenlignet med inntektene i fjor.

Skatteveksten for kommunene samlet utgjør 2,3 % etter april. ASSS-kommunene har en gjennomsnittlig skattevekst på 1,2 % etter april. Oslo, Bærum og Asker kommune har skatteinntekter som er lavere enn første tertial i fjor, mens øvrige kommuner har positiv vekst. Sandnes og Stavanger kommuner er blant de kommunene som drar opp snittet. Flere av ASSS-kommunene har budsjettert en høyere skattevekst enn hva de erfarer så langt i år.

Figur 1 Skattevekst hittil i år for Stavanger og landet sammenlignet med budsjettert årsvekst for Stavanger og nytt anslag for landet.

Stavanger kommune ser ut til å være mindre berørt av skatteflyktninger sammenlignet med storbykommunene Oslo, Bærum og Asker. Samtidig bidrar olje- og gassnæringen med et fortsatt høyt aktivitetsnivå i vår region, sammen med andre næringer. Foreløpig er økningen i konkurser relativt lav. Anslaget for oljeinvesteringene i 2024 er oppjustert, og oljeprisen har holdt seg høyt og over 75 dollar per fat i første tertial. Utbytte- og tilbakekjøpsprogrammet til Equinor ser i stor grad ut til å bli videreført

i 2024, før det planmessig reduseres i 2025. Programmet har ført til noe høyere kapitalinntekter for eierne de siste årene, og dermed også bidratt til økte skatteinntekter i Stavanger kommune.

Skatteinntektene i år vil blant annet også bli påvirket av de personlige skatteoppgjørene for 2023. Skatteetaten vil bidra med bedre oversikt frem til neste tertialrapport.

Utviklingen i skatteinngangen i Stavanger er positiv, selv om lavere enn budsjettet. Det er forhold i dag som fortsatt taler for en sterkere skattevekst lokalt enn nasjonalt, samtidig som budsjettanslaget ser ut til å ligge i øvre sjikt.

Dersom skatteveksten i Stavanger eksempelvis blir 4,7 %, slik som anslått for landet, vil det bety kr 35-40 mill. i lavere inntekter i år (inkludert skatteutjevningen). Lavere skatteinntekter må finansieres samme år.

Inntektsutjevningen

Inntektsutjevningen er løpende og avhengig av både skatteinngangen lokalt og nasjonalt, samt innbyggertall. I vedtatt budsjett ble det lagt til grunn en høy lokal skatteinngang som forutsatte sterkere lokale vekst drivere for Stavanger enn landet. Dette innebar også et høyere nivå på inntektsutjevningen for Stavanger. Den marginalt høyere nasjonale skatteveksten fra revidert nasjonalbudsjett bidrar til en marginal reduksjon i inntektsutjevningen for Stavanger. Nivået vurderes på nytt i forbindelse med 2. tertial 2024.

Utvikling i driftsutgifter

I 2024 fortsetter driftsutgiftene å øke mer enn driftsinntektene, i 1. tertialrapport øker driftsutgiftene med kr 162,3 mill. mens driftsinntektene justeres med kr 70 mill. Hovedårsaken til økte driftsutgifter er utgifter til flyktningssituasjonen, lovpålagte tjenester hos helse og velferd og store overføringer fra investering til drift. Kommunedirektøren har i 1. tertial vurdert at det ikke er handlingsrom til å prioritere og budsjettjustere for merforbruk på tjenesteområdene. Det er heller ikke funnet rom til å innarbeide politiske saker uten særskilt finansiering.

	Opprinnelig budsjett	Foreslått budsjettjustert	Budsjett inkl. foreslåtte endringer
Økonomisk oversikt - drift			
Sum driftsinntekter	-14 324,2	-70,0	-14 394,1
Sum driftsutgifter	14 386,6	162,3	14 548,9
Brutto driftsresultat	62,4		154,7
Netto finansutgifter	288,7	-20,0	268,7
Motpost avskrivninger	-565,6		-565,6
Netto driftsresultat	-214,5		-142,2
Disp. eller dekning av netto driftsresultat:			
Overføring til investering	119,5	19,21	138,6
Avsetninger til bundne driftsfond	0,9		0,9
Bruk av bundne driftsfond	-17,4		-17,4
Avsetninger til disposisjonsfond	155,4	-77,0	78,4
Bruk av disposisjonsfond	-43,9	-14,4	-58,3
Dekning av tidligere års merforbruk	0		0

Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	214,5		142,2
Netto driftsresultat i prosent	1,5 %		1,0 %

Tabell 6 Kortversjon av økonomisk oversikt drift. Tall i millioner kroner.

Avviksprognosen for tjenesteområdene er et merforbruk på kr 442,2 mill. ved årets slutt, en negativ utvikling fra 2023. De største avviksprognosene er hos helse og velferd hvor det blant annet forventes et merforbruk på sosialhjelpsutgifter på kr 98 mill. og utgiftene til brukerstyrt personlig assistanse og heldøgns tjenester er økende.

Økende utgifter har også sammenheng med et svært høyt sykefravær som samlet er på 10,1 % i 1. tertial. Dette er spesielt krevende på områdene helse og velferd og oppvekst og utdanning hvor innleie av vikarer er en vesentlig del av utgiftsveksten.

Kommunedirektøren har på flere områder innen helse og velferd satt i gang tiltak for å redusere forventet merforbruk ut over året, og forventer at det settes inn ytterligere tiltak og arbeides systematisk med omstilling i tiden som kommer. Detaljert informasjon om avviksprognoser og tiltak finnes i kapitlet *Økonomisk status tjenesteområdene*.

Endring i andre sentrale utgifter

Lønnsreserven

I statsbudsjett 2024 ble det signalisert en lønnsvekst på 4,9 %, og kommunedirektøren innarbeidet en lønnsvekst i tråd med dette i *Handlings- og økonomiplan 2024-2027*. Tariffoppgjøret i kommunesektoren endte på en økonomisk ramme på 5,2 %, som er samme ramme som frontfaget i industrien. På bakgrunn av dette anses lønnsreserven for lav, og det foreslås å innarbeide kr 15 mill. for å ivareta årets lønnsoppgjør.

Energiutgifter

Per april er strømforbruket til kommunen 5 % høyere enn på samme tid i fjor, mens strømprisen for samme periode er ned 15 % til 1,03 kWh for vår portefølje. Prissikringsstrategien er lik som tidligere med fokus på høy forutsigbarhet. Sikringsprosenten for systemprisen er 81 % og for områdeprisen er den 80 %. Uten strømforvaltningen ville den alternative strømprisen vært 1,45 kWh.

I *Handlings- og økonomiplan 2023-2026* ble budsjettet for 2024 styrket med kr 60 mill. som følge av de økte strømprisene. Per 30. april er det brukt kr 64,9 mill. på energiutgifter av et totalt årsbudsjett på kr 155,2 mill. eksklusiv selvkost. Det forventes at energiutgiftene vil ligge i intervallet fra kr 147,6 mill. til kr 176,2 mill. ved årsslutt. Mest sannsynlig anses en prognose på kr 161,9 mill. som vil tilsi et merforbruk på kr 6,7 mill. Prognosene er foreløpig relativt usikre både med hensyn på priser og forbruk. Kommunedirektøren foreslår derfor ingen styrking av budsjettet i forbindelse med 1. tertialrapport, men vil følge utviklingen tett frem mot 2. tertial.

Stavanger kirkelige fellesråd

Stavanger kirkelige fellesråd har fattet vedtak om å øke gebyrene til utenbys borgere ved kremasjon. Disse gebyrene vedtas av bystyret årlig i forbindelse med handlings- og økonomiplanen. Da vedtaket nå er midt i budsjettåret innarbeides et vedtakspunkt om fastsetting av nye gebyrer i denne saken.

Status investeringsprosjekter

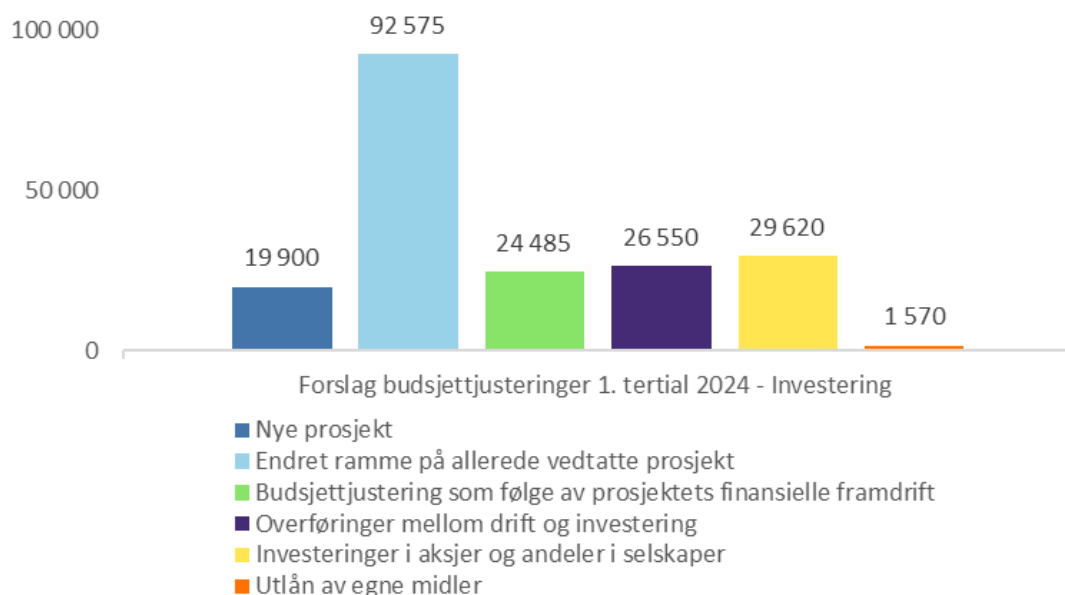
Ved utgangen av april viser investeringsregnskapet et forbruk på kr 568,6 mill. Det utgjør 26 % av årets budsjetterte investeringsutgifter, som er på totalt kr 2,16 mrd. Tilsvarende er det regnskapsført kr 424,8 mill. (21 %) av årets budsjetterte investeringsinntekter på totalt kr 2,06 mrd.

I 1. tertial er det foreslått en økning i investeringsutgiftene på kr 194,7 mill. Gitt den økonomiske situasjonen til kommunen og det høye investeringsnivået er det ikke funnet rom for å prioritere inn alle nye behov og prosjekter som ikke er startet opp. Blant disse prosjektene er oppstart av klubbhus på Vaulen og Lassa kunstgressbane. Det vil gjøres en ny vurdering i kommende handlings- og økonomiplan.

Omsorg + er et nytt konsept for Stavanger, med samlokaliserte omsorgsboliger som har fellesarealer og et døgnbemannet servicetilbud. Det er påbegynt et arbeid med å utarbeide en kravspesifikasjon. Kommunedirektøren vil vurdere finansiering i 2. tertial og *Handlings- og økonomiplan 2025-2028*.

For å finansiere de økte investeringsutgiftene økes blant annet bruk av lån med kr 102,5 mill. og kompensasjon for merverdiavgift med kr 17,5 mill. Kommunen inntektsfører også kr 8,7 mill. ved salg av andel av eiendom til Lervigskvartalet Butikkeiendom AS.

Budsjettjusteringene som foreslås for investeringsutgiftene fordeler seg som vist i tabellen under.

Figur 2 Fordeling av forslag til budsjettjusteringer investering 1. tertial 2024

Nye prosjekter

Det foreslås å budsjettjustere kr 19,9 mill. i nye prosjekter i 1. tertialrapport, blant annet for istandsetting av Cecilie Tvedts gate og tilrettelegging for Stolt-avdeling på Hafrsfjord skole. Leilighetene i Cecilie Tvedts gate ble kjøpt i desember og istandsettingen er nødvendig for å gjøre leilighetene klare for bruk. Behovet for boliger er stort og vil også gi kommunen inntekter når leilighetene tas i bruk. Cecilie

Tvedts gate prioriteres derfor innarbeidet i tertialen. For Hafrsfjord skole er det behov for tilrettelegging for å kunne ta imot Stolt elever allerede høsten 2024.

Endret ramme på vedtatte prosjekter

Det forventes en kostnadsøkning på flere pågående prosjekter på til sammen 92,6 mill. Det gjelder blant annet på prosjektene *Gravlunder* (13,8 mill.) og *Ramsvigstunet* (26,3 mill.) som begge er vedtatt i formannskapet, samt *Strømvik Barnehage* (11,2 mill.).

Budsjettjusteringer som følge av prosjektets finansielle framdrift

Det foreslås budsjettjusteringer som følge av tidsforskyvninger og endret framdrift for prosjekter som pågår over flere år. Oppjusteringen av framdrift er noe lavere enn nedjusteringen av framdrift, slik at endringen totalt gir en reduksjon i investeringsbudsjettet på kr 28,2 mill.

Overføring mellom drift og investering

Det foreslås flere justeringer mellom drift og investering. Investeringsprosjekter styrkes med kr 85,2 mill., mens det overføres kr 58,6 mill. til drift. Dette inkluderer blant annet overføringer fra drift til investering til flyktningformål på kr 77 mill. Til sammen styrkes investeringsbudsjettet med kr 26,6 mill. I tillegg reduseres nivået på overføringene med kr 7,45 mill. som konsekvens av lavere netto driftsresultat. Investeringsbudsjettet styrkes dermed med kr 19,1 mill. ved overføring fra drift til investering.

Investeringer i aksjer og andeler i selskaper

Formannskapet har i [sak 26/2024 Kjøp av Lagårdsveien 13 og Lagårdsveien 17](#) vedtatt kjøp av en leilighetsblokk og en leilighet i Lagårdsveien. Kjøpet er utført ved kjøp av aksjer på kr 28,5 mill.

Låneportefølje og likviditetsforvaltning

Netto kapitalutgifter

På rentemøtet i mai vedtok Norges bank å holde styringsrenten uendret på 4,5 %. Slik utsiktene og risikobildet vurderes i [Pengepolitiskrapport 1/24](#) vil styringsrenten trolig holdes på dette nivået en god stund framover.

Pengemarkedsrenten (3 måneders NIBOR) var i snitt på ca. 4,7 % i 1. tertial 2024 (4,2 % i 2023). Netto kapitalutgiftene er i *Handlings- og økonomiplan 2024-2027* budsjettet til kr 630,7 mill. i 2024, basert på en gjennomsnittlig pengemarkedsrente på om lag 4,7 %. Stavanger kommune har en fastrenteandel på rundt 54 %, noe som bidrar til å redusere effekten av renteendringer. I tillegg er kommunens likviditet noe bedre enn det som ble lagt til grunn i *Handlings- og økonomiplan 2024-2027*. Netto kapitalkostnader justeres derfor for renteinntekter knyttet til bankinnskudd og rentebærende papirer. Samlet gir dette en netto inntekt på kr 20 mill.

Låneporteføljen

I henhold til kommunestyrets vedtak i [sak 63/2023 Årsbudsjett 2024 og Handlings- og økonomiplan 2024-2027](#), er det budsjettert med følgende lånerammer i 2024:

- Kr 1221,9 mill. til finansiering av egne investeringer
- Kr 300 mill. i startlån til videre utlån
- Kr 101 mill. i låneramme Stavanger utvikling KF
- Kr 20,6 mill. til Lervigskvartalet

Brutto lånegjeld per 31.12.2023	12 357
Låneopptak 2024	
Obligasjonslån, 15 års fastrente	700
Startlån, Husbanken	300
Avdrag	
Betalte avdrag 01.01-30.04	65
Avsatte avdrag 01.01-30.04	141
Brutto lånegjeld per 30.04.2024	13 151

Tabell 7 Status gjeld og avdrag per 1. tertial. Tall i millioner kroner.

Av kommunekassens låneramme på kr 1221,9 mill. for investeringslån, er det foretatt låneopptak på kr 700 mill.

Det er også budsjettert med en låneramme for startlån på kr 300 mill. Hele låneopptaket er foretatt per 1. tertial 2024. Til tross for markedets uttalte mangel på eiendommer for salg, har 57 husstander kjøpt egen bolig med startlån inneværende år. 10 av disse er husstander som kommer fra kommunal utleiebolig. Årets budsjetteramme er på kr 300 mill. med 1.tertial som referanse, er det grunn til å tro at årets aktivitet vil tilsvare fjorårets. Kommunedirektøren tilrår å øke startlånsrammen med kr 200 mill. i inneværende år.

Verdiskapning

I kapittel 6 i kommunens finansreglement vedtatt av kommunestyret 24. april 2023 framgår det at: «Langsiktige finansielle aktiva er den delen av kommunens finansielle eiendeler som i henhold til foreliggende prognoser, budsjetter og planer, ikke skal benyttes til drift, investering eller nedbetaling av gjeld de neste 48 måneder.»

Stavanger kommunes finansportefølje hadde en avkastning for 1. tertial 2024 på 3,3 %, mot 0,15 % i 2023. Referanseindeksen er opp 1,29 % for 1. tertial.

	1. tertial 2024	2023
Endring urealisert tap/gevinst	7,3	-49,4
Realisert gevinst	0,8	2,6
Direkte avkastning	16,6	42,1
Sum	24,7	-4,7

Tabell 8 Verdiskapning. Tall i millioner kroner.

Stresstest og avvik fra finansreglementet

I henhold til finansreglementet gjennomføres en stresstest for å beregne porteføljens mulige tapsrisiko og størrelsen på kursreguleringsfondet. Stresstesten viser en mulig tapsrisiko på porteføljen på kr 84,6 mill., mens kursreguleringsfondet er på kr 150,7 mill. Saldo på kursreguleringsfondet er følgelig tilstrekkelig til å dekke et mulig tap per 1. tertial 2024. Det er ikke observert noe avvik fra finansreglementets rammer ved utgangen av 1. tertial 2024.

Kredittrating

S&P Global publiserer to ganger i året en kredittrating av Stavanger kommune. I siste kredittrating som ble publisert i mai 2024, framkommer det at kommunen opprettholder kredittratingen på AA+/A-1+, med positive utsikter. S&P Global framhever blant annet kommunens sterke finansielle og budsjettmessige styring.

Kommunale foretak og selskap

Stavanger utvikling KF

I *Handlings og økonomiplan 2024-2027* vedtok bystyret et årsbudsjett for foretaket med et resultat på kr 1,3 mill. i 2024. Foretaket melder ved 1. tertial 2024 ingen vesentlige avvik for budsjettåret 2024, utenom budsjettert salg av eiendommer. I 2024 er det budsjettert med kr 19,25 mill. i netto salgsgvinst. Som følge av endringer i budsjettforutsetninger er det ventet at årets salg til eksterne aktører vi gi kr 12,7 mill. i netto gevinst.

Hovedlinjer i nytt budsjettforslag framgår av tabell 9.

Beskrivelse	Opprinnelig budsjett	Forslag til budsjettendring	Forslag til justert budsjett 1. tertial
Driftsinntekter	55 700	-600	55 100
Driftskostnader	50 850	5 950	56 800
Driftsresultat	4 850	-6 550	-1 700
Netto finansposter	3 600	0	3 600

Ordinært resultat	1 250	-6 550	-5 300
--------------------------	--------------	---------------	---------------

Tabell 9 Budsjett for Stavanger utvikling KF. Tall i tusen kroner.

Foretaket foreslår å justere budsjettet i tråd med forutsetningene, og finansiere redusert netto salgsgevinst på kr 6,55 mill. ved å omdisponere kr 5 mill. avsatt til utbytte, samt økt bruk av egenkapital med kr 1,55 mill.

Kommunedirektøren vil ikke tilrå å redusere utbyttekravet på kr 5 mill. En reduksjon i utbytte fra foretaket til bykassen vil måtte finansieres gjennom tilsvarende reduksjoner innenfor andre tjenesteområder. På bakgrunn av en samlet vurdering av den økonomiske situasjonen per 30. april 2024 anbefales det ikke å redusere utbyttekravet på nåværende tidspunkt. Det vil tas en ny vurdering i forbindelse med 2. tertialrapport 2024.

I 2024 har foretaket en vedtatt ramme for brutto investeringsutgifter på kr 180 mill. Foretaket forventer aktivitet i samsvar med budsjett og opprettholder investeringsnivået og tilhørende låneramme på kr 101 mill. i 1. tertial. Midlene fordeles i hovedsak til utbygging av overordnet infrastruktur i områdene Jåttåvågen og Atlanteren, gjennomføring av trafikksikkerhetsprosjekter i Hillevåg / Sandvikveien og strategiske kjøp.

Stavanger Parkeringselskap KF

Stavanger Parkeringselskap KF har i årsbudsjett for 2024 lagt til grunn driftsinntekter på kr 117,6 mill. og driftsutgifter på kr 98,2 mill. I tillegg er det budsjettert med netto finansutgifter på kr 1,3 mill. som gir et årsresultat på kr 18,1 mill. Per 1. tertialrapport foreslås det ingen budsjettendringer.

Stavanger Parkering KF melder om jevnt god aktivitet, og et resultat per 1. tertial på om lag kr 7,8 mill. Dette er kr 2,6 mill. høyere enn budsjett, og kr 1,6 mill. høyere enn på samme tidspunkt i 2023. Det forventes imidlertid vesentlige kostnader i løpet av året, blant annet knyttet til reparasjon og vedlikehold i flere parkeringshus, herunder et større prosjekt knyttet til P-Jorenholmen i 2024.

Per 1. tertial er driftsinntektene på kr 37,4 mill. som er 4,5 % under budsjett. Driftsutgiftene er på kr 29,5 mill., om lag 13 % under budsjett. Foretakets vurdering er at avviket primært skyldes sesongsvingninger, og at når planlagt vedlikehold kommer i gang vil kostnadene øke. Årsprognosen ligger derfor fast som budsjettert og det legges ikke opp til budsjettjusteringer. Stavanger Parkering KF forventer at målsettinger og budsjett innfris for 2024.

Lyse AS

Generalforsamlingen i Lyse AS fastsatte 24. april 2024 et samlet utbytte for regnskapsåret 2023 på kr 745 mill., hvorav Stavanger kommunes andel er på kr 340,7 mill. Dette er i tråd med budsjettert utbytte i *Handlings- og økonomiplan 2024-2027*.

Lervigskvartalet Butikkeiendom AS

Lervigskvartalet Butikkeiendom AS har til formål å eie seksjon som skal huse ny Rema-butikk i Lervigskvartalet. Kommunens aksjer (100 %) i selskapet skal overdras til ny eier i forbindelse med ferdigstillelse av seksjonen i 2024. Det er lagt til grunn at vederlaget for aksjene skal ta utgangspunkt i en omforent verdi av seksjonen på kr 38 mill. med tillegg (bankinnskudd, fordringer mv.) og fratrukk

(langiktig gjeld) for balanseposter. Stavanger kommune yter lån til selskapet for finansiering av andel av tomtekostnad og oppføringen av seksjonen. Kommunen vil ikke være kreditor overfor selskapet etter aksjeoverdragelsen. Dette kan sikres gjennom en kapitalforhøyelse i form av konvertering av gjeld før aksjeoverdragelsen eller at det avtafestes at gjelden skal innfris i forbindelse med aksjeoverdragelsen og dermed komme til fratrukk fra vederlaget for aksjene. Det foreslås at kommunedirektøren gis fullmakt til å tilrettelegge for en slik kapitalforhøyelse dersom partene anser dette som mest formålstjenlig. Det legges til grunn at de to alternativene gir samme finansielle effekt for kommunen.

Marin Energi Testsenter AS

Stavanger kommune har en aksjeandel på 11,2 % i Marin Energi Testsenter AS. Selskapet har som formål å stille til disposisjon testfasiliteter for ny teknologi innenfor marin fornybar energi. På ekstraordinær generalforsamling den 8. mai 2024 ble det vedtatt en kapitalutvidelse på kr 5-10 mill. med tegningsfrist 21. juni 2024. Det foreslås avsatt kr 1,12 mill. til en eventuell deltakelse i kapitalforhøyelsen. Dette vil muliggjøre at Stavanger kommune kan opprettholde gjeldende aksjeandel. Det foreslås videre at formannskapet gis fullmakt til å ta stilling til en eventuell deltakelse i kapitalforhøyelsen i egen sak som fremmes for behandling den 13. juni 2024.

Rogaland brann og redning IKS

Rogaland brann og redning IKS har i løpet av 1. tertial 2024 arbeidet med å ferdigstille forslag til revidert brannordning. Brannordningen vil legges frem for behandling i representantskapet 29. mai 2024. Det forventes at den deretter oversendes eierkommunene for sluttbehandling. Kommunedirektørene vil samarbeide om innstillingen til by-/kommunestyrene. Brannordningen regulerer dimensjoneringen av virksomheten til Rogaland brann og redning IKS. Det vil av den grunn være viktig at bregne kostnaden knyttet til de ulike elementene i brannordningen, slik at effekten på framtidig tilskudd kan avklares før brannordningen sluttbehandles.

Kommunedirektørene har etter oppdrag fra representantskapet gjennomført et utredningsarbeid, der det blant annet er identifisert kostnadsdrivere og innhentet erfaringer fra andre brannvesen i landet. Utredningsarbeidet vil følges opp blant annet i kommende handlings- og økonomiplaner. Rogaland brann og redning IKS har videre varslet et behov for å gjennomføre strakstiltak ved stasjonen i Strand, for å ivareta krav fra Arbeidstilsynet knyttet til skille mellom ren og skitten sone. Dette vil gi selskapet en årlig økning i leie i størrelsesorden kr 0,1 mill. Det foreslås at økte leiekostnader i 2024 dekkes innenfor rammen av vedtatt tilskuddsnivå for 2024.

Finansiell risiko knyttet til utlån, garantier og selskap

Kommuner skal ha en sunn og langiktig økonomiforvaltning, samt en finans- og gjeldsforvaltning som ikke innebærer vesentlig finansiell risiko. Kommuneloven stiller krav til kommuners rapportering om økonomisk stilling, utvikling og finansiell risiko. Dette omfatter også kommunens økonomiske forpliktelser og risiko overfor andre i form av blant annet startlån og andre utlån, kommunale garantier og kommunens strategiske eierskap.

Husbanken gir lån til kommuner for videre utlån av startlån, slik at personer med langvarige finansieringsutfordringer kan skaffe seg og beholde en egnet bolig. Stavanger kommune hadde per 31. desember 2023 totalt kr 3 047 mill. i startlån. Det er i henhold til vedtatt låneramme for startlån i 2024, gjennomført låneopptak på kr 300 mill. i 1. tertial. Kommunedirektøren tilrår videre en økning i lånerammen for 2024 på kr 200 mill. Det har vært en vesentlig økning i startlån de senere årene. For startlån har kommunen tapsrisikoen for de første 25 % før realisering av pant og Husbanken har

tapsrisikoen for et eventuelt restbeløp etter realisering av pantet. Tapsrisikoen vurderes løpende, blant annet som grunnlag for avsetninger for håndtering av framtidige tap. Tap på startlån har historisk vært svært lave og tapsrisikoen knyttet til gjeldende utlånsportefølje anses fortsatt som lav per 30. april 2024.

Kommuner kan stille garantier for virksomhet som drives av andre, hvis garantiene ikke innebærer en vesentlig økonomisk risiko eller stilles for næringsvirksomhet. Kommuneloven med forskrifter stiller strenge krav til risikovurderingene som skal foretas før det fattes garantivedtak. Stavanger kommunes garantiforpliktelser per 31. desember 2023 var kr 2 092 mill. Garantiforpliktelsene er i 1. tertial redusert i takt med nedbetaling av underliggende gjeld. I tillegg har en garantiforpliktelse på kr 8,9 mill. overfor Allservice Eiendom AS bortfalt i forbindelse med refinansiering av selskapets gjeld. Risikoen knyttet til gjeldende garantiportefølje anses som lav per 30. april 2024.

Garantien overfor Ferde AS som var på kr 1 875 mill. per 31. desember 2023, er den desidert største garantiforpliktelsen. Vegdirektoratet fattet nytt takstvedtak for rv. 13 Ryfast i 1. tertial 2024. Dette innebar en økning i takstene på 10 % og en reduksjon i rabatten for nullutslippskjøretøy fra 50 % til 30 % etter fratrukk av brikkerabatt. Formålet med takstøkningen var å sikre nedbetaling av prosjektet over 20 år som forutsatt. Takstvedtaket bidro derigjennom til å redusere risikoen for garantistene. Det er videre fremmet representantforsalg for Stortinget i 1. tertial, vedrørende tiltak som kan redusere bompengebelastningen for pendlere i rv. 13 Ryfast. Samferdselsdepartementet har i den forbindelse hatt dialog med garantistene Stavanger kommune og Rogaland fylkeskommune om mulige tiltak. Risikoen knyttet til garantiforpliktelsene har vært et sentralt tema i denne dialogen.

Stavanger kommune har videre et strategisk eierskap i et stort antall selskap. Kommunens finansielle risiko overfor selskapene er blant annet knyttet til framtidig kapitalbehov, nivå på utdeling av utbytte og garantiforpliktelser som følger av selskapenes ansvarsform. Det er per 30. april 2024 ikke registrert en vesentlig endring i risiko knyttet til kommunens strategiske eierskap. Marin Energi Testsenter AS har imidlertid informert aksjonærene i 1. tertial om et kapitalbehov i størrelsesorden kr 5-10 mill. for å sikre grunnlaget for videre drift. Stavanger kommune har en aksjeandel på 11,2 % i selskapet. Det vises til *Forslag til vedtak inkludert budsjettjusteringer* for nærmere omtale.

Økonomisk status tjenesteområdene

Resultatoversikt tjenesteområdene 2024

Beløp i 1000 kr

Tjenesteområde	Virksomhetsområde	Regnskap 30.04.2024	Budsjett 30.04.2024	Avvik 30.04.2024	Årsbudsjett	Avviks prognose
By- og samfunnsplanlegging	Beredskap og samfunnsutvikling	-5 530	-5 429	101	22 654	-1 610
By- og samfunnsplanlegging	Byggesak og byantikvar	3 490	3 700	209	12 485	0
By- og samfunnsplanlegging	Planavdelinger - Byutvikling	11 823	11 620	-203	43 075	-2 500
By- og samfunnsplanlegging	Planavdelinger - Kart og digitale tjenester	5 579	6 271	692	23 623	0
By- og samfunnsplanlegging	Stab samfunnsutvikling	3 546	3 591	45	7 351	0
Bymiljø og utbygging	Avløp	-49 235	-74 965	-25 729	0	0
Bymiljø og utbygging	Eiendom	134 789	113 796	-20 992	286 458	-24 003
Bymiljø og utbygging	Idrett og utemiljø	148 563	141 756	-6 807	330 882	-49 214
Bymiljø og utbygging	Juridisk	4 305	4 512	207	12 638	0
Bymiljø og utbygging	Klima og miljø	-3 586	11 257	14 842	32 812	-9 700
Bymiljø og utbygging	Renovasjon	-31 068	-32 172	-1 104	0	0
Bymiljø og utbygging	Slam	-1 073	-695	379	0	0
Bymiljø og utbygging	Stab BMU	2 122	2 116	-6	15 650	0
Bymiljø og utbygging	Utbygging	18 209	5 246	-12 963	9 144	-6 300
Bymiljø og utbygging	Vann	-51 328	-62 420	-11 092	0	0
Helse og velferd	Alders- og sykehjem	342 721	349 281	6 560	1 023 012	-6 500
Helse og velferd	Ambulerende oppfølgingstjenester ROP	9 477	8 979	-498	26 289	-1 000
Helse og velferd	Arbeidstreningssesjonen	8 299	8 215	-85	17 048	-300
Helse og velferd	Bofellesskap	237 244	222 232	-15 012	671 258	-73 800
Helse og velferd	Boligkontoret	-3 878	-3 952	-74	24 922	-700
Helse og velferd	Dagsenter og avlastning	90 179	89 552	-627	260 251	0
Helse og velferd	Flyktningtjenesten	64 337	63 460	-876	149 064	-11 100
Helse og velferd	Fysio- og ergoterapitjenesten	35 855	36 097	242	87 089	-800
Helse og velferd	Helse- og omsorgssenter	35 754	36 878	1 124	108 206	0
Helse og velferd	Helse og velferd sentralt	368 425	354 175	-14 250	-142 898	26 000
Helse og velferd	Helse og velferdskontor	127 280	116 361	-10 920	358 728	-50 000
Helse og velferd	Helsehuset i Stavanger	7 143	7 442	299	29 970	0
Helse og velferd	Hjemmebaserte tjenester	175 910	171 980	-3 930	507 073	-20 000
Helse og velferd	Krisesenteret i Stavanger	2 688	2 781	93	15 908	0
Helse og velferd	Nav	174 747	147 086	-27 661	436 866	-98 000
Helse og velferd	Rehabiliteringsseksjonen	14 637	14 316	-321	40 315	0
Helse og velferd	Sentrale midler legetjeneste	63 200	67 407	4 207	192 024	-4 200
Helse og velferd	Stab helse og velferd	19 778	19 738	-40	55 742	-1 200
Helse og velferd	Stavanger legevakt	32 679	29 091	-3 588	79 932	-5 600
Helse og velferd	Tekniske hjemmetjenester	9 986	8 842	-1 145	22 817	-5 200
Helse og velferd	Vaksinasjon	790	42	-749	112	-700
Innbygger- og samfunnskontakt	Innbygger- og samfunnskontakt sentralt	7 027	6 228	-800	13 714	0

Tertialrapport per 30.04.2024

Tjenesteområde	Virksomhetsområde	Regnskap 30.04.2024	Budsjett 30.04.2024	Avvik 30.04.2024	Årsbudsjett	Avviks prognose
Innbygger- og samfunnskontakt	Innbyggerdialog	7 598	7 745	147	41 113	-856
Innbygger- og samfunnskontakt	Kommunikasjon	4 764	4 915	150	14 391	-920
Innbygger- og samfunnskontakt	Kultur	71 696	70 955	-741	155 143	-3 745
Innbygger- og samfunnskontakt	Næring	5 876	5 941	66	43 582	0
Innbygger- og samfunnskontakt	Politisk sekretariat	5 080	5 205	125	15 299	0
Innbygger- og samfunnskontakt	Sølvberget	18 891	19 355	464	69 256	500
Innovasjon og støttetjenester	Innovasjon og digitalisering	-6 128	-4 708	1 421	42 612	0
Innovasjon og støttetjenester	Innovasjon og støttetjenester sentralt	767	3 945	3 178	11 807	0
Innovasjon og støttetjenester	IT	72 672	64 611	-8 061	150 925	0
Innovasjon og støttetjenester	Regnskap og lønn	17 993	20 504	2 511	54 774	0
Innovasjon og støttetjenester	Stab innovasjon og støttetjenester	28 438	32 023	3 585	76 735	0
Innovasjon og støttetjenester	Stavanger byarkiv	18 145	19 375	1 230	47 878	0
Kommunedirektør og kommuneadvokat	Kommuneadvokat	2 600	2 887	287	8 093	0
Kommunedirektør og kommuneadvokat	Kommunedirektør	3 065	2 726	-339	6 841	0
Oppvekst og utdanning	Barne- og familiesenter	13 389	17 003	3 614	42 293	4 200
Oppvekst og utdanning	Barnehage	480 914	476 256	-4 658	1 424 157	-50 000
Oppvekst og utdanning	Barneverntjenesten	108 947	109 172	225	372 852	-15 000
Oppvekst og utdanning	Grunnskole	743 181	728 620	-14 562	2 025 662	-30 000
Oppvekst og utdanning	Helsestasjon og skolehelsetjenesten	50 990	50 452	-538	137 097	-4 000
Oppvekst og utdanning	Johannes læringssenter	41 057	43 095	2 038	134 605	0
Oppvekst og utdanning	Pedagogisk-psykologisk tjeneste	31 598	31 945	347	84 993	0
Oppvekst og utdanning	Stab Oppvekst og utdanning	17 250	17 613	362	48 155	0
Oppvekst og utdanning	Stavanger kulturskole	16 266	16 833	567	53 743	0
Oppvekst og utdanning	Ungdom og fritid	32 440	32 704	264	93 841	0
Økonomi og organisasjon	Anskaffelser	4 849	4 408	-441	11 982	0
Økonomi og organisasjon	Kvalitet og internkontroll	3 664	3 688	24	8 063	0
Økonomi og organisasjon	Organisasjon og forhandling	14 140	17 765	3 625	57 616	4 000

Tertialrapport per 30.04.2024

Tjenesteområde	Virksomhetsområde	Regnskap 30.04.2024	Budsjett 30.04.2024	Avvik 30.04.2024	Årsbudsjett	Avviks prognose
Økonomi og organisasjon	Økonomi og eierskap	10 506	10 942	436	29 647	0
Økonomi og organisasjon	Økonomi og organisasjon sentralt	805	1 158	352	3 252	0
Totalsum		3 836 339	3 701 546	-134 793	10 040 621	-442 248

Regnskapet for tjenesteområdene viser per 30. april 2024 et samlet merforbruk på kr 134,8 mill. som tilsvarer en forbruksprosent på 103,6. Avviksprognosen for tjenesteområdet er et forventet merforbruk på kr 442,2 mill., hvor kr 58,7 mill. er knyttet til flyktningssituasjonen.

Budsjettet til tjenesteområdene foreslås styrket som tabellen viser.

Samlet oversikt ønskede budsjettjusteringer

Beløp i 1000 kr

Tjenesteområde	Virksomhetsområde	Tiltak	Beløp 2024
Bymiljø og utbygging	Eiendom	Eiendom, reduserte inntekter fra energisentralen	7 000
Bymiljø og utbygging	Eiendom	Eiendom, økte leieinntekter - Must	-145
Bymiljø og utbygging	Idrett og utemiljø	Idrett og utemiljø, bruer og kaier (fra investering til drift)	2 900
Bymiljø og utbygging	Idrett og utemiljø	Idrett og utemiljø, bytrær diverse skjødseltiltak, Attende og Allservice avtale, A-parker (fra investering til drift)e	4 500
Bymiljø og utbygging	Idrett og utemiljø	Idrett og utemiljø, fjerning av farlig lekeutstyr (fra investering til drift)	200
Bymiljø og utbygging	Idrett og utemiljø	Idrett og utemiljø, områdesatsing Hillevåg (fra investering til drift)	-1 200
Bymiljø og utbygging	Idrett og utemiljø	Idrett og utemiljø, overføring til prosjekt Landskapsnorm (fra investering til drift)	100
Bymiljø og utbygging	Idrett og utemiljø	Idrett og utemiljø, programområde belysning - ansatte overført til drift (fra investering til drift)	1 000
Bymiljø og utbygging	Idrett og utemiljø	Idrett og utemiljø, sterilisering av katter (fra investering til drift)	200
Bymiljø og utbygging	Idrett og utemiljø	Idrett og utemiljø, strakstiltak drift - barnehager uteområder (fra investering til drift)	3 500
Bymiljø og utbygging	Idrett og utemiljø	Idrett og utemiljø, strakstiltak drift - skoler uteområder (fra investering til drift)	3 500
Bymiljø og utbygging	Idrett og utemiljø	Idrett og utemiljø, sykkelstrategi (fra investering til drift)	11 000
Bymiljø og utbygging	Idrett og utemiljø	Idrett og utemiljø, tilskudd til STAS ifm. planting i sentrum samt andre trivsels tiltak i sentrum (fra drift til investering)	1 000
Bymiljø og utbygging	Idrett og utemiljø	Idrett og utemiljø, Åmøyveien - fylkeskommunal vei (fra investering til drift)	20 000
Bymiljø og utbygging	Klima og miljø	Klima og miljø, økt satsing på klima- og miljøtiltak, finansiert av klima- og miljøfondet	9 700
Bymiljø og utbygging	Utbygging	Utbygging, Poppeltunet dagsenter - leieutgifter Gartnerveien (fra investering til drift)	1 000
Bymiljø og utbygging	Utbygging	Utbygging, Tastaveden skole - leieutgifter Tanke Svilandsgate (fra investering til drift)	2 500
Bymiljø og utbygging	Utbygging	Utbygging, utredning av skolebehov på Våland (fra investering til drift)	400
Helse og velferd	Alders- og sykehjem	Alders- og sykehjem, brukere med behov for	1 500

Tertialrapport per 30.04.2024

Tjenesteområde	Virksomhetsområde	Tiltak	Beløp 2024
		ressurskrevende tjenester	
Helse og velferd	Alders- og sykehjem	Alders- og sykehjem, kjøp av storkjøkkenutstyr, fra drift til investering	-315
Helse og velferd	Bofellesskap	Bofellesskap, endring i brukere	1 450
Helse og velferd	Bofellesskap	Bofellesskap, Tjensvoll hageby, tyngre brukere	10 000
Helse og velferd	Fysio- og ergoterapitjenesten	Fysio- og ergoterapitjenesten, ergoterapi i byggeprosjekter	125
Helse og velferd	Helse og velferd sentralt	Helse og velferd sentralt, brukere med behov for ressurskrevende tjenester, korrigering inntekt 2023	16 000
Helse og velferd	Helse og velferd sentralt	Helse og velferd sentralt, brukere med behov for ressurskrevende tjenester, økt inntekt	-50 000
Helse og velferd	Helse og velferd sentralt	Helse og velferd sentralt, ROP tjenesteutvikling	133
Helse og velferd	Helse og velferd sentralt	Helse og velferd sentralt, velferdsteknologi drift	900
Helse og velferd	Helse og velferdskontor	Helse og velferdskontor, økt prisvekst på kjøp fra private	8 000
Helse og velferd	Hjemmebaserte tjenester	Hjemmebaserte tjenester, brukere med behov for ressurskrevende tjenester	6 500
Helse og velferd	Stab helse og velferd	Stab helse og velferd, fremtidens pasientjournal	1 780
Helse og velferd	Stab helse og velferd	Stab helse og velferd, innføring av nasjonale e-helseløsninger	750
Helse og velferd	Stab helse og velferd	Stab helse og velferd, innføring av pasientvarsling	1 300
Helse og velferd	Stab helse og velferd	Stab helse og velferd, rådgiverstilling omsorgsbygg	890
Helse og velferd	Stab helse og velferd	Stab helse og velferd, Sammen på god vei	850
Innbygger- og samfunnskontakt	Kultur	Kultur, indeksregulering av husleieavtale Holme Egenes	145
Innbygger- og samfunnskontakt	Kultur	Kultur, overføring fra investering av drift til kunst i offentlig rom	2 900
Innbygger- og samfunnskontakt	Sølvberget	Sølvberget, overføring fra drift til investering	-500
Innovasjon og støttetjenester	IT	Opplæringskontoret, overføring til IT	500
Innovasjon og støttetjenester	Stab innovasjon og støttetjenester	Forskningsseksjonen, Prosjekt videreutvikle system for kunnskapsstøtte for kommuner	1 350
Innovasjon og støttetjenester	Stab innovasjon og støttetjenester	Opplæringskontoret, overføring til IT	-500
Oppvekst og utdanning	Barne- og familiesenter	Barne- og familiesenteret, ombygging av nye lokaler	-4 200
Oppvekst og utdanning	Grunnskole	Grunnskole, overføring fra drift til investering tilknyttet utgifter til klasseromsskjermer	-2 000
Økonomi og organisasjon	Anskaffelser	Stab helse og velferd, fremtidens pasientjournal	500
Totalsum			65 213

Budsjettjusteringer tilknyttet flyktningssituasjonen håndteres innenfor rammen av tilgjengelige midler fra integreringstilskuddet, og budsjettjusteringer tilknyttet ressurskrevende brukere finansieres med økt tilskudd fra ressurskrevende tjenester.

Den største avviksprognoen er å finne hos helse og velferd hvor sosialhjelpsutgiftene og utgiftene til brukerstyrt personlig assistanse og heldøgns tjenester er økende. Videre har bofellesskapene betydelige driftsutfordringer. Den høyeste avviksprognoen hos oppvekst og utdanning er på barnehageområdet hvor det er en gradvis økende ubalanse mellom driftsnivået i barnehagene og tildelt budsjettamme.

Utgifter til særskilt språkopplæring i grunnskolen og klientutgiftene i barnevernet har økt betydelig. Videre har eiendom utfordringer med å tilpasse driften/ inntektsnivået til vedtatt budsjetttramme.

Kommunedirektøren har på flere områder innen helse og velferd igangsatt tiltak for å kunne redusere forventet merforbruk ut over året. I bofellesskap er det iverksatt tiltak hvor det skal reduseres 0,5 årsverk per bofellesskap i boia nord og sør, samtidig som alle ansettelses må godkjennes av kommunalsjef velferd og sosial. Hjemmebaserte tjenester har begynt å kartlegge tidsbruken. I dette inngår blant annet kjøring, loggføring, kjøp av medisiner og levert brukertid. Dette er en del av arbeidet med å kartlegge utfordringer og muligheter i driften. Videre er det utarbeidet et mandat for å etablere et prosjekt, med mål om å redusere bostedsløshet.

Nedenfor følger en bredere og mer detaljert beskrivelse av forholdene på de ulike tjenesteområdene. De områdene hvor det ikke forventes avvik ved utgangen av året er ikke omtalt.

Oppvekst og utdanning

Regnskapet for tjenesteområdet oppvekst og utdanning viser per 30. april et samlet merforbruk på kr 12,3 mill., tilsvarende en forbruksprosent på 100,8. Avviksprognose for tjenesteområdet er et merforbruk på kr 94,8 mill. ved årets slutt.

Økonomisk oversikt per 30.04.2024 for Oppvekst og utdanning

Beløp i 1000 kr

Virksomhetsområde	Regnskap 30.04.2024	Budsjett 30.04.2024	Avvik 30.04.2024	Årsbudsjett	Avviksprognose
Barne- og familiesenter	13 389	17 003	3 614	42 293	4 200
Barnehage	480 914	476 256	-4 658	1 424 157	-50 000
Barneverntjenesten	108 947	109 172	225	372 852	-15 000
Grunnskole	743 181	728 620	-14 562	2 025 662	-30 000
Helsestasjon og skolehelsetjenesten	50 990	50 452	-538	137 097	-4 000
Johannes læringscenter	41 057	43 095	2 038	134 605	0
Pedagogisk-psykologisk tjeneste	31 598	31 945	347	84 993	0
Stab Oppvekst og utdanning	17 250	17 613	362	48 155	0
Stavanger kulturskole	16 266	16 833	567	53 743	0
Ungdom og fritid	32 440	32 704	264	93 841	0
	1 536 033	1 523 693	-12 340	4 417 398	-94 800

Forslag budsjettjusteringer Oppvekst og utdanning

Beløp i 1000 kr

Virksomhetsområde	Beløp 2024
Barne- og familiesenter	-4 200
Grunnskole	-2 000
	-6 200

Barne- og familiesenteret

Regnskapet for barne- og familiesenteret viser per 30. april 2024 et mindreforbruk på kr 3,6 mill., tilsvarende en forbruksprosent på 78,8.

Mindreforbruket skyldes i hovedsak lavere lønnsutgifter som et resultat av at ikke alle ansatte er på plass. Det forventes at flere av de ansatte vil være på plass til høsten, i takt med at flere ledere tiltrer stillingene sine.

Barne- og familiesenteret har flyttet inn i nye lokaler på Bjergsted Terrasse. Lokalene er ombygget for å tilpasse virksomhetens særskilte behov, og ble ferdigstilt for innflytting i november 2023. Utgiftene knyttet til ombyggingen på kr 4,2 mill. er ført i 2024. Merutgiftene finansieres ved en overføring fra driftsbudsjettet. Investeringsbudsjettet styrkes med kr 4,2 mill., mens driftsbudsjettet reduseres tilsvarende

Barnehage

Regnskapet for barnehageområdet viser per 30. april 2024 et merforbruk på kr 4,7 mill. Dette tilsvarer en forbruksprosent på 101. Forventet merforbruk ved utgangen av året på barnehageområdet ser ut til å kunne beløpe seg til kr 50 mill. Det er fortsatt stor usikkerhet knyttet til tallene.

Merforbruket på barnehageområdet skyldes i all hovedsak tre ulike forhold.

- 1) økonomiske konsekvenser av aktivitetsnivå ordinært barnehagetilbud,
- 2) gevinstrealisering vikarordning og
- 3) styrket barnehagetilbud.

Det har over tid opparbeidet seg en ubalanse mellom det som tildeles barnehagene gjennom barnehagemodellen og vedtatt budsjetttramme på barnehageområdet. Dette skyldes blant annet at nedgangen i barnetall de siste årene ikke har hatt like stor budsjettvirkning som forutsatt. Det er behov for en grundig gjennomgang av sammenhengen mellom barnetall, tildelingsmodell og budsjetttramme på barnehageområdet. Likevel er det allerede nå klart at forventet innsparing på kr 25 mill. i 2024 som følge av nedgang i barnetall er urealistisk. Dette må også sees i sammenheng med vedtak om innføring av fleksibelt barnehageopptak.

I 2022 ble det innført en ordning med faste vikarer i de kommunale barnehage. Det ble ansatt 40 årsverk faste vikarer fordelt på 1-3 årsverk per virksomhet. Tiltaket er forutsatt finansiert av ordinære vikarmidler og sykelønnsrefusjoner. Imidlertid er barnehagerammen redusert med kr 8 mill. som følge av en forventning om at egne vikarer er billigere enn innleie fra vikarbyrå. Selv med innføring av kommunal vikarordning, vil det fortsatt være behov for andre vikarer inklusiv bruke av private vikarbyrå. Analyser viser en nedgang på drøyt 18 000 vikartimer fra vikarbyrå siste år. Likevel har kostnadene samlet sett økt. Dette skyldes blant annet at avtalen kommunen har hatt ikke tok høyde for det faktiske behovet for vikarer. Avtaler er nå justert. Det er likevel ikke realistisk at innføringen av kommunal vikarordning skal gi gevinstrealisering tilsvarende samlet reduksjonen av barnehagerammen, og forventet et merforbruk på området er dermed 8 mill.

Framdeles bruker barnehagene mer enn budsjettet til styrket barnehagetilbud, og situasjonen er uforandret sammenliknet med i 2023. Merforbruket skyldes delvis høyere aktivitet enn budsjettet til

oppfølging av vedtak om spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging for barn med nedsatt funksjonsevne i barnehagene. Videre at gjeldende budsjetttramme ikke tar høyde for kostnader til private barnehager med avtale om å levere spesialpedagogisk hjelp selv. I tillegg tar det tid å hente ut forventet gevinstrealisering av en så store omstillingsprosess. I desember 2023 vedtok bystyret en tilleggsbevilgning om bruk av frie inntekter til lovpålagte oppgaver. Dette bidro til å forbedre årsresultatet for barnehageområdet i 2023, men endret ikke situasjonen og behovet ute i barnehagene. Dermed er aktivitets- og kostnadsnivået i 2024 fortsatt høyere enn budsjettet. Forventet merforbruk på området tilsvarer ca. kr 15 mill.

Det blir arbeidet med tiltak for å redusere forventet merforbruk utover i året, og kommunedirektøren følger utviklingen frem mot 2. tertial.

Barnevernstjenesten

Regnskapet for barnevernstjenesten viser per 30. april 2024 et mindreforbruk på kr 0,2 mill., tilsvarende en forbruksprosent på 99,79.

I løpet av 2024 vil det påløpe utgifter til det nye fagsystemet Modulus Barn. Merutgiftene handler i hovedsak om integrasjoner mot Visma og HR, innleie av prosjektleder, samt at barnevernsvakten også skal ta Modulus Barn i bruk. I tillegg skal kommunene ta i bruk den nasjonale løsningen "innbyggertjenester" i løpet av høsten. Det forventes et merforbruk på kr 10 mill. knyttet til de totale klientutgiftene, hovedsakelig som følge av anskaffelsen av statlige beredskapshjem. Barn oppholder seg lengre i beredskapshjem på grunn av Bufetats utfordringer med å skaffe fosterhjem. I tillegg registreres det en betydelig økning i antall institusjonsplasseringer. Antall institusjonsplasseringer økte i 2023 og for 2024 viser tallene en ytterligere økning.

Tildelte midler fra integreringstilskuddet til bosetting av enslige mindreårige flyktninger viser isolert sett et mindreforbruk. Utviklingen på dette følges frem mot neste tertialrapport per 31. august 2024.

Det er alltid stor usikkerhet knyttet til utviklingen av klientutgiftene i barnevernet. Avviksprognosen ved utgangen av året tilsier et merforbruk på kr 15 mill. primært på grunn av økte klientutgifter og utgifter til fagsystemet.

Grunnskole

Regnskapet for grunnskole viser per 30. april 2024 et merforbruk på kr 14,6 mill. Dette tilsvarer en forbruksprosent på 102. Avviksprognosen ved utgangen av året tilsier et merforbruk på om lag kr 30 mill.

Merforbruket per april skyldes i hovedsak vikarutgifter, økt behov for særskilt språkopplæring og et merforbruk tilknyttet tilskudd til private skoler.

Per april er det totale sykefraværet i grunnskole 9,1 %. Dette har medført høy vikarbruk så langt i år, tilsvarende omlag kr 9 mill. Sammenlignet med samme periode i 2023 er det en reduksjon i det totale sykefraværet fra 9,6 %, men sykefraværet er likevel vesentlig høyere enn tidligere år. Det er i hovedsak korttidsfraværet som er redusert.

På grunn av flyktnings situasjonen har behovet for særskilt språkopplæring i grunnskolen økt de to siste skoleårene. Lærertimer tilknyttet særskilt språkopplæring har økt med 41 % for skoleåret 23/24 sammenlignet med skoleåret 22/23. Dette skyldes at svært mange elever med kollektiv beskyttelse er

ferdig med skolegangen ved Johannes læringscenter og nå er ute i nærskolene. Dette tilsvarer om lag kr 20 mill. i forventet økte utgifter for grunnskolen i 2024.

For elever som går i private skoler plikter elevens hjemkommune å dekke utgifter til spesialundervisning og særskilt språkopplæring på lik linje som med offentlige skoler. I 2023 økte antall elever med behov for spesialundervisning og særskilt språkopplæring i private skoler. Basert på foreløpige regnskapstall forventes et merforbruk på om lag kr 10 mill. av et årsbudsjett på kr 19,2 mill. tilknyttet private skoler i 2024. Det er usikkerhet tilknyttet denne prognosen og kommunedirektøren vil følge utviklingen i private skoler inn mot 2. tertial.

I henhold til gjeldende avtale ivaretar Kommunalt foreldre utvalg (KFU) funksjonen som mobbeombud. Etter siste bevilgning i HØP 2024-2027 utgjør i dag Stavanger kommune sitt tilskudd til KFU kr 1,45 mill. Av disse midlene er kr 900 000 til stilling som mobbeombud og kr 550 000 til sekretariatfunksjonen. Samarbeidsavtalen skal fornyes. Kommunedirektøren tar sikte på å utarbeide en ny avtale med KFU med virkning fra 1. august 2024 og ut inneværende valgperiode.

Kommunedirektøren vil håndtere budsjettbehovet tilknyttet økt behov for særskilt språkopplæring innenfor rammen av tilgjengelige integreringsmidler, se avsnittet om flyktningssituasjonen under økonomisk status sentralt.

Helsestasjon og skolehelsetjenesten

Regnskapet for helsestasjon og skolehelsetjenesten viser per 30. april 2024 et merforbruk på kr 0,5 mill., tilsvarende en forbruksprosent på 101,1.

Merforbruk skyldes i hovedsak at virksomheten har flere årsverk enn vedtatt budsjetttramme tar høyde for.

I 1. tertial har helsestasjon- og skolehelsetjenesten et høyt sykefravær på 9,6 %, som har resultert i økte refusjoner og vakante stillinger. Dette har påvirket resultatet med økte inntekter fra refusjoner uten at lønnsutgiftene har vært tilsvarende høye. Forventningen er at sykefraværet vil avta i løpet av høsten, og da vil merforbruket på lønn bli tydeligere.

Avviksprognosen ved utgangen av året tilsier et merforbruk på kr 4 mill., hovedsakelig knyttet til bemanningssituasjonen.

Johannes læringscenter

Regnskapet for Johannes læringscenter viser per 30. april et mindreforbruk på kr 2 mill. Dette tilsvarer en forbruksprosent på 95,3. Avviksprognosen ved årets slutt er balanse. På grunn av økt antall flyktninger de siste årene har både utgiftene til norskopplæring og de statlige tilskuddene økt vesentlig. Samtidig er det økte utgifter og inntekter knyttet til både salg av tjenester til andre kommuner og salg av tjenester til grunnskolene i Stavanger kommune. Selv om det så langt i år er et lite mindreforbruk er det usikkerhet knyttet til både utgifter og inntekter utover året, som i stor grad avhenger av bosettingstallene fra Ukraina framover. Dersom prognosene ved neste tertialrapport per 31. august 2024 skulle tilsi et mindreforbruk for året vil dette bli sett i sammenheng med forventet merforbruk tilknyttet særskilt språkopplæring i grunnskolene [Stab oppvekst og utdanning](#)

Stab oppvekst og utdanning

Regnskapet for stab oppvekst og utdanning viser per 30. april et mindreforbruk på kr 0,4 mill. Dette tilsvarer en forbruksprosent på 97,9. Avviksprognosen ved årets slutt er balanse.

Ungdom og fritid

I forbindelse med behandling av [UOU sak 33/2024 - Tiltak ungdomskriminalitet](#), ble kommunedirektøren bedt om å komme tilbake i 1. tertial med forslag til gjennomføring og finansiering av det to tiltakene Nesten voksen og kjøp fra alternativ til vold (ATV).

Arbeidet er startet, men det er behov for tid for å utrede og iverksette begge tiltakene. Kommunedirektøren vurderer at den realistiske oppstarten av tiltakene for utvidelse av Nesten voksen og kjøp fra ATV er 2025. Forslag til gjennomføring og finansiering vil kommunedirektøren komme tilbake til i handlings- og økonomiplanen for 2025-2028

Helse og velferd

Regnskapet for tjenesteområdet helse og velferd viser per 30. april 2024 et samlet merforbruk på kr 67,3 mill., tilsvarende en forbruksprosent på 103,8. Avviksprognose for tjenesteområdet er et merforbruk på kr 253,1 mill. ved årets slutt.

Det totale sykefraværet hos helse og velferd har økt fra 9,8 % i 1. tertial 2023 til 11,1 % i 2024 i samme periode. Økningen skyldes økning i langtidsfravær, som har økt med 1,6 % og er nå på 8 %. Dette øker behovet for vikarer og setter press på stillinger hvor det er rekrutteringsproblemer.

Økonomisk oversikt per 30.04.2024 for Helse og velferd

Beløp i 1000 kr

Virksomhetsområde	Regnskap 30.04.2024	Budsjett 30.04.2024	Avvik 30.04.2024	Årsbudsjett	Avviksprognose
Alders- og sykehjem	342 721	349 281	6 560	1 023 012	-6 500
Ambulerende oppfølgingstjenester ROP	9 477	8 979	-498	26 289	-1 000
Arbeidstreningssesksjonen	8 299	8 215	-85	17 048	-300
Bofellesskap	237 244	222 232	-15 012	671 258	-73 800
Boligkontoret	-3 878	-3 952	-74	24 922	-700
Dagsenter og avlastning	90 179	89 552	-627	260 251	0
Flyktningtjenesten	64 337	63 460	-876	149 064	-11 100
Fysio- og ergoterapitjenesten	35 855	36 097	242	87 089	-800
Helse- og omsorgssenter	35 754	36 878	1 124	108 206	0
Helse og velferd sentralt	368 425	354 175	-14 250	-142 898	26 000
Helse og velferds kontor	127 280	116 361	-10 920	358 728	-50 000
Helsehuset i Stavanger	7 143	7 442	299	29 970	0
Hjemmebaserte tjenester	175 910	171 980	-3 930	507 073	-20 000
Krisesenteret i Stavanger	2 688	2 781	93	15 908	0
Nav	174 747	147 086	-27 661	436 866	-98 000
Rehabiliteringsseksjonen	14 637	14 316	-321	40 315	0
Sentrale midler legetjeneste	63 200	67 407	4 207	192 024	-4 200
Stab helse og velferd	19 778	19 738	-40	55 742	-1 200

Tertialrapport per 30.04.2024

Virksomhetsområde	Regnskap 30.04.2024	Budsjett 30.04.2024	Avvik 30.04.2024	Årsbudsjett	Avviksprognose
Stavanger legevakt	32 679	29 091	-3 588	79 932	-5 600
Tekniske hjemmetjenester	9 986	8 842	-1 145	22 817	-5 200
Vaksinasjon	790	42	-749	112	-700
	1 817 252	1 750 001	-67 251	3 963 728	-253 100

Forslag budsjettjusteringer Helse og velferd

Beløp i 1000 kr

Virksomhetsområde	Beløp 2024
Alders- og sykehjem	1 185
Bofellesskap	11 400
Fysio- og ergoterapitjenesten	125
Helse og velferd sentralt	-32 967
Helse og velferdskontor	8 000
Hjemmebaserte tjenester	6 500
Stab helse og velferd	5 570
	-137

Alders- og sykehjem

Regnskapet for alders- og sykehjem viser per 30. april 2024 et mindreforbruk på kr 6,5 mill. Dette tilsvarer en forbruksprosent på 98,1. Avviksprognosen ved årsslutt er et merforbruk på kr 6,5 mill., som følger av brukere med behov for ressurskrevende tjenester.

Det er usikkerhet knyttet til effekten av den høye prisveksten, spesielt med tanke på matvarer og medisiner. Sykefraværet er fortsatt høyt. Dette er en stor utfordring ettersom det kan føre til mangel på kompetanse og kostbare vikarløsninger. Kommunedirektøren følger utviklingen frem mot 2. tertialrapportering.

Ambulerende oppfølgingstjenester ROP

Regnskapet for ambulerende oppfølgingstjenester ROP viser per 30. april 2024 et merforbruk på kr 0,5 mill. Dette tilsvarer en forbruksprosent på kr 105,6. Avviksprognosen ved årets slutt er et merforbruk på kr 1 mill.

Merforbruket per april skyldes blant annet et igangsatt prosjekt hvor virksomheten venter på overføring av eksterne midler. Samtidig har virksomheten fått mandat til å utvide åpningstider som har gitt behov for økt bemanning. Det jobbes med å få en oversikt over tilhørende økte utgifter. Kommunedirektøren følger utviklingen frem mot 2. tertialrapportering.

Arbeidstreningssenteret

Regnskapet for arbeidstreningssenteret viser per 30. april 2024 et merforbruk på kr 85 000. Dette tilsvarer en forbruksprosent på 101. Avviksprognosen ved årets slutt er et merforbruk på kr 0,3 mill.

Installasjon av IT/elektrisk anlegg i forbindelse med ombyggingen som startet i fjor har vært dyrere enn først antatt. I tillegg har det vært behov for å skifte ut en del maskiner og utstyr for å ivareta HMS-krav til deltakere og ansatte. Virksomheten jobber med å dekke økte utgifter innenfor budsjett. Kommunedirektøren følger utviklingen frem mot 2. tertialrapportering.

Bofellesskap

Regnskapet for bofellesskap viser per 30. april 2024 et merforbruk på kr 15 mill. Dette tilsvarer en forbruksprosent på 106,8. Avviksprognosen ved årets slutt er et merforbruk på kr 73,8 mill.

Merforbruket per april skyldes i stor grad ordinær drift, hvor nyinnflyttede beboere, nå og over tid, har større og mer omfattende hjelpebehov enn tidligere antatt. Det er igangsatt et prosjekt som skal kartlegge bofellesskapene og deres beboere med søkelys på reelle utgifter knyttet til merforbruket, og gjennomgå turnus og brukerbehov i bofellesskapene. Det er iverksatt tiltak hvor det skal reduseres 0,5 årsverk per bofellesskap i bo nord og sør, samtidig som alle ansettelses må godkjennes av kommunalsjef velferd og sosial. Den økonomiske effekten av dette er usikkert på nåværende tidspunkt. Kommunedirektøren følger utviklingen frem mot 2. tertialrapportering.

Avviksprognosen ved årets slutt skyldes i stor grad overnevnte forhold. Det er også usikkerhet knyttet til brukernes dagtilbud resten av året. Dersom det ikke åpnes flere plasser på dagsenter, vil et betydelig antall beboere i bofellesskapene miste eller få redusert sine dagtilbud. Dette har en estimert kostnad på kr 4,5 mill. I tillegg har det vist seg at beboerne på Tjensvoll hageby som åpnet i år har større hjelpebehov enn tidligere antatt, noe som er forventet å føre til et merforbruk tilsvarende kr 10 mill. for avdelingen. Videre vil to nye beboere føre til et merforbruk med nettoeffekt på kr 1,5 mill. Det foreslås at budsjettet styrkes med kr 11,5 mill.

Økningen i utgifter hos bofellesskapene må ses i sammenheng med økningen i tilskudd for brukere med ressurskrevende tjenester, se avsnittet helse og velferd sentralt. Fra 2020 til 2023 økte ressursinnsatsen for ressurskrevende tjenester med kr 110 mill., rapportert antall ressurskrevende brukere økte med 28. Økningen i antall ressurskrevende brukere medfører også en økning i kommunens utgifter hos bofellesskapene, hvor budsjettene økte med kr 180,9 mill. i samme periode. Av dette gjelder kr 69,2 mill. nye plasser og bofellesskap.

Budsjettet styrkes med kr 11,45 mill. for å dekke økningen i brukere med behov for ressurskrevende tjenester, finansiert av forventede økte inntekter fra ordningen.

Boligkontoret

Regnskapet for boligkontoret viser per 30. april 2024 et mindreforbruk på kr 74 000. Dette tilsvarer en forbruksprosent på 98,1. Avviksprognosen ved årets slutt er merforbruk på kr 0,7 mill.

Mindreforbruket per april skyldes sykelønnsrefusjoner da fravær ikke er erstattet av vikarer. Samtidig har virksomheten utbetalt i overkant av kr 0,2 mill. mer i kommunal bostøtte enn budsjettet. Det forventes at utbetalingene vil utgjøre rundt kr 0,7 mill. mer enn budsjett ved årsslutt. Kommunedirektøren følger utviklingen frem mot 2. tertialrapportering.

Boligkontoret utbetaler tilskudd til etablering og tilpasning. Det forventes at etterspørselen etter tilskudd vil øke som følge av høyere rente og økte boligpriser. Flere har behov for etableringstilskudd for å kunne finansiere boligkjøpet.

Dagsenter og avlastning

Regnskapet for dagsenter og avlastning viser per 30. april 2024 et merforbruk på kr 0,6 mill. Dette tilsvarer en forbruksprosent på 100,7. Avviksprognose ved årsslutt er balanse.

Virksomheten jobber i disse dager med behovskartlegging. Det er gjort tilpasninger av bemanningen i flere av avdelingene hos seksjon bolig for å tilpasse driften. Avlastning har merforbruk og har hatt en endret brukersammensetning med økt ressursbehov. Dagtilbud har mindreforbruk, blant annet på grunn av senere oppstart av nytt dagtilbud fra *Handlings- og økonomiplan 2024-2027*. Bekkefaret åpnet 6. mai med 10 hele plasser og tar imot 16 brukere.

Transportutgiftene (taxi) har hatt en stor økning de siste årene. I 2022 var utgiftene på kr 7,8 mill., mens det er estimerte utgifter på kr 11,4 mill. i 2024. Budsjettet er på kr 5,6 mill. Noe av økningen skyldes flere som får transport samt en ny transportavtale som ble inngått juni 2023. Via effektivisering, omprioritering og endringer i drift ivaretas utgiftsøkningen i år innenfor eksisterende rammer i virksomheten.

Det er fra høsten 19 nye søkere til dagtilbud, hvorav 17 nye hjemmeboende søkere med krav på plass. 5 av søkerne kan få plass innenfor dagens tilbud. Det legges opp til nye dagsenterplasser med oppstart i september for å ta imot nye brukere. Nye plasser har en estimert utgift i 2024 på kr 3 mill. og vil følges opp i *Handlings- og økonomiplan 2025-2028*. Alternativet er å ikke starte opp nye plasser og redusere tilbudet for brukere fra bofellesskap. Det vil føre til økt behov hos bofellesskap.

Flyktningtjenesten

Regnskapet for flyktningtjenesten per 30. april 2024 viser et merforbruk på kr 0,9 mill. Dette tilsvarer en forbruksprosent på 101,4. Avviksprognosen ved årets slutt er et merforbruk på kr 11,1 mill. hvor kr 7,2 mill. gjelder utbetaling av introduksjonsstønad.

Årsaken til merforbruket per april er lønns- og driftsutgifter som knytter seg direkte til flyktnings situasjonen. Det har blant annet vært behov for forsterket personalledelse som følge av en dobling av bemanningen siden 2022. I tillegg har virksomheten inngått en ny leieavtale på grunn av behov for større lokaler. Økt budsjettbehov utgjør kr 3,9 mill.

Per april er det utbetalt kr 31,6 mill. i introduksjonsstønad. Det forventes totale utbetalinger på kr 95,6 mill. i 2024, en økning på 13 % fra 2023. Dette utgjør kr 7,2 mill. mer enn budsjettet. Det er usikkert hvordan utgiftene til introduksjonsstønden vil utvikle seg. Kommunedirektøren følger utviklingen frem mot 2. tertialrapportering.

Kommunedirektøren vil håndtere budsjettbehovet til flyktningtjenesten innenfor rammen av tilgjengelige integreringsmidler, se avsnittet om flyktnings situasjonen under økonomisk status sentralt.

Fysio- og ergoterapitjenesten

Regnskapet for fysio- og ergoterapitjenesten viser per 30. april 2024 et mindreforbruk på kr 0,2 mill. Dette tilsvarer en forbruksprosent på 98,1. Avviksprognose ved årsslutt er merforbruk på kr 0,8 mill.

Virksomheten har over tid jobbet med å tilpasse driften til budsjettammen. Spesielt på avdeling for voksne og eldre var det i en lengre periode for mange årverk. Grepene som er tatt viser igjen i økende ventelister. Dette gjelder for både avdeling for barn og unge og avdeling for voksne og eldre.

Årsprognosen på kr 0,8 mill. i merforbruk skyldes i sin helhet utbytting av IT utstyr hvor det var nødvendig å skifte alle pc'er for å kunne oppgradere til Windows 11.

Helse og velferd sentralt

Regnskapet for helse og velferd sentralt viser per 30. april 2024 et merforbruk på kr 14,2 mill. Dette tilsvarer en forbruksprosent på 104. Avviksprognose ved årsslutt er kr 26 mill. i mindreforbruk.

Avviket per april skyldes i hovedsak refusjon ressurskrevende brukere hvor det er forventet å motta mindre i inntekt for året 2023 enn det som er anordnet. De største postene bak årsprognosen er mindreinntekt på kr 16 mill. for ressurskrevende tjenester, samt merforbruk på tolkemidler på kr 7 mill. Etter framleggelsen av revidert nasjonalbudsjett er det estimert en merinntekt for 2024 for refusjon ressurskrevende tjenester på kr 50 mill.

I perioden 2020 til 2023 har ressursinnsatsen til brukere med behov for ressurskrevende tjenester økt med kr 110 mill. fra kr 297 mill. i 2020. Antall rapporterte brukere har økt med 28, fra 98 i 2020.

Kommunedirektøren vil håndtere budsjettbehovet tilknyttet mulighetssenteret og tolketjenester innenfor rammen av tilgjengelige integreringsmidler, se avsnittet om flyktningssituasjonen under økonomisk status sentralt.

Helse og velferdskontor

Regnskapet for helse- og velferdskontorene viser per 30. april 2024 et merforbruk på kr 10,9 mill., tilsvarende en forbruksprosent på 109,4. Avviksprognosen ved årets slutt er et merforbruk på kr 50 mill.

Prisveksten på kjøp fra privat brukerstyrt personlig assistanse og kjøp av heldøgnstjenester blir høyere enn antatt i *Handlings- og økonomiplan 2024-2027*, hvor budsjettet ble styrket med kr 6 mill. Prisveksten er nå på kr 14 mill.

Avviksprognosen er usikker, fordi antall brukere og behov for tjenester varierer i løpet av året. Utviklingen følges nøye frem til neste tertial.

Budsjettet styrkes med kr 8 mill. som følge av den høye prisveksten, finansiert av forventet økt inntekt fra ressurskrevende tjenester.

Hjemmebaserte tjenester

Regnskapet for hjemmebaserte tjenester viser per 30. april 2024 et merforbruk på kr 3,9 mill., tilsvarende en forbruksprosent på 102,3. Avviksprognosen ved årets slutt er et merforbruk på kr 20 mill.

Hovedårsaken til økningen i merforbruk fra 2023 til 2024 er økning i brukere med behov for ressurskrevende tjenester. Økningen for hele året utgjør kr 6,5 mill.

Hjemmebaserte tjenester har begynt å kartlegge tidsbruken. I dette inngår blant annet kjøring, loggføring, kjøp av medisiner og levert brukertid. Dette er en del av arbeidet med å kartlegge utfordringer og muligheter i driften.

Budsjettet styrkes med kr 6,5 mill. for å dekke økningen i brukere med behov for ressurskrevende tjenester, finansiert av forventede økte inntekter fra ordningen.

Nav

Regnskapet for Nav-området per 30. april 2024 viser et merforbruk på kr 27,7 mill. Dette tilsvarer en forbruksprosent på 118,8. Avviksprognosen ved årets slutt er et merforbruk på kr 98 mill., hvor kr 17 mill. er relatert til flyktnings situasjonen.

Hovedårsaken til merforbruket per 30. april er utbetaling av økonomisk sosialhjelp som er kr 27 mill. høyere enn budsjettet. Dette er eksklusiv utgifter til flyktning. Utgifter til leie av midlertidig bolig utgjør kr 10,2 mill. av avviket. Budsjettet ble økt med kr 10 mill. i *Handlings- og økonomiplan 2024-2027*, som finansierer to nye bostedsløskonsulenter i tillegg til leieutgifter. Samtidig er det satt av midler til å finansiere en prosjektleder. Det er utarbeidet et mandat med tanke på å etablere et prosjekt, for å redusere bostedsløshet.

Utover utgifter til leie av midlertidig bolig, har utbetaling av sosialhjelp vært økende over tid. Det er stor usikkerhet i utviklingen videre. Foreløpige prognoser for utbetaling av sosialhjelp er et merforbruk på kr 76 mill., inkludert utgifter til leie av midlertidig bolig.

Utvalg for helse og velferd vedtok i [sak 26/2024 Dyrtidspakke - 5 mill.](#) at dyrtidstillegget på kr 5 mill. benyttes til å øke sosialhjelpssatsene for langtidsmottakere av sosialhjelp ved nye vedtak fra 1. mai. Tiltaket kan koste både mer eller mindre enn kr 5 mill. da det vil avhenge av antall mottakere. Saken er en oppfølging av Stavanger bystyrets verbalforslag i [sak 63/2023 Årsbudsjett 2024 og Handlings og økonomiplan 2024-2027](#).

Det er fortsatt stor usikkerhet knyttet til flyktnings situasjonen. Per april er det utbetalt kr 36 mill. i sosialhjelp. Prognose er totale utbetalinger på kr 17 mill. mer enn budsjettet. Utbetalingene er frem til nå finansiert av integreringstilskuddet. Dyrtidstillegget vil også påvirke nivået på utbetalingene da en stor andel av bosatte flyktninger er langtidsmottakere.

Per april er det utbetalt kr 1 mill. mer i kvalifiseringsstønad enn budsjettet. Totalt forventes det kr 5 mill. mer enn budsjettet ved årets slutt. Bakgrunn for prognosen er flere deltakere i kvalifiseringsprogrammet (KVP) enn lagt til grunn, økning i barnetillegg samt forventet årlig økning i stønad fra mai.

Området er preget av stor usikkerhet. Det forventes at trykket på Nav-kontorene vil øke ytterligere når flere flyktninger avslutter introduksjonsprogrammet. Kommunedirektøren følger utviklingen frem mot 2. tertialrapportering.

Kommunedirektøren vil håndtere budsjettbehovet tilknyttet sosialhjelp innenfor rammen av tilgjengelige integreringsmidler, se avsnittet om flyktnings situasjonen under økonomisk status sentralt.

Sentrale midler legetjenester

Regnskapet for sentrale midler legetjenester viser per 30. april 2024 et mindreforbruk på kr 4,2 mill. Dette tilsvarer en forbruksprosent på 93,8. Avviksprognosen ved årets slutt er et merforbruk på kr 4,2 mill.

Hovedårsaken til mindreforbruket per april er mindreforbruk på legekantorene, spesielt Forus legekantor hvor driften ikke er i gang for fullt. Samtidig er det er midlertidig mindreforbruk for fastlegene som skyldes etterskuddsvis utbetaling av basistilskudd.

Avviksprognosen ved årets slutt skyldes i stor grad manglende driftsbudsjett samt vikarbruk grunnet rekrutteringsutfordringer for Tjensvoll legesenter, dette følges opp i *Handlings- og økonomiplan 2025-2028*.

Stab helse og velferd

Regnskapet for stab helse og velferd viser per 30. april 2024 et merforbruk på kr 0,04 mill. Dette tilsvarer en forbruksprosent på 100,2. Avviksprognose ved årsslutt er merforbruk på kr 1,2 mill.

Merforbruket ved årets slutt skyldes økte lønnsutgifter til prosjektet *Fremtidens journal*, og ekstra ressurser forbundet med bosetting og oppfølging av flyktninger. Budsjettet styrkes med midler fra digitaliseringsfondet for å hensynta utgifter til *Fremtidens journal*, og med midler fra integreringstilskuddet for å dekke ekstra utgifter til flyktningssituasjonen.

Stavanger legevakt

Regnskapet for Stavanger legevakt viser per 30. april 2024 et merforbruk på kr 3,6 mill. Dette tilsvarer en forbruksprosent på 112,3. Avviksprognosen ved årets slutt er kr 5,6 mill.

Hovedårsaken til merforbruket per april er forsinket innbetaling fra HELFO for fengselshelsetjenesten, samt rekrutteringsutfordringer og permisjoner på legesiden som har ført til bruk av vikarbyrå og kostbare ekstravakter.

Tekniske hjemmetjenester

Regnskapet for tekniske hjemmetjenester viser per 30. april 2024 et merforbruk på kr 1,1 mill. Dette tilsvarer en forbruksprosent på 112,9. Avviksprognose ved årsslutt er merforbruk på kr 5,2 mill.

Avviket og årsprognosen skyldes i all hovedsak en stor økning i antall medisindispensere. I april 2023 var det 199 medisindispensere ute hos brukere, i mai 2024 er antallet 383 stk. Det er nær en dobling på ett år. I januar 2023 ble også prisen per dispenser justert fra kr 1 580 til kr 2 200. Dette gjør at estimerte utgifter i 2024 er kr 9 mill., mens budsjettet er kr 3,6 mill. På grunn av økt arbeidsmengde på flere tjenester er det ikke rom for å dekke denne posten innenfor virksomhetens budsjett. Budsjettet styrkes ikke i 1.tertial, men kommunedirektøren vil komme tilbake til dette i 2. tertial.

By- og samfunnsplanlegging

Regnskapet for tjenesteområdet by- og samfunnsplanlegging viser per 30. april 2024 et mindreforbruk på kr 0,8 mill. tilsvarende en forbruksprosent på 95,7. Dette skyldes noen merinntekter på byggesak.

Økonomisk oversikt per 30.04.2024 for By- og samfunnsplanlegging

Beløp i 1000 kr

Virksomhetsområde	Regnskap 30.04.2024	Budsjett 30.04.2024	Avvik 30.04.2024	Årsbudsjett	Avviksprognose
Beredskap og samfunnsutvikling	-5 530	-5 429	101	22 654	-1 610
Byggesak og byantikvar	3 490	3 700	209	12 485	0
Planavdelinger - Byutvikling	11 823	11 620	-203	43 075	-2 500

Tertialrapport per 30.04.2024

Virksomhetsområde	Regnskap 30.04.2024	Budsjett 30.04.2024	Avvik 30.04.2024	Årsbudsjett	Avviksprognose
Planavdelinger - Kart og digitale tjenester	5 579	6 271	692	23 623	0
Stab samfunnsutvikling	3 546	3 591	45	7 351	0
	18 908	19 752	844	109 188	-4 110

Det er ikke foreslått budsjettjusteringer for dette tjenesteområdet i 1. tertial 2024.

Beredskap og samfunnsutvikling

Regnskapet for beredskap og samfunnsutvikling per 30. april 2024 viser et merforbruk på kr 0,1 mill. Dette tilsvarer en forbruksprosent på 102,1. Avviksprognosen ved årets slutt er et merforbruk på kr 1,6 mill.

Områdeløft Hillevåg videreføres til og med 2026 i henhold til kommunestyrevedtak i [sak 114/22 Årsbudsjett 2023 og Handlings- og økonomiplan 2023-2026](#). Av rammen gjensto ubrukte midler ved årets slutt i 2023 på kr 0,465 mill. som ikke overføres til 2024. Tiltaket Vinterlys går over to år.

For å sikre kontinuiteten i arbeidet med områdeløft Kvernevik videreføres kommunes egensatsing til 2026 jf. sak i kommunestyret [sak 114/22 Årsbudsjett 2023 og Handlings- og økonomiplan 2023-2026](#). Av rammen gjensto ubrukte midler ved årets slutt i 2023 på kr 0,17 mill. som ikke overføres til 2024.

For områdesatsingen på Storhaug ble det i 2023 brukt en del midler på konsulentkjøp og andre innkjøp med mva. Inngående mva. blir ikke regnet inn i de øremerkede midlene som kan overføres, og dette medførte en reduksjon på kr 0,975 mill. Det statlige tilskuddet skal benyttes som avtalt mellom kommune og stat, og til det de er øremerket for.

Byggesak og byantikvar

Regnskapet for byggesak og byantikvar per 30. april 2024 viser merinntekter på kr 0,6 mill. Byggesak drives etter selvkostprinsippet. Driftsoverskudd avsettes til fond og er en buffer mot naturlige variasjoner som følger aktiviteten i samfunnet.

Byutvikling

Regnskapet for byutvikling per 30. april 2024 viser et merforbruk på kr 0,2 mill. Dette tilsvarer en forbruksprosent på 101,7. Årsaken er økte utgifter på kr 1,5 mill. i forbindelse med finansiering av jordkabel, samt utredning og finansiering av sjøkabel på kr 1 mill.

Avdelingen har høyt sykefravær samt flere vakante stillinger, men nye medarbeidere er ansatt og begynner i august. Områderegulering Våland er i rute.

Bymiljø og utbygging

Regnskapet for bymiljø og utbygging viser per 30. april 2024 et samlet merforbruk på kr 63,3 mill. tilsvarende en forbruksprosent på 158. Avviksprognosen for tjenesteområdet er et merforbruk på kr 89,2 mil. ved årsslutt, eksklusiv utgiftene tilknyttet flyktnings situasjonen. Budsjettet for bymiljø og

utbygging styrkes med kr 67,2 mill., som i hovedsak er overføringer fra drift til investering, se kapittelet *Forslag til vedtak inkludert budsjettjusteringer*.

Økonomisk oversikt per 30.04.2024 for Bymiljø og utbygging

Beløp i 1000 kr

Virksomhetsområde	Regnskap 30.04.2024	Budsjett 30.04.2024	Avvik 30.04.2024	Årsbudsjett	Avviksprognose
Avløp	-49 235	-74 965	-25 729	0	0
Eiendom	134 789	113 796	-20 992	286 458	-24 003
Idrett og utemiljø	148 563	141 756	-6 807	330 882	-49 214
Juridisk	4 305	4 512	207	12 638	0
Klima og miljø	-3 586	11 257	14 842	32 812	-9 700
Renovasjon	-31 068	-32 172	-1 104	0	0
Slam	-1 073	-695	379	0	0
Stab BMU	2 122	2 116	-6	15 650	0
Utbygging	18 209	5 246	-12 963	9 144	-6 300
Vann	-51 328	-62 420	-11 092	0	0
	171 698	108 432	-63 265	687 584	-89 217

Forslag budsjettjusteringer BMU

Beløp i 1000 kr

Virksomhetsområde	Beløp 2024
Eiendom	6 855
Idrett og utemiljø	46 700
Klima og miljø	9 700
Utbygging	3 900
	67 155

Eiendom

Regnskapet for eiendom per 30. april 2024 viser et merforbruk på kr 21 mill. tilsvarende en forbruksprosent på 118,4. Av avviket per april skyldes kr 11 mill. utgifter i forbindelse med bosetting av flyktninger. Det skyldes i hovedsak at kommunen leier boliger i det private markedet som fremleies med en kommunal subsidiering. Det er ellers vanskelig å peke nøyaktig på hvor avviket ligger ettersom det er store avvik mellom avdelingene internt i eiendom. Spesielt mellom formålsbygg og byggdrift, som følge av manglende interne føringer i eiendom og andre føringer som ikke er i tråd med budsjettet. Avviksprognosen ved årsslutt er et merforbruk på kr 24 mill. som følge av blant annet foreslått istandsetting av Hjalmar Johansens gate 6, renovering av huset til Rogaland rideklubb og reduserte energiinntekter. Kommunedirektøren foreslår å styrke budsjettet med kr 6,9 mill.

Ved årsslutt i fjor var det et større merforbruk som blant annet skyldtes at inntektskravet ikke ble oppfylt samt økte lønnsutgifter grunnet nyansettelser. Slik budsjettet til eiendom for 2024 ligger nå er inntektskravet mot andre direktørområder økt ytterligere med kr 77 mill. fra opprinnelig budsjett. Dersom dette viser seg å være urealistisk må utgiftssiden reduseres for at eiendom skal kunne overholde budsjetttrammen. Per 1. tertial inneholder ikke årsprognosen et merforbruk som følge av økt inntektskrav mot andre direktørområder, men kommunedirektøren vil følge situasjonene frem mot 2. tertial.

Per april er det usikkerhet knyttet til skolematordningen som følge av at man ikke har oversikt over antall påmeldte skoler før i midten av mai, og antall elever før midten av august. Skolematordningen vil kunne medføre behov for omstilling. Per 1. tertial er omfanget uavklart, men man forventer å ha mer

klarhet mot sommeren, samtidig er det knyttet usikkerhet til foreldrebetalingen som først trer i kraft i august. Budsjettet for produksjon av skolemat vil bli justeres mot budsjettet til oppvekst og utdanning.

Nettoutgiften i forbindelse med flykningssituasjonen per april er kr 16 mill. hos eiendom. Foreløpig prognose for eiendom tilsier at det ved årsslutt vil være brukt netto kr 54,5 mill. på bosetting av flykninger. Kommunedirektøren vil håndtere budsjettbehovet tilknyttet subsidiering av boutgifter til flykningene innenfor rammen av tilgjengelige integreringsmidler, se avsnittet om flykningssituasjonen under økonomisk status sentralt.

Idrett og utemiljø

Regnskapet for idrett og utemiljø per 30. april 2024 viser et merforbruk på kr 6,8 mill. tilsvarende en forbruksprosent på 104,8. Avviksprognosen for året er et merforbruk på kr 49,2 mill. hvorav kr 46,7 mill. skyldes endringer på tvers av drift og investering, mens kr 2,5 mill. skyldes formannskapsvedtak som ikke er hensyntatt i gjeldende handlings- og økonomiplan. Det gjelder formannskapet [sak 139/2021 Søknad om finansiell støtte til EM i sittevolleyball Norge, Stavanger 2025](#), formannskapet [sak 41/2024 Tour des Fjords - søknad om ekstrabevilgning](#) og formannskapet [sak 40/2024 Søknad om tilleggsbevilgning - ekstraordinært anleggstilskudd](#). Kr 0,4 mill. skyldes formannskapet [sak 60/24 Vurdering av hvorvidt kommunen bør bestille vektertjeneste for å øke trygghetsfølelsen i området rundt Byterminalen](#). Kommunedirektøren foreslår å styrke budsjettet med kr 46,7 mill., tilsvarende endringene på tvers av drift og investering.

Klima og miljø

Regnskapet for klima og miljø per 30. april 2024 viser et mindreforbruk på kr 14,8 mill. tilsvarende en forbruksprosent på -31,9. Kr 13 mill. av avviket per april er knyttet til bruken av klima- og miljøfondet. En hovedgrunn til avviket er at det går noe tid fra tilsagn om støtte blir gitt, til tiltaket er gjennomført og utbetaling av støtte finner sted, og noe av mindreforbruket er derfor relatert til anordninger fra fjoråret. Henholdsvis skyldes kr 4,9 mill. og kr 3,1 mill. anordninger fra støtteordninger til utbedring av vinduer og til kjøp av elsykkel. Fristen for å dokumentere kjøp av elsykkel gikk ut 1. mai. Etter alle utbetalingene forventes det å være kr 2,8 mill. i ubrukte midler knyttet til fjorårets ordning. Ubrukte midler omdisponeres til tilskuddsordning i 2024. Avviksprognosen er et merforbruk på kr 9,7 mill. tilsvarende foreslått økt satsing på klima- og miljøtiltak gjennom økt bruk av klima- og miljøfondet. Fristen for å sende inn dokumentasjon for utbetaling av støtte fra fjorårets vindu-støtteordning, er 1. november.

Utbygging

Regnskapet for utbygging per 30. april 2024 viser et merforbruk på kr 13,0 mill. tilsvarende en forbruksprosent på 347,1. Kr 8,7 mill. er knyttet til anleggsprosjekter som er utførere i forbindelse med investeringsprosjekter. Det forventes ingen vesentlige avvik knyttet til anleggsprosjekter ved årsslutt. Resterende avvik ligger hos byggeprosjekter og skyldes i stor grad utgifter knyttet til investeringsprosjekter som er av driftsmessig karakter. Avviksprognosen for årsslutt er et merforbruk på kr 6,3 mill. Budsjettet styrkes, som følge av utgifter til leie av lokaler til Tastaveden skole og Poppeltunet dagsenter samt utredning av skolebehov på Våland. Totalt kr 3,9 mill. Investeringsbudsjettet reduseres tilsvarende kr 3,9 mill. Driftsmidler til Akropolis mulighetsstudie på kr 2,4 mill. som ikke ble brukt i fjor foreslås ikke budsjettjustert.

Vann, avløp, slam og renovasjon

Selvkostområdene gjøres opp i tråd med gjeldende lover og forskrifter ved årets slutt mot selvkostfond. For renovasjon og slam som har et akkumulert fremførbart merforbruk, vil et eventuelt mindreforbruk i innværende år gå til tilbakebetaling av lån fra disposisjonsfond før det eventuelt settes av midler på selvkostfond.

Regnskapet for vann viser per 30. april 2024 et merforbruk på kr 11,1 mill. tilsvarende en forbruksprosent på 82,2. Merforbruket per april skyldes i hovedsak at regninger fra IVAR som vanligvis føres en måned på etterskudd, er ført for april. Lekkasje som oppsto i vinter, kan føre til økte utgifter på inntil kr 3 mill. Et eventuelt merforbruk tas fra selvkostfond. Det foreslås ikke budsjettjusteringer på nåværende tidspunkt, men kommunedirektøren følger situasjonen frem mot neste tertialrapport per 31. august 2024.

Regnskapet for avløp viser per 30. april 2024 et merforbruk på kr 25,7 mill. tilsvarende en forbruksprosent på 65,7. Store deler av merforbruket skyldes at regninger for levert avløp til IVAR som vanligvis føres en måned på etterskudd er ført for april. Samtidig har forbruket de første månedene i året vært høyere enn budsjettet i hovedsak som følge av snøsmelting og mer nedbør enn vanlig. Ved normal nedbør resten av året forventes utgiftene knyttet til IVAR å bli kr 5 mill. høyere enn budsjettet. Samtidig er det høy usikkerhet knyttet til renteutgiftene for selvkostområdet. Per første tertial forventes det at disse kan bli noe lavere enn budsjettet.

Regnskapet for slam viser per 30. april 2024 et mindreforbruk på kr 0,4 mill. tilsvarende en forbruksprosent på 154,5. Det forventes ingen vesentlige avvik ved årsslutt. I vedtatt budsjett er det budsjettet med kr 0,15 mill. i bruk av selvkostfond. Ettersom slam ikke lengre har selvkostfond, men et akkumulert merforbruk på kr 0,36 mill. budsjettjusteres fondsbruken mot andre budsjettposter.

Regnskapet for renovasjon viser per 30. april 2024 et merforbruk på kr 1,1 mill. tilsvarende en forbruksprosent på 96,6. Det forventes ingen vesentlige avvik mellom regnskap og budsjett ved årsslutt.

Innbygger- og samfunnskontakt

Regnskapet for innbygger og samfunnskontakt viser per 30. april 2024 et samlet merforbruk på kr 0,6 mill. tilsvarende en forbruksprosent på 100,5. Avviksprognosen for tjenesteområdet er et merforbruk på kr 5,02 mil. ved årsslutt. Budsjettet styrkes med netto kr 2,4 mill. som gjelder overføringer mellom investering og drift, se kapittelet *Forslag til vedtak inkludert budsjettjusteringer*.

Økonomisk oversikt per 30.04.2024 for Innbygger- og samfunnskontakt

Beløp i 1000 kr

Virksomhetsområde	Regnskap 30.04.2024	Budsjett 30.04.2024	Avvik 30.04.2024	Årsbudsjett	Avviksprognose
Innbygger- og samfunnskontakt sentralt	7 027	6 228	-800	13 714	0
Innbyggerdialog	7 598	7 745	147	41 113	-856
Kommunikasjon	4 764	4 915	150	14 391	-920
Kultur	71 696	70 955	-741	155 143	-3 745
Næring	5 876	5 941	66	43 582	0
Politisk sekretariat	5 080	5 205	125	15 299	0
Sølvberget	18 891	19 355	464	69 256	500
	120 932	120 343	-588	352 498	-5 021

Forslag til budsjettjusteringer Innbygger og samfunnskontakt*Beløp i 1000 kr*

Virksomhetsområde	Beløp 2024
Kultur	3 045
Sølvberget	-500
	2 545

Innbyggerdialog

Regnskapet for innbyggerdialog viser per 30. april 2024 et mindreforbruk på kr 0,15 mill. Dette tilsvarer en forbruksprosent på 98,1. Mindreforbruk skyldes i all hovedsak en vakant stilling. Det er forventet at avdeling innbyggerdialog totalt sett skal gå i balanse ved årets slutt, med forbehold om tilpasset drift i henhold til revidert budsjett i seksjon frivillighet.

Seksjon innbygger-service har et merforbruk på kr 0,15 mill. Dette skyldes budsjettet internfakturering, der vann, avløp og renovasjon opphører. Det meldes ingen avvik ved utgangen av året.

Seksjon frivillighet har et mindreforbruk på kr 0,5 mill. Avdelingen har mulighet å søke om statlige midler til kommunens 9 frivilligsentraler hvert år. For 2024 søkte kommunen for seint og har fått avslag på den statlige støtten. Det anslås at kommunen med dette har gått glipp av rundt kr 4 mill. i statlig støtte for 2024. Det er satt i gang interne tiltak i avdelingen, og det er forventet at seksjon frivillighet vil gå i balanse ved årets slutt.

Kommunikasjonsavdelingen

Regnskapet på kommunikasjonsavdelingen per 30. april 2024 viser et mindreforbruk på i kr 0,15 mill. Dette tilsvarer en forbruksprosent på 96,9. Vann-avløp- og renovasjon (VAR) er ikke fakturert for bistand til kommunikasjon, siden praksisen med inntektskrav mot VAR opphører. I henhold til prognosen vil dette bringe budsjettet i balanse ved utgangen av året.

Kulturavdelingen

Regnskapet på kultur per 30. april 2024 viser et merforbruk på kr 0,7 mill. Dette tilsvarer en forbruksprosent på 101,1. Avviksprognose for året er et merforbruk på kr 3,8 mill.

Utvalg for kultur, idrett og samfunnsdialog (UKIS) vedtok i [sak 41/2024 Kunst i offentlig rom – årsplan for disponering av investeringsmidler i 2024](#) en overføring mellom investering og drift av avsatte lønnsmidler til *Kunst i offentlig rom* på totalt kr 2,9 mill. da kostnadene er av driftsmessig art.

Stavanger kommune og Museum Stavanger (MUST) har en avtale om husleie for Holmeegenes. På grunn av husleieøkning, gis det en tilsvarende økning i tilskudd. Økningen utgjør kr 0,15 mill. og tas innenfor rammen på kultur. Grafisk museum har fått økte renteutgifter på kr 0,7 mill. som følge av rentenivået. Det forventes til 2. tertial med en justering på kr 0,7 mill. til MUST.

Sølvberget

Regnskapet på Sølvberget per 30. april 2024 viser et mindreforbruk på kr 0,5 mill. Det overføres kr 0,5 mill. fra drift til investering fra prosjekt *Ytringsfrihet*, da utgiftene er av investeringsmessig art. Det er forventet at Sølvberget vil gå i balanse ved årets slutt.

Stab og støttefunksjoner

Resultatoversikt 30.04.2024 for Stab og støttefunksjoner

Beløp i 1000 kr

Virksomhetsområde	Regnskap 30.04.2024	Budsjett 30.04.2024	Avvik 30.04.2024	Årsbudsjett	Avviksprognose
Innovasjon og digitalisering	-6 128	-4 708	1 421	42 612	0
Innovasjon og støttetjenester sentralt	767	3 945	3 178	11 807	0
IT	72 672	64 611	-8 061	150 925	0
Regnskap og lønn	17 993	20 504	2 511	54 774	0
Stab innovasjon og støttetjenester	28 438	32 023	3 585	76 735	0
Stavanger byarkiv	18 145	19 375	1 230	47 878	0
Kommuneadvokat	2 600	2 887	287	8 093	0
Kommunedirektør	3 065	2 726	-339	6 841	0
Anskaffelser	4 849	4 408	-441	11 982	0
Kvalitet og internkontroll	3 664	3 688	24	8 063	0
Organisasjon og forhandling	14 140	17 765	3 625	57 616	4 000
Økonomi og eierskap	10 506	10 942	436	29 647	0
Økonomi og organisasjon sentralt	805	1 158	352	3 252	0
	171 517	179 324	7 807	510 225	4 000

Forslag til budsjettjusteringer stab og støtte

Beløp i 1000 kr

Tjenesteområde	Virksomhetsområde	Beløp 2024
Innovasjon og støttetjenester	Stab innovasjon og støttetjenester	1 350
Økonomi og organisasjon	Anskaffelser	500
Totalsum		1 850

Innovasjon og støttetjenester

Regnskapet for innovasjon og støttetjenester viser per 30. april 2024 et mindreforbruk på kr 3,9 mill. Dette tilsvarer en forbruksprosent på 97,2. Avviksprognosen ved årets slutt er balanse. Årsaken til mindreforbruket er sammensatt, men det er mindreforbruk i flere avdelinger, blant annet i regnskap og lønn, i enkelte av stabsseksjonene og i innovasjon og støttetjenester sentralt. Samtidig er det foreløpig et stort merforbruk i IT-avdelingen hvor lisenskostnader er årsaken. Det er også fortsatt stor usikkerhet knyttet til kostnadene for de to store anskaffelsene av ERP-system og sak- og arkivsystem. Til tross for et foreløpig mindreforbruk i stabsområdet sett under ett, så er IT-avdelingen underfinansiert på lisenskostnader. Det forventede merforbruket på IT på kr 1,7 mill. vil i denne omgang bli finansiert av områdets øvrige mindreforbruk.

Økonomi og organisasjon

Regnskapet for økonomi og organisasjon viser per 30. april 2024 et mindreforbruk på kr 4 mill. Dette tilsvarer en forbruksprosent på 89,5. Avviksprognosen ved årets slutt er et mindreforbruk på kr 4 mill., men prognosen er usikker. Årsaken til mindreforbruket handler i all hovedsak om tiltak og prosjekter som omhandler hele organisasjonen hvor utgiftene så langt er lavere enn det som er budsjettet. Dette gjelder blant annet prosjekt heltidskultur, lederutvikling og arbeidsutprøving for egne ansatte. Det pågår nå et arbeid knyttet til vurdering av livsfasetiltak for alle ansatte samt vurderinger om utvidelse av heltidskulturprosjektet. Det forventes derfor økte kostnader på disse områdene, og vurderingen av eventuelle omdisponeringer gjøres i forbindelse med neste tertialrapport.

Organisasjon og utvikling

Innledning

Sykefraværet i kommunen øker fortsatt og er rekordhøyt. Dette er en stor utfordring for kommunen ettersom det fører til mangel på kompetanse og fordi det er svært kostbart. Det kan også medføre lavere tjenestekvalitet på en rekke områder. Det gis forsterket innsats på enkeltområder som viser lovende tall: Den nye sykefraværssatsningen i barnehagene, som startet opp i april 2023, viser at barnehagene som deltar har hatt nedgang i sykefraværet på hele 11,3 prosent. Fraværet er økende i øvrige barnehager og sykefraværet hittil i 2024 er høyere enn i 2023.

Kommunen har også jobbet hardt for å få flere faste ansatte til å jobbe heltid, spesielt innen helse og velferd. Og arbeidet viser resultater: Siden *plan for heltidskultur* ble vedtatt i 2021, har heltidsandelen for fast ansatte samlet økt med 4,2 prosentpoeng. Innenfor helse og velferd er økningen på 5,9 prosentpoeng. Satsingen er nå utvidet til fire nye virksomheter.

Det er viktig å jobbe med holdninger og kultur, for å få folk til å velge heltid. Heltidskultur var derfor ett av temaene under arbeidsmiljøuka også dette året. Arrangementet omfattet ellers flere viktige satsingsområder, som endring og omstilling, stresshåndtering, arbeidsglede og emosjonelt arbeid – alt med et forebyggende perspektiv.

Kommunen har også tatt grep for å redusere konsekvensene av uønsket atferd: Alle skoler har nå deltatt på basiskurs i forebygging og håndtering av vold og trusler. Utvalgte deltakere har i tillegg fått ekstra opplæring, og skal fungere som ressurspersoner på egen skole.

Stavanger kommune ønsker å bidra til at flere innvandrere kommer i arbeid. Kommunen har derfor startet et program der flyktninger med høy utdanning kan prøve seg i traineestillinger i administrasjonen. Dette skal hjelpe dem med å lære norsk og få erfaring fra norsk arbeidsliv. Kommunen har en ambisjon om 50 traineekandidater i 2024.

Innenfor alle tjenesteområdene letes det etter muligheter for effektivisering og kostnadsreduksjoner. Kommunen går nå til anskaffelse av to store kjernesystemer: Nytt sak-arkivsystem og ny ERP-løsning (Enterprise Resource Planning). Disse systemene skal gjøre det enklere å drive med saksbehandling, økonomistyring, ressursplanlegging og administrasjon - og bidra til videre digitalisering. Alle tjenesteområdene vil dra nytte av de nye systemene.

Ta i bruk, videreutvikle og beholde kompetanse

Kompetanseutvikling

Flere av kommunens sentrale e-læringskurs ble oppdatert i 1. tertial. Det er også utarbeidet nye kurs, blant annet *Språkprofilen – slik skriver vi i Stavanger kommune*.

Ledelse i praksis ble lansert som et nytt opplæringstilbud for ledere. Det er planlagt samlinger cirka hver femte uke, med gjennomgang av rutiner for sykefravær, rekruttering, risikovurdering (HMS) og oppfølging av resultatene fra medarbeiderundersøkelsen 10-Faktor.

Stipend for etter- og videreutdanning og stipend for bachelor ble som vanlig lyst ut i vår. Interessen for stipend er høy, og fagområder med spesiell relevans for kommunen vil bli prioritert.

Traineeprogram for flyktninger

Opplæringskontorets arbeid for arbeidslivsinkludering og -tilrettelegging har to hovedansvar: *lærlingeordningen* og *menn i helse*. Enheten administrer også det nye traineeprogrammet for flyktninger, som hadde oppstart på nyåret 2024. Programmet gir flyktninger med høy utdanning mulighet for en midlertidig traineestilling i administrasjonen i kommunen, hvor de får verdifull erfaring fra norsk arbeidsliv og mulighet til å utvikle språkferdighetene sine. Traineekandidatene plasseres i en seksjon som er relevant for utdanningen, og får faglig og sosial støtte fra en mentor. Prosjektleder fra opplæringskontoret gir nødvendig støtte til både kandidater, mentorer og ledere for å sikre en positiv opplevelse for alle. Prosjektet samarbeider tett med Flyktingtjenesten og Nav for å sikre gode rekrutteringsprosesser, og at kandidatene får økonomisk stønad i traineeprosessen. Det er vedtatt en ambisjon om 50 traineekandidater i 2024. Fire kandidater er allerede inkludert i ordningen, og en kandidat har allerede som resultat av dette fått fast jobb.

Ledelsesutvikling

Rammeverk for ledelsesutvikling skal bidra til å systematisere kommunens satsning på ledelse, og består av tre innsatsområder; individuell lederutvikling, ledelsesfordypning og ledergruppeutvikling.

I 1. tertial ble det gjennomført lederutviklingskurs for nye ledere, med 13 deltakere. Innenfor ledelsesfordypning ble det gjennomført opplæring innen teamledelse og ledelse gjennom dialog. Disse kursene hadde til sammen 50 deltakere. Det er i tillegg levert egenutviklede mini-kurs i endringsledelse til ulike interne arrangement og møter.

Konkurransesgrunnlag for anskaffelse av konsulentbistand til ledergruppeutvikling er ferdigstilt og anbudet publisert. Frist for tilbydere er satt til 16. mai.

Rekruttere kompetente arbeidstakere

Tilgangen på kvalifisert personell er i stor grad uendret for de fleste tjenesteområdene siden [årsrapport for 2023](#). Det er lav arbeidsledighet og høy konkurranse om arbeidskraft.

Kommunen driver aktiv omdømmebygging i rekrutteringssammenheng: i januar 2024 med en stand på *Karrieredagen* som Næringsforeningen arrangerte, og i februar 2024 med deltakelse på *Karriereuka* ved Universitetet i Agder. Flere av tjenesteområdene har dessuten deltatt på yrkesmesser og karrieredager lokalt ved starten av året, og kjørt rekrutteringskampanjer via sosiale medier.

Opplæringsplanen for ledere ble oppdatert i januar 2024, med e-læringskurset *Rekrutteringsprosessen i Stavanger kommune* - en introduksjon til hvordan kommunen rekrutterer. Våren 2024 ble det gjennomført digitale samlinger for ledere i flere tjenesteområder, med fordypning i ulike tema innen rekruttering. Det planlegges flere kurs i rekruttering som en del av ledernetverket *Ledelse i praksis*.

Øke arbeidsdeltakelsen

Heltidskultur

Konkrete mål for arbeidet med heltidskultur i Stavanger kommune er fastsatt i [Plan for heltidskultur 2022-2034](#). Ved utgangen av april var heltidsandelen for fast ansatte 70,7 prosent i kommunen samlet, og 51 prosent i helse og velferd. Dette innebærer en økning i heltidsandelen på henholdsvis 4,2 og 5,9 prosentpoeng siden plan for heltidskultur ble vedtatt i 2021.

Åtte piloter startet opp i tjenesteområdet helse og velferd i 2023. I løpet av det første året kartla ledere og ansatte i pilotene ulike aktiviteter, arbeidsprosesser og kompetanse- og bemanningsbehov. Dette ga grunnlag for nye bemanningsplaner, med arbeidstidsordninger som gir økt heltidsandel. Fem av de åtte pilotene har i 1. tertial iverksatt årsplan og turnus med langvakter basert på dette arbeidet. Den nye måten å arbeide på er framdeles i en tidlig fase, men pilotene ser en positiv effekt både for brukere og ansatte. I tillegg er behovet for småstillinger på den enkelte avdeling redusert.

I 1. tertial ble satsingen utvidet til fire nye virksomheter. To av disse er tidligere pilotavdelinger som nå har koblet på hele virksomheten. Stavanger kommune er i tillegg blitt medlem i det KS-initierte [Tørn-nettverket](#).

Prosjektet har i 1. tertial brukt mye tid på å følge opp og bistå de eksisterende og nye pilotene i prosessen. Å arbeide med holdninger og kultur er framdeles viktig for å øke heltidsandelen. Heltidskultur var også i år tema på arbeidsmiljøuka.

Livsfaseorientert personalpolitikk

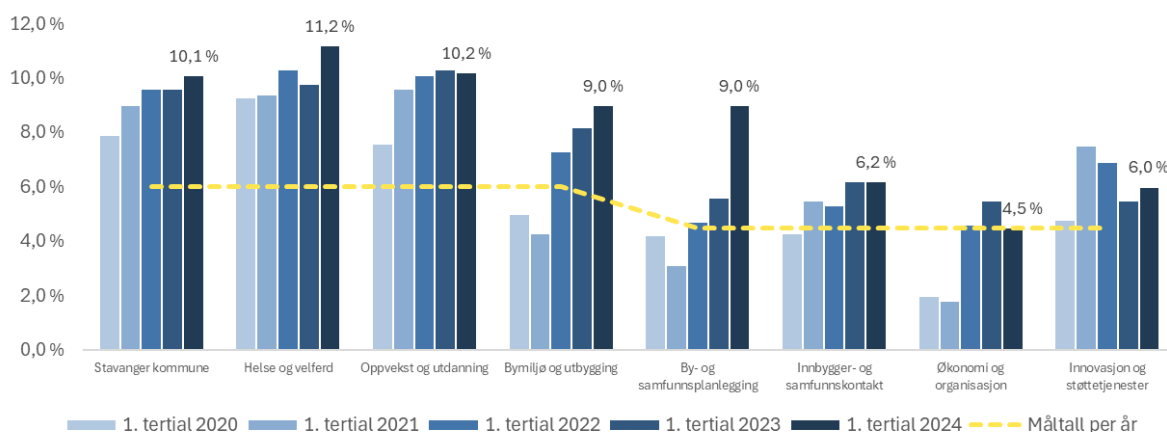
Kommunen har mål om en personalpolitikk som er tilpasset den enkelte medarbeiders behov i ulike faser av livet. Overordnede prinsipper for en mer livsfaseorientert personalpolitikk ble drøftet med hovedtillitsvalgte i februar, og er nå gjeldende. Oversikt over eksisterende ordninger rettet mot ansatte i ulike livsfaser samt eventuelle nye tiltak, skal sammenfattes og tilgjengeliggjøres for ledere og medarbeidere på en egen temaside på intranett til sommeren.

Sykefravær

Sykefraværet i kommunen har vært økende de 10 siste årene, jamfør [årsrapport for 2023](#).

Figuren under viser at det i 1. tertial var et samlet sykefravær i Stavanger kommune på 10,1 prosent, noe som er 0,5 prosentpoeng høyere enn samme periode i 2023 og 2,2 prosentpoeng høyere enn i 2020.

Tertialrapport per 30.04.2024

Figur 1 Sykefravær 1. tertial i 2020-2024 for kommunen samlet og per tjenesteområde

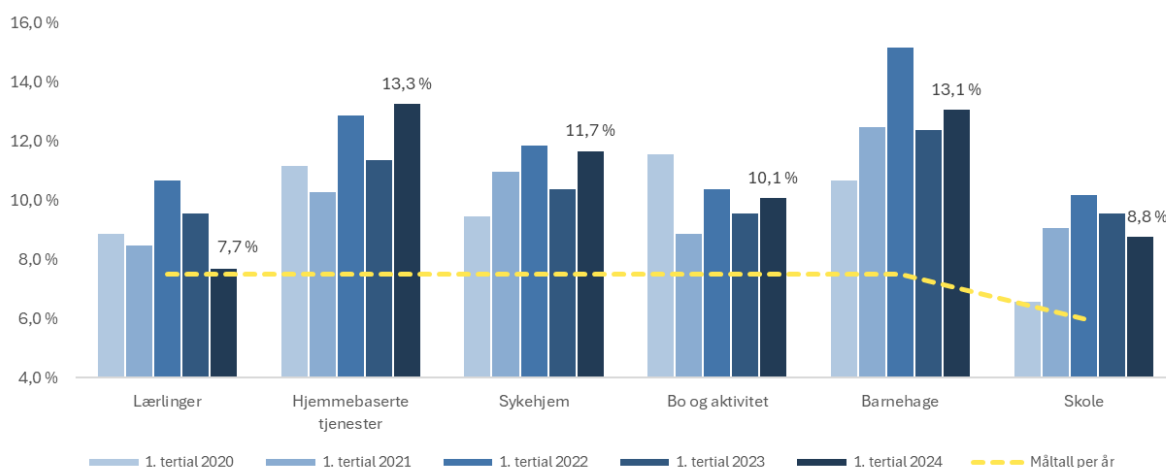
Utviklingen i Stavanger kommune følger samme trend som ASSS-kommunene (merk at ASSS-kommunene rapporterer tall per kvartal.) I perioden fra første kvartal 2020 til første kvartal 2024 hadde Stavanger en økning på 1,6 prosentpoeng i sykefraværet. Andre kommuner, som for eksempel Oslo og Fredrikstad, hadde en økning på henholdsvis 0,9 og 1,7 prosentpoeng. Dette, sammen med årstall for ASSS-kommunene, viser at Stavanger kommune i stor grad følger den samme utviklingen som øvrige ASSS-kommuner, med en økning i sykefraværet.

Sykefraværstatistikk fra Nav og Statistisk sentralbyrå for 1. kvartal 2024 foreligger ikke før 30. mai, men som nevnt i årsrapporten viser tall fra Nav at det innen legemeldt sykefravær har vært en vesentlig økning innen diagnosegruppene lettere psykiske lidelser og allment og uspesifiserte diagnoser som slapphet/tretthet. Sistnevnte kan knyttes til mulige ettervirkninger av korona. De tre største diagnosegruppene i kommunal sektor: psykiske lidelser, muskel- / skjelettlidelser og allmenne/ uspesifiserte lidelser utgjør 2/3 av alle tapte dagsverk i Stavanger kommune.

Bymiljø og utbygging overtok kommunale foretak i 2021, og fikk dermed overført nye yrkesgrupper. Dette har medført et høyere sykefravær, og oppjusterte måltall for sykefravær. Kommunens tjenesteområder er av ulik størrelse, og i områder med færre ansatte, som eksempelvis by og samfunnsplanlegging, kan tilfeldige variasjoner gi større utslag i statistikken.

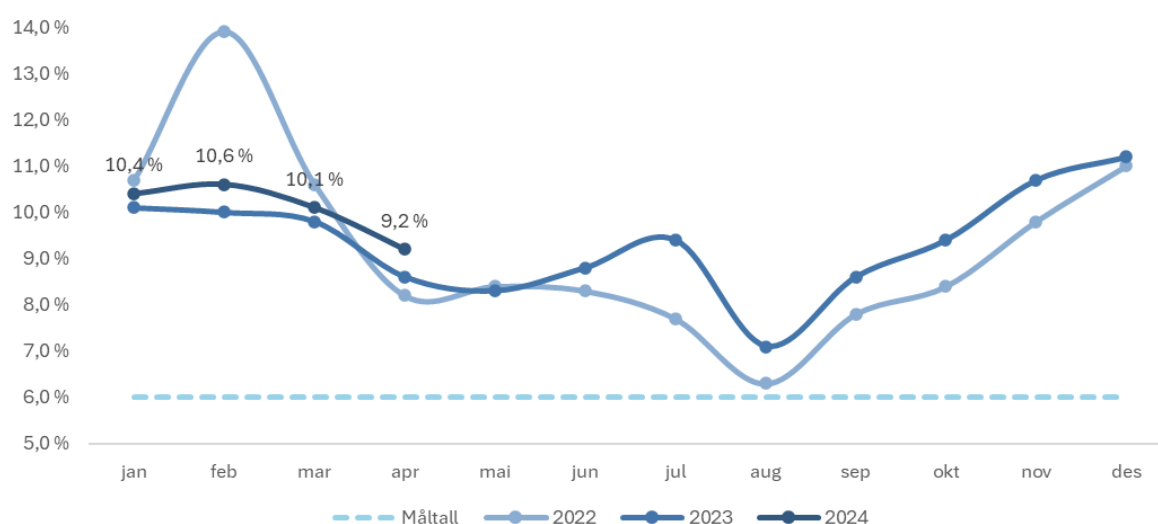
Figur 2 under viser sykefravær for de største virksomhetsområdene, samt lærlinger. Lærlinger har en nedgang i sykefraværet sammenliknet med tidligere perioder. Barnehageområdet har et høyere fravær sammenliknet med 2023 og har fra og med 2020 hatt et stigende sykefravær. Skolene har lavere sykefravær sammenliknet med samme periode i 2023, samtidig som sykefraværet i et langsiktig perspektiv og over flere år har steget gradvis. Hjemmebaserte tjenester og sykehjem har den største økningen fra samme periode i fjor, men ligger samtidig på nivå med 1. tertial i 2022. Bo og aktivitet har hatt et mer stabilt fravær over tid.

Tertialrapport per 30.04.2024

Figur 2 Samlet sykefravær 1. tertial 202-2024 for lærlinger og de største virksomhetsområdene

Figuren under viser utviklingen i sykefravær for kommunen samlet per måned. Sykefraværet for januar til og med april ligger på et høyere nivå sammenlignet med fjoråret. Folkehelseinstituttet melder at influensabølgen i 2024 var over i april. Sykefraværet forventes å avta i perioden framover, når risiko for influensa reduseres i tråd med normale sesongvariasjoner.

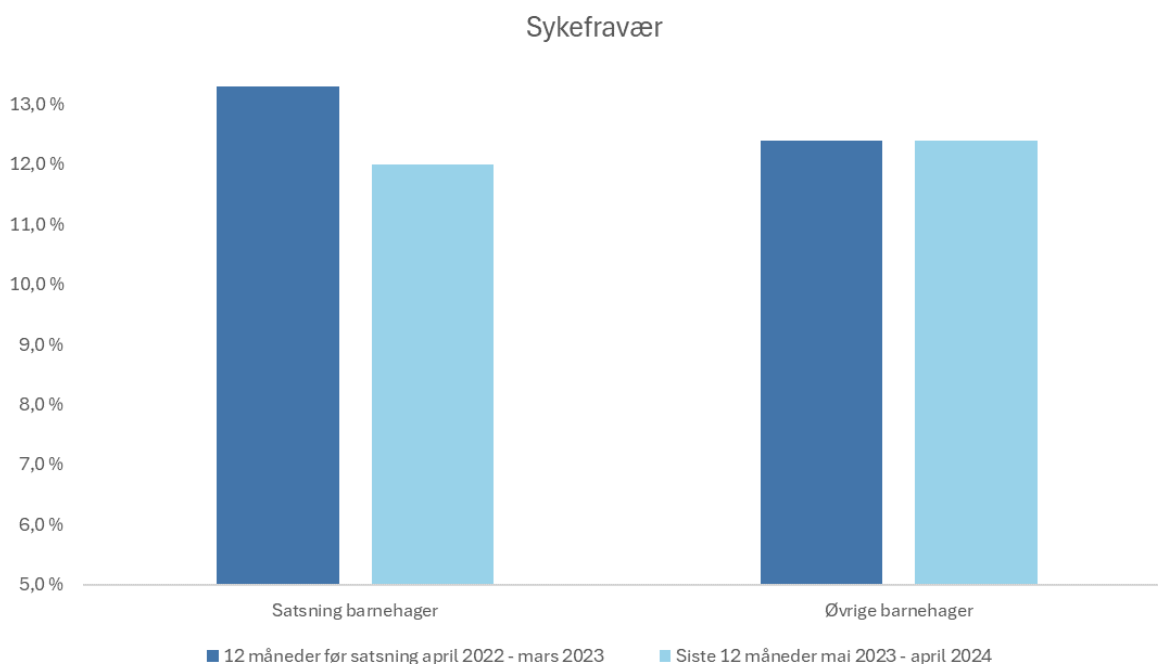

Figur 3 Sykefravær i Stavanger kommune, måned for måned. Tall fra februar-april 2024 er foreløpige. Tallene for 2024 er sammenliknet med 2022 og 2023.

Langtidsfraværet i 1. tertial var 7 prosent. Det er 0,7 prosentpoeng høyere enn samme periode i 2023. Korttidsfraværet var på 3,1 prosent og 0,3 prosentpoeng lavere enn i 2023.

Forsterket sykefraværsatsing

I 2019 startet kommunen opp et sykefraværsprosjekt. De virksomhetene som deltok i prosjektet, kan fortsatt vise til lave fraværstall. Med utgangspunkt i erfaringene fra sykefraværsprosjektet ble en ny sykefraværsstrategi startet opp i april 2023. Barnehagene som deltar viser en nedgang i sykefraværet på 11,3 prosent. Disse barnehagene har også en nedgang i fraværet som har gått over maksdato for sykepengerettigheter. Øvrige barnehager har et omtrent uendret sykefravær i perioden, samtidig som de har en økning i fraværet over maksdato for sykepengerettigheter.

Figur 4 Sykefravær i barnehager som deltar i satsingen 12 månedene før satsingen og de siste 12 månedene i satsingen, sammenlignet med øvrige barnehager

Satsingen på sykehjemsområdet, hvor Nav arbeidslivssenter bistår, viser så langt ingen nedgang i sykefraværet, og følger samme utvikling som øvrige sykehjem. I motsetning til barnehageområdet, bistår Nav arbeidslivssenter i mindre grad med oppfølging av enkeltsaker. Det jobbes derfor nå med erfaringsutveksling og læring mellom barnehage- og sykehjemsområdet.

Det er gjort et omfattende revideringsarbeid av sykefravær rutiner i 1. tertial - spesielt med rutiner for utprøving og omplussing på grunn av helseutfordringer.

[En ny temaside om sykefravær på intranett](#) er også på plass. Nettsiden skal gjøre det enklere for både ledere og ansatte å finne informasjon om blant annet sykefravær rutiner.

Utvikle bedre måter å jobbe på

Innovasjon

Innovasjonsdagen

Innovasjonsdagen fortsetter å fungere som et viktig virkemiddel for å støtte opp under og styrke kommunens innovasjonskultur. I år ble det for andre gang gjennomført en fysisk innovasjonsdag i to deler, en faglig del med foredrag og en praktisk del med tverrfaglig gruppearbeid. Målet med dagen var å bygge videre på kunnskapen og erfaringene fra innovasjonsdagen i 2023. Tematikken var derfor rettet mot innsiktsfasen av innovasjonsprosessen. Deltakerne fikk mulighet til å utforske og anvende ulike verktøy som er relevante for denne fasen. En digital versjon av arrangementet er også gjort tilgjengelig for alle ansatte.

Innovasjonsmidler

Stavanger kommune har i flere år prioritert midler for å stimulere til innovasjonsprosjekter. I 2023 ble det tildelt kr 2,5 mill. fordelt på fem prosjekter av denne typen, og alle er nå gjennomført.

Vitenhagen ved Nylund skole har sammen med ByAuk Storhaug videreutviklet den gamle skolehagetenkingen. Vitenhagen skal bidra til å skape en levende og utforskende naturfagundervisning, med temaer som helsefremmende kosthold og et regenerativt landbruk.

Eg vil ha praksis i Stavanger kommune er et forprosjekt som skal planlegge oppstarten av et praksiskontor. Praksiskontoret skal blant annet kvalitetssikre kommunens veiledningskompetanse for sykepleie-, vernepleie-, ergoterapi-, fysioterapi- og sosionomutdanningen på tvers av virksomhetene, sikre at det finnes nok praksisplasser og bidra til at Stavanger kommune framstår som en attraktiv arbeidsgiver.

Flåtestyring er et prosjekt for utvikling av programvare for lettere og mer innovativt vegvedlikehold. Prosjektet dekker i første omgang vinterberedskap og logistikk.

Ungjobb - tjenesteutvikling har bakgrunn i økende søkermasse til sommerjobber i Stavanger kommune. Prosjektet kartlegger hvordan tjenesten kan effektiviseres og digitaliseres for å bedre ungdommen sine muligheter i arbeidslivet.

Forlatt skatt er en ny arbeidstreningsgruppe hos arbeidstreningscenteret som skal jobbe med gjenvinning av møbler og inventar fra kommunale dødsbo og fra-/utflyttinger.

I år er det på ny tildelt 2,5 millioner i innovasjonsmidler til fem prosjekter. By- og samfunnsplanlegging har startet opp prosjektet *innsyn i trærnes hemmeligheter gjennom kartets fortrefelighet*, mens bymiljø og utbygging skal gjennomføre pilotprosjektet *smart treregister*. I oppvekst og utdanning er det gitt midler til prosjektene *hjernevennlig skolehverdag*, *laget rundt elevene* (Vardeneset skole) og *fleksibel opplæring ved bruk av digitale verktøy*.

EU-prosjektet NEB-STAR

I april 2024 markerte kommunen at det treårige EU-prosjektet [NEB-STAR](#) (New European Bauhaus – Stavanger) har kommet halvveis. Prosjektet har i denne perioden:

- Tatt i bruk Barcode som verktøy for å visualisere byutvikling på en ny måte.
- Tatt i bruk Impact Modell til NTNU som verktøy for effektmåling.
- Tatt i bruk Urban Beloning for steds-identitet.
- Gjennomført to kvikktester i Pedersgata og på Site 4016.
- Inkludert FutureBuilt som et verktøy i prosjektet.

Som en del av NEB-STAR deltar Stavanger kommune sammen med seks andre kommuner i prosjektet [RE-take](#), ledet av Æra. Prosjektet belyser kommunenes rolle i overgangen fra engangsemballasje til sirkulære løsninger, og kan ha stor overføringsverdi til andre sirkulære løsninger.

Digitalisering

Nytt sak-arkivsystem

I desember 2023 lyste Stavanger kommune ut konkurranse om anskaffelse av nytt sak-arkivsystem - ett av de sentrale kjernesystemene i kommunen. Det er et stort og viktig anskaffelses- og digitaliseringsprosjekt som berører alle tjenesteområdene i kommunen - og som vil påvirke videre digitalisering.

I løpet av 1. tertial 2024 har prosjektgruppen tatt imot tilbud, gjennomført demonstrasjoner med tre leverandører og evaluert besvarelsene. Det blir forhandlinger med leverandørene i mai, og kommunen tar sikte på å tildele kontrakt i juni.

Ny ERP-løsning

I 1. tertial 2024 har Stavanger kommune jobbet videre med utarbeidelse av konkurranseunderlaget for anskaffelse av ny ERP-løsning (Enterprise Resource Planning), et annet av kommunens kjernesystemer. Også denne anskaffelsen vil berøre alle tjenesteområdene, og er derfor et omfattende prosjekt. Det er et langvarig perspektiv på avtalen, og for å sikre at kommunen treffer på kravspesifikasjonen har alle anbudsdokumentene vært på høring i leverandørmarkedet. Det kom flere gode innspill som sikrer forankring og samspill med leverandører av ERP-systemer til kommunal sektor. Etter bearbeidelse av innspillene vil kommunen kunngjøre konkurransen.

Digital portal for planer, høring og medvirkning

Alle kommunens planer og høring er nå tilgjengelig på www.stavangerplaner.no. Her kan innbyggere, folkevalgte og næringsliv lettere finne hvilken reguleringsplan som gjelder der de bor, og hva som er kommunens vedtatte strategier for samfunnsutviklingen.

I portalen er det mulig å søke på ulike temaer, for eksempel *klima og miljø*, eller søke etter planer som er på høring akkurat nå. Det vil snart bli mulig å abonnere på tema eller områder man er spesielt interessert i. Løsningen vil i tillegg være et godt verktøy for å effektivisere intern saksbehandling av høringsinnspill.

Datasjø

De tre prosjektene, *Min side*, *Lavkodeverktøy* og *Datasjø*, bidrar til økt digitaliseringstakt. I 1. tertial 2024 har flere utfordringer blitt løst på tvers av disse prosjektene, blant annet vedtak fra bystyret om behovsprøvd gratis skolemat og fritidskort.

I perioden har *datasjø* satt i produksjon første versjon av rapport for heltidskultur, nye rapporter for legevaktløsningen med oversikt over vaktlistene og oppholdstid, opptaksverktøy for barnehager og delløsninger for bymiljø og utbygging eiendom.

I ny rapport fra KS Program for storbyforskning (PwC, mars 2024) blir Stavanger kommunes satsning på deling av data og datasjø positivt omtalt:

«Stavanger kommune har arbeidet med datadeling gjennom å starte med å samle og tilgjengeliggjøre data i datasjøen, og samtidig synliggjøre data gjennom dataportalen. Dette har gitt dem en unik

posisjon blant kommunene, der mange ser til det de har gjort, og bruker Stavanger kommune som et eksempel på hvordan man kan lykkes med digitalisering.»

Bygge gode arbeidsfelleskap

Opplæring vold og trusler i skoleområdet

Stavanger kommune skal følge krav til systematisk HMS-arbeid, og sørge for nødvendig opplæring i forebygging og håndtering av vold- og trusselsituasjoner. Alle skoler har høsten 2023 og våren 2024 deltatt med to til seks ansatte på basiskurs i forebygging og håndtering av utfordrende adferd. Utvalgte deltakere har fått et påbyggingskurs over tre dager, og skal fungere som ressurspersoner på egen skole. Ressurspersonene kan bidra med å trene egne kollegaer, og vedlikeholde kompetansen fra basiskurset. Rammeavtalen med kursleverandøren gir mulighet til å sette opp kurs etter hvert som skolene melder inn opplæringsbehov.

Kursleverandøren har gjennomført totalt 28 kursdager ved ulike enheter i Stavanger kommune. Dette inkluderer også skoleområdet.

Digital risikovurdering på styringsplattformen

En ny modul for risikovurderinger lanseres nå på styringsplattformen. Modulen kan brukes til ulike risikokategorier, som HMS, beredskap og informasjonssikkerhet. Modulen inneholder også forhåndsdefinerte hendelser innen HMS. Målet er at digital risikovurdering skal bidra til å effektivisere gjennomføringen av risikovurderinger. Løsningen vil kunne bidra til at arbeidsgiver får mer samlet kunnskap om risiko, identifisere trenger og gjøre det mulig å spore endringer i risikobildet over tid.

Emosjonelt arbeid

Emosjonelle belastninger er en vesentlig HMS-risiko for mange ansatte i kommunal sektor. Økt oppmerksomhet på emosjonelle krav kan derfor påvirke sykefraværet. Bedriftshelsetjenesten tilbyr nå opplæring i to verktøy kalt kollegastøtte og defusing. Disse kan bidra til et helsefremmende arbeidsmiljø på arbeidsteder der ansatte møter høye emosjonelle krav.

Arbeidsmiljøuka

Arbeidsmiljøuka ble gjennomført i uke 17. Dette er et årlig arrangement som skal øke kunnskapen om helse, miljø og sikkerhet (HMS) og synliggjøre betydningen av et godt arbeidsmiljø-arbeid. Arrangementet besto av digitale foredrag med refleksjonsoppgaver som alle arbeidsplasser kunne benytte seg av. Årets tema støttet opp om kommunens overordnede HMS-satsinger, og to av foredragene var en videreføring av fjorårets tema om emosjonelt arbeid og heltidskultur. Andre foredrag handlet om endring og omstilling, stress, skam og anerkjennelse og arbeidsglede.

Årets arbeidsmiljøpris gikk til Mastrabarnehagene. Virksomheten har hatt særlig oppmerksomhet på psykososialt arbeidsmiljø og psykologisk trygghet som del av arbeidsmiljøarbeidet. Utmerkelsen var på kr 20 000 skal brukes til arbeidsmiljøtiltak.

Opplæring for medlemmer av arbeidsmiljøutvalgene

Stavanger kommune er organisert med ett hovedarbeidsmiljøutvalg og syv arbeidsmiljøutvalg. Medlemmer til utvalgene blir i partallsår valgt for en toårsperiode. I forbindelse med nyvalg arrangerer arbeidsgiver en fellesopplæring for alle medlemmer

Akan-opplæring

Stavanger kommune har som mål å forhindre at ansatte utvikler rusmisbruk og -avhengighet, tilby støtte og motvirke negative effekter av rusmisbruk på arbeidsmiljøet. I samarbeid med AKAN-kompetansesenter er det gjennomført to opplæringstiltak våren 2024, med tema *rus og arbeidsliv og den nødvendige samtalen*. Tredje og siste webinar i rekken arrangeres 7. mai med temaet *spill og illegale rusmidler*.

Medarbeiderundersøkelsen 10-faktor

Medarbeiderundersøkelsen 10-faktor ble gjennomført i perioden 15. februar til 8. mars. Målgruppe for undersøkelsen var fast ansatte, midlertidig ansatte og vikarer. Lærlinger, ekstravakter og ansatte i ulønnet permisjon var ikke en del av kartleggingen. Rekordoppslutning om undersøkelsen resulterte i en samlet svarprosent på 81,6 prosent.

Resultatene fra undersøkelsen ble gjort tilgjengelig for alle lederne i styringsplattformen 18. mars. Innen utgangen av juni skal ledere og ansatte sammen ha valgt ut 1-2 faktorer som de skal jobbe videre med. Hver enkelt arbeidsplass skal lage egne handlingsplaner med konkrete tiltak som oppfølging av medarbeiderundersøkelsen.

Framtidens arbeidsplasser

Prosjektet *Framtidens arbeidsplasser* har utredet og vurdert hvordan ulike kontorløsninger påvirker bærekraftig arealbruk, økonomi, arbeidsmiljø, samt effektivitet, produktivitet og nyskaping. Det utarbeides nå forslag til nytt arbeidsplasskonsept. Det er enda ikke besluttet hvilket konsept kommunen skal velge, men prosjektet skal etter planen ferdigstilles 3. kvartal 2024. Tillitsvalgte og vernetjenesten deltar i arbeidet.

Prøveprosjekt 6-timersdag

Prøveprosjektet med 6 timers dag (30 timers arbeidsuke) gjennomføres i Gullfaks barnehage. Prosjektet startet i august 2023, og gjelder for barnehageårene 2023-2024 og 2024-2025.

I kommunestyrets behandling av *Handlings- og økonomiplan 2024 – 2027*, [sak 63/2023 Årsbudsjett 2024 og Handlings- og økonomiplan 2024-2027](#), ble kommundirektøren bedt om å fremme en sak som skisserte en mulig avslutning av prøveprosjektet. Saken om mulig avvikling ble behandlet i formannskapet i februar, [sak 30/24 Mulig avvikling av prøveprosjekt 6-timers dagen](#). Det ble der vedtatt at prøveprosjektet skal gjennomføres ut barnehageåret 2024-2025.

Følgeforskningen av prosjektet gjennomføres som planlagt.

Finansieringen til prøveprosjektet ble fjernet i *Handlings- og økonomiplan 2024 – 2027*, og innarbeides derfor i 1. tertial.

Rammen til prøveprosjektet i prosjektperioden er kr 7,2 mill. Kr 1,3 mill. ble brukt i 2023. Det avsettes kr 3,6 mill. i 2024 og ytterligere kr 2,3 mill. i 2025.

Årsverk og vikarer

Ved utgangen av april 2024 var det til sammen 10 102 årsverk i Stavanger kommune. Dette inkluderer fast ansatte, vikarer, lærlinger og ansatte i lønnet permisjon. I tillegg kommer ansatte på timelønn (ekstrahjelp/ringevikarer) og innleide fra vikarbyrå.

Tabellen under viser antall årsverk ved utgangen av april, og endringen fra samme tidspunkt i fjor.

Årsverk ansatte	Årsverk 30. april 2023	Årsverk 30. april 2024	Endring i årsverk	Endring i prosent
Fast ansatte	8528	8857	329	3,9 %
Vikarer/midlertidige ansatte	1220	1245	25	2,0 %
Stavanger kommune samlet	9748	10 102	354	3,6 %
Av total sum utgjør ansatte i lønnet permisjon	234	257	23	9,9 %

Tabell 1 Antall årsverk 1. tertial 2023 og 2024 fordelt på ulike stillingsgrupper og i lønnet permisjon

For kommunen samlet var det i dette kvartalet 354 flere årsverk enn i samme tertial i fjor, noe som tilsvarer en økning på 3,6 prosent.

Årsverk ansatte	Årsverk 30. april 2023	Årsverk 30. april 2024	Endring i årsverk	Endring i prosent
Bymiljø og utbygging	833	882	49	5,8 %
By- og samfunnsplanlegging	118	122	3	2,9 %
Innbygger- og samfunnskontakt	180	186	6	3,1 %
Helse og velferd	3372	3489	117	3,5 %
Oppvekst og utdanning	4725	4914	189	4,0 %
Stab og støtte	307	315	8	2,7 %
HTV	22	24	2	8,7 %
Lærlinger	190	170	-20	-10,4 %
Stavanger kommune samlet	9748	10 102	354	3,6 %

Tabell 2 Antall årsverk 1. tertial 2023 og 2024 fordelt på tjenesteområder

Oppvekst og utdanning har hatt en samlet økning på 189 årsverk siden samme tertial i fjor. Økningen har primært vært på grunnskolen (90 årsverk), ved Johannes læringscenter (23 årsverk) og på barnehageområdet (46 årsverk).

Helse og velferd har hatt en samlet økning på 117 årsverk siden tilsvarende tertial i fjor. Økningen har vært i bo og aktivitet (30 årsverk), sykehjem (26 årsverk), flyktningtjenesten (15 årsverk), dagsenter og avlastning (13 årsverk) og hjemmebaserte tjenester (3 årsverk).

Bymiljø og utbygging hadde 49 flere årsverk enn samme tertial i fjor. Det meste av økningen var innenfor eiendom (43 årsverk).

Økningen i årsverk ved Johannes læringscenter og flyktningtjenesten skyldes i hovedsak økt aktivitet knyttet til ukrainske flyktninger.

Virksomhetsstyring, internkontroll og kvalitet

Innledning

Virksomhetsstyring er summen av kommunens aktiviteter for å sikre måloppnåelse, etterlevelse av regler, helhetlig kvalitet og ønsket utvikling.

I 1. tertial er det utarbeidet et nytt styringsdokument for internkontroll. En ny digital løsning for gjennomføring av risikovurderinger er utviklet i *Styringsplattformen*. Det vil bli implementert i hele organisasjonen i løpet av 2024.

Antall meldte hendelser i avvik- og forbedringssystemet *Si ifra!* har økt med 18 prosent sammenlignet med samme periode i 2023. 5 prosent av hendelsene er forbedringsforslag. Flest hendelser er knyttet til vold og trusler. Det er store forskjeller mellom tjenesteområdene når det gjelder hendelsenes alvorlighetsgrad.

Virksomhetsstyring

I Stavanger kommune bruker vi *Styringsplattformen* som verktøy for virksomhetsstyring. Verktøyet er under kontinuerlig utvikling og gir kommunedirektøren og ledere en helhetlig oversikt over mange områder, for eksempel økonomi, sykefravær og avvik. I tillegg gjør systemet oss i stand til å levere utfyllende statistikk og rapportere helhetlig og effektivt. Vi ser blant annet aggregerte resultater av statistikker, som kan brukes til målrettet forbedring og tiltak.

I 1. tertial har det kommet på plass en ny løsning for gjennomføring av risikovurderinger direkte i *Styringsplattformen*. Den vil gi ledere på alle nivå en bedre oversikt over gjennomførte risikovurderinger og et samlet risikobilde, og effektiviserer kommunens arbeid med helhetlig risikostyring. Dette er et viktig bidrag til en risikobasert internkontroll i kommunen. Målet er at alle virksomheter skal gjennomføre minst en risikovurdering innen 2024.

Internkontroll

I 1. tertial vedtok kommunedirektøren et nytt styringsdokument for internkontroll. Dokumentet beskriver administrasjonens helhetlige styringssystem for internkontroll. Det formulerer felles minsteforventninger til alle lederes arbeid med internkontroll, uavhengig av fagområde eller organisatorisk tilhørighet.

I tiden framover vil styringsdokumentet gjøres kjent i organisasjonen, og en implementeringsplan er under utarbeidelse.

Internrevisjon

I 1. tertial ble det laget en plan for internrevisjoner på HMS-området. Totalt skal fire virksomheter internrevideres i løpet av året. I 2024 er det satt søkelys på virksomheter med arbeidstakere som tilbringer stor del av arbeidstiden utenfor eget arbeidssted. Dette kan skape utfordringer for lederes oppfølging av helse, miljø og sikkerhet (HMS).

Utvalgte virksomheter i 2024 er:

- Kulturskolen
- Skolehelsetjenesten
- Renhold
- Hundvåg og Storhaug hjemmebaserte tjenester

I 1. tertial ble kulturskolen internrevidert. Virksomhetene får tre måneders frist på å besvare pålegg og forbedringspunkter. Internrevisjonsrapportene følges opp i relevant arbeidsmiljøutvalg (AMU), og deretter i samlesak til hovedarbeidsmiljøutvalget (HAMU).

Tilsyn

Tilsynsmyndighet	Tilsynsobjekt
Arbeidstilsynet	Tilsyn ved 2 sykehjem
Branntilsyn	Tilsyn ved 4 skoler, 2 barnehager, 1 sykehjem, 2 bydelshus, 1 museum, 1 idrettsbygg og 3 boliger/bofellesskap
El-tilsyn	7 ved bofellesskap, 5 ved kommunal bolig
Miljørettet helsevern	Tilsyn ved 1 skole, 7 barneboliger/avlastning og 30 bofellesskap

Tabell 1 Oversikt over gjennomførte tilsyn i 1. tertial 2024

Forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroll

Formålet med forvaltningsrevisjoner er å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak. Kontrollutvalget utarbeider en plan over hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner i.

Tabell 2 presenterer status per 1. tertial 2024.

Tertialrapport per 30.04.2024

Forvaltningsrevisjoner	
Planlagt/under gjennomføring	Merknad
Styring av investeringsprosjekter	Rapport forventes levert vår 2025
Forvaltningsrevisjon – barnevern	Rapport forventes levert høst 2024
Bærekraftig arealforvaltning	Rapport forventes levert vår 2025
Barn i lavinntektsfamilier	Rapport forventes levert september 2024
Kommunale boliger	Rapport forventes levert sommer 2025
Klimamål	Rapport forventes levert november 2024
Risiko- og vesentlighetsvurdering (ROV)	Rapport forventes levert vår 2024
Til oppfølging/politisk behandling/avsluttet	Merknad
Grunnskolenes håndtering av bekymringsfullt skolefravær	Oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapporten til behandling i kommunestyret 20. februar 2023 (sak 23/2023). Følges opp våren 2024.
Aktivering av unge sosialhjelpsmottakere	Rapport til behandling i kommunestyret 24. april 2023 (sak 40/2023). Til politisk behandling i bystyret 19. februar 2024. Bystyret tar saken til orientering, men ber om ytterligere redegjørelse.
Informasjonssikkerhet	Rapport til politisk behandling 19. juni 2023 (sak 73/2023) Oppfølging etter 6-8 mnd. Ble politisk behandlet i bystyret 19. februar 2024. Avsluttet.
Psykisk helse barn og unge	Rapport til behandling i bystyret 18. desember 2023. (sak 57/2023). Oppfølging etter 6-8 mnd.
Skolemiljø/mobbing	Rapport til behandling i bystyret 18. desember 2023. (sak 56/2023). Oppfølging etter 6-8 mnd.

Eierskapskontroll	
Planlagt/under gjennomføring	Merknad
Lyse as	Forvaltningsrevisjon med eierskapskontroll. Rapport forventes levert mai/juni 2024
IVAR	Kontrollutvalget vil invitere med alle eierkommunene i denne eierskapskontrollen. Rapport forventes levert sommer 2025
Til oppfølging/politisk behandling/avsluttet	Merknad
Rogaland brann og redning IKS	Oppfølging av tidligere gjennomført eierskapskontroll. Behandlet i bystyret 20. november 2023. Bystyret sender saken i retur til Kontrollutvalget. Stavanger kontrollutvalg ber Rogaland brann og redning IKS om en ny tilbakemelding når funn og observasjoner er lukket per 1. juni 2024. Saken skal behandles i Kontrollutvalget 17. juni 2024.

Tabell 2 Forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller – status 1. tertial 2024

Kvalitet

Avvik, læring og forbedring

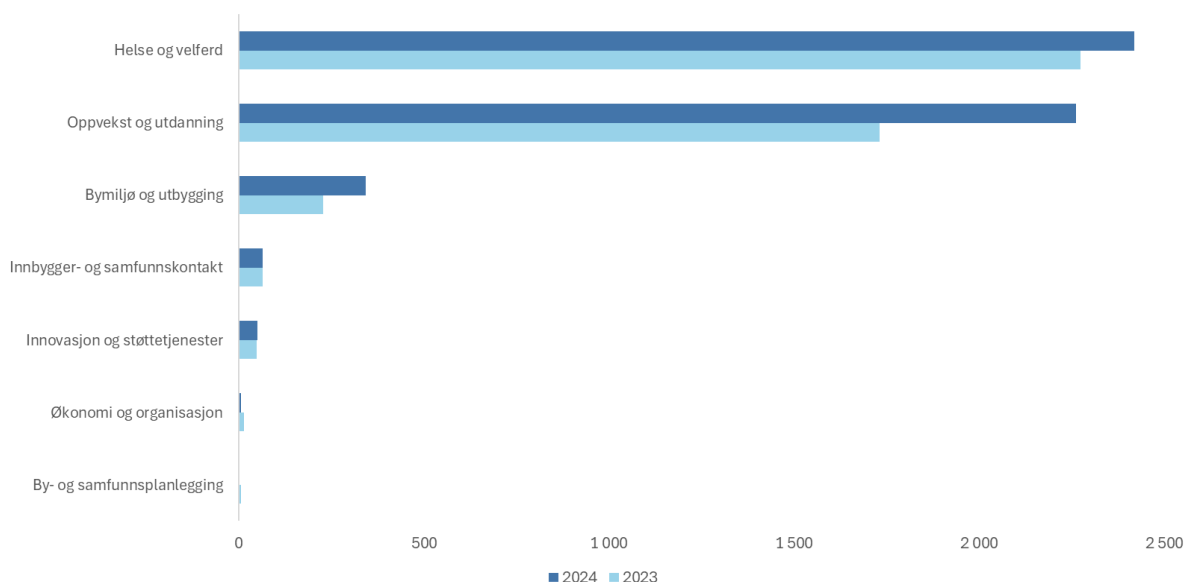
Si ifra! er kommunens løsning for å melde inn hendelser. En «hendelse» kan være et avvik, som for eksempel et lovbrudd eller en belastende situasjon, eller et forslag til forbedring eller endring. Innmeldte hendelser brukes som grunnlag for utarbeidelse av risikovurderinger og målrettede forbedringstiltak. Status rapporteres i ulike fora (for eksempel arbeidsmiljøutvalg), avhengig av hendelsestype og alvorlighetsgrad.

Økning av registrerte hendelser

Per 1. tertial 2024 ble det registrert totalt 5 145 hendelser i *Si ifra!*, hvorav 273 var forbedringsforslag (5 prosent). Antallet registrerte hendelser har økt med 18 prosent sammenlignet med samme periode i 2023. Figur 1 viser at økningen har kommet innenfor de største tjenesteområdene.

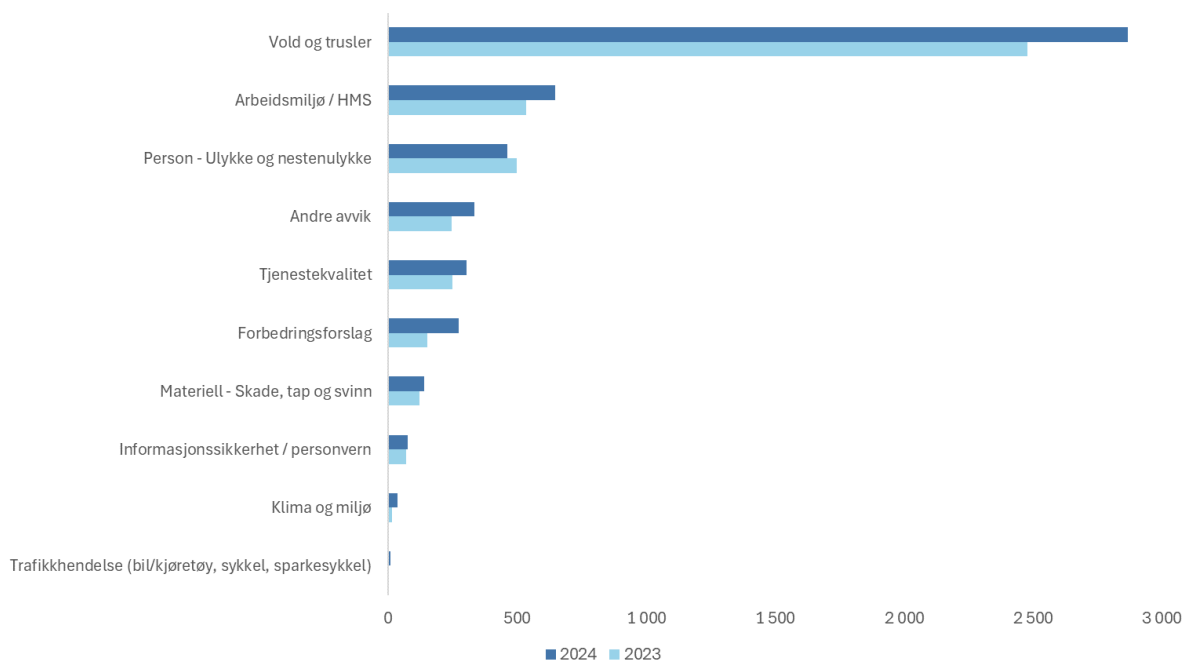
Sammenlignet med samme periode i 2023 ble det meldt inn flere hendelser innenfor alle hendelsestyper i 1. tertial, med unntak av kategorien person – ulykke og nestenulykke. Kategorien vold og trusler har økt mest i antall og står fortsatt for brorparten av hendelsene i helse og velferd og oppvekst og utdanning. Skolene har økt oppmerksomheten på dette de siste årene, og har gjennomført kurs i forebygging av vold og trusler.

Figur 2 viser registrerte hendelsestyper i 1. tertial for 2023 og 2024.

Figur 1 Hendelser i *Si ifra!* fordelt på tjenesteområde 1. tertial 2023-2024

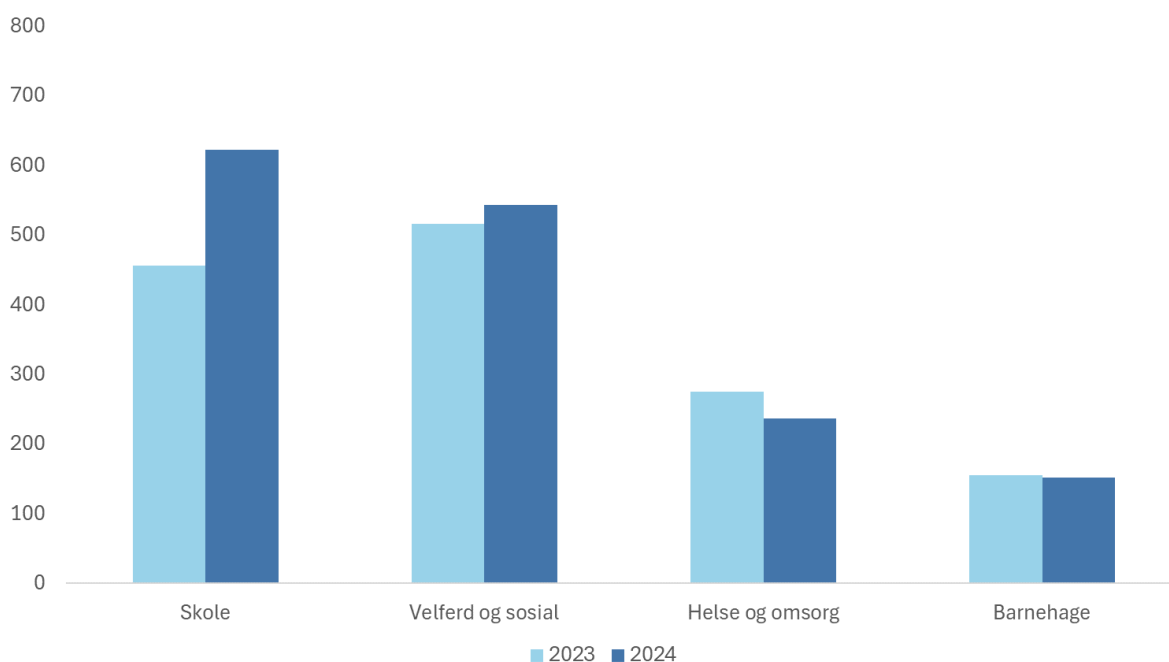
Tertialrapport per 30.04.2024

Figur 2 Hendelser i Si ifra! fordelt på hendelsestype 1. tertial 2023-2024

Parallelt med økningen i antall innmeldte hendelser, er det også en økning i antall ansatte som bruker systemet til å registrere hendelser. Figur 3 viser at dette særlig gjelder for skole når en ser på de største kommunalområdene.

Økningen i meldte hendelser kan både forklares med forbedret meldekultur og en reell økning i antall avvik. Kommunedirektøren ser det som positivt at flere tar i bruk kommunens avvik- og forbedringsystem. Det gir større oversikt over utfordringene vi står ovenfor, muliggjør rask uthenting av statistikk og danner grunnlag for målrettede tiltak.

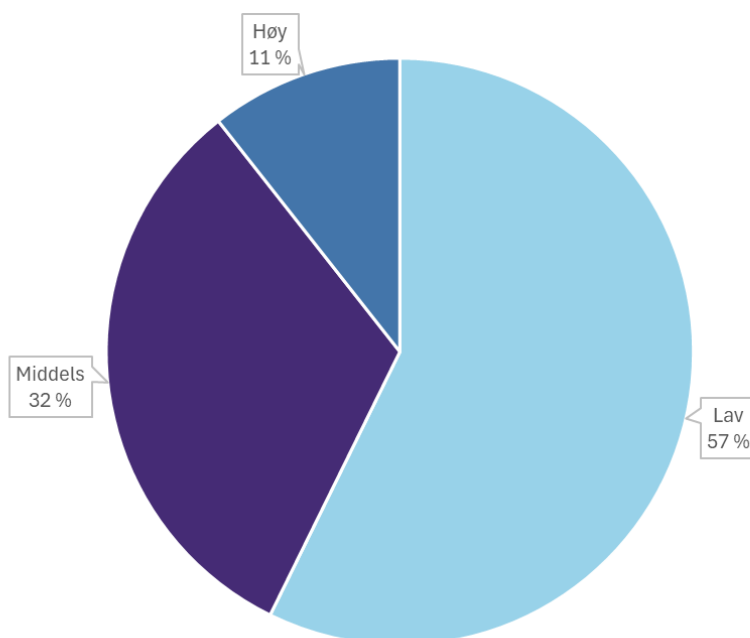
Figur 3 Utvikling i antall meldere i Si ifra! for utvalgte kommunalområder. 1. tertial 2023-2024

Alvorlighetsgrad

Når en registrerer en ny hendelse, kan man velge mellom lav, middels og høy alvorlighetsgrad. Dette er i utgangspunktet en subjektiv vurdering, men det finnes en veiledning i systemet som kan hjelpe innmelder med vurderingen.

Per 1. tertial 2024 hadde 10,6 prosent av de registrerte hendelsene høy alvorlighetsgrad. Det er en nedgang fra samme periode i 2023 (12,8 prosent). Det er likevel store forskjeller mellom tjenesteområdene. I oppvekst og utdanning er andelen hendelser med høy alvorlighetsgrad størst, med 14 prosent. Det er dobbelt så høyt som andelen i helse og velferd og bymiljø og utbygging.

Hovedvekten av hendelser med høy alvorlighetsgrad er avvik knyttet til vold og trusler. Disse avvikene omfatter både ansatte og ulike brukergrupper, som elever.

Figur 4 Hendelser i Si ifra! fordelt på alvorlighetsgrad 1. tertial 2024

Brukerundersøkelser

Kommunen gjennomfører brukerundersøkelser som verktøy for å måle, vurdere og forbedre våre tjenester, og de er en viktig del av vår dialog med innbyggerne. Undersøkelsene gir informasjon om tilfredshet og opplevd kvalitet på kommunale tjenester og bidrar til å videreutvikle ulike sider ved tjenestetilbudet, som servicenivå, informasjon og brukermedvirkning. Undersøkelsene følges opp i den enkelte virksomhet gjennom konkrete forbedringstiltak i ettertid. Resultater fra aktuelle undersøkelser legges også frem i de respektive politiske utvalgene.

Per 1. tertial 2024 er to undersøkelser gjennomført:

- Foreldreundersøkelsen for SFO (2. trinn) ble gjennomført i mars. Svarprosenten var på 58. Snittskåret lå på 4,1, med høyest mulig skår på 5.

Tertialrapport per 30.04.2024

- Brukerundersøkelsen for jordmortjenesten og helsestasjon ble også gjennomført i mars. Resultatene er enda ikke behandlet.
- Brukerundersøkelser hos Rehabiliteringsseksjonen og Krisesenteret pågår, og vil være ferdige i løpet av våren.
- Legevaktens brukerundersøkelse er under avklaring med personvernombudet. Dato for gjennomføring er ikke satt.

I henhold til [Handlings- og økonomiplan 2023-2026](#), med reviderte planer i [årsrapporten 2023](#), er det satt opp ytterligere 7 brukerundersøkelser i 2024. Tabell 3 viser foreløpig tidsplan for de resterende undersøkelsene.

Undersøkelse	Gjennomført	Planlagt
Oppvekst og utdanning		
SFO 2. trinn (foresatte)	Mars 2024	
Jordmortjenesten og helsestasjon	Mars 2024	
Kulturskolen		2024
Helse og velferd		
Rehabiliteringsseksjonen		2. tertial
Krisesenteret		2. tertial
Avlastning bolig		3. tertial
Sykehjem korttid		3. tertial
Legevakten		Under avklaring
Bymiljø og utbygging		
Idrett		2. tertial (mai)

Tabell 3 Brukerundersøkelser – status per 1. tertial